EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2017.2.23.
COM(2016) 861 final

2016/0379 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a villamos energia belső piacáról

(Átdolgozás)

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SWD(2016) 410 final}
{SWD(2016) 411 final}
{SWD(2016) 412 final}
{SWD(2016) 413 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Szakpolitikai háttér

Az európai polgárok jövedelmük jelentős részét költik energiára, amely az európai ipar számára is fontos tényező. Az energiaágazat egyúttal azon kötelezettségvállalás teljesítésében is meghatározó szerepet játszik, hogy 2030-ra az EU-ban legalább 40 %-kal csökkenjen az üvegházhatásúgáz-kibocsátás, amihez addig a megújuló energiaforrások arányát várhatóan 50 %-ra kell növelni.

A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló irányelv, a villamosenergia-piacról szóló rendelet és az Energiaszabályozók Európai Uniós Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról szóló rendelet átdolgozására irányuló javaslatok egy nagyobb intézkedéscsomag részét képezik („Tiszta energia minden európainak”), amelyet az Európai Bizottság terjesztett elő. A csomag azokat a legfontosabb javaslatokat tartalmazza, amelyeket a Bizottság az energiaunió megvalósítása érdekében az e célra kialakított ütemterv szerint kidolgozott[1]. Jogalkotási javaslatokat és nem jogalkotási kezdeményezéseket egyaránt magában foglal, melyek mind arra irányulnak, hogy kedvező keretfeltételek megteremtése révén kézzelfogható előnyökhöz juttassák a polgárokat, valamint élénkítően hassanak a foglalkoztatásra, a növekedésre és a beruházásokra, miközben az energiaunió mind az öt dimenziójához hozzájárulnak. Az intézkedéscsomagban a következő három téma különös figyelmet kap: az energiahatékonyság előtérbe állítása, az EU globális vezető szerepe a megújuló energiaforrások területén, valamint az energiafogyasztók számára biztosított méltányosság.

Mind az Európai Tanács[2], mind az Európai Parlament[3] számtalanszor felhívta a figyelmet arra, hogy a megfizethető energiaáraknak, a stabil energiaellátásnak és a megújuló energiaforrásokkal költséghatékony módon, nagy mennyiségben termelt villamos energia integrációjának és fejlesztésének záloga a jól működő, integrált energiapiac. Az EU gazdasági növekedése és fogyasztóinak jóléte szempontjából meghatározó, hogy az árak versenyképesek legyenek, ezért ennek biztosítása az uniós energiapolitika lényegi elemét képezi. A villamosenergia-piac jelenlegi szerkezete a 2009-ben elfogadott harmadik energiaügyi csomag[4] szabályait követi. Ezeket a szabályokat utólag a piaci visszaélések elleni

---

1 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak: „A stabil és alkalmazkodóképes energiaunió és az előretekintő éghajlat-politika keretstratégiája”, COM(2015) 080 final.

2 A Tanács (Közlekedés, Távközlés és Energiaügy) 2015. november 26-i 3429. ülésének eredménye, 4632/15; valamint a Tanács (Közlekedés, Távközlés és Energiaügy) 2016. június 6-i 3472. ülésének eredménye, 9736/16.

3 Az Európai Parlament állásfoglalása (2016. szeptember 13.): „Útban az energiapiac újratervezése felé” (P8_T A(2016) 0333).

4 Az Európai Parlament és a Tanács 2009/72/EK irányelve (2009. július 13.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/54/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 55–93. o., a továbbiakban: villamosenergia-irányelv); az Európai Parlament és a Tanács 714/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 15–35. o., a továbbiakban: villamosenergia-rendelet); az Európai Parlament és a Tanács 713/2009/EK rendelete (2009. július 13.) az

jogszabályokkal[5], valamint a villamosenergia-kereskedelemre és a hálózatüzemeltetési szabályokra vonatkozó végrehajtási jogszabályokkal egészítették ki[6]. Az EU belső energiapiaca jól megalapozott elveken nyugszik. Ilyen elv például, hogy a harmadik felek számára hozzáférést kell biztosítani a villamosenergia-hálózatokhoz, a fogyasztók számára lehetővé kell tenni, hogy szabadon válasszanak az energiaellátók között, a szétválasztásról szigorú szabályokkal kell gondoskodni, a határokon átnyúló kereskedelem akadályait fel kell számolni, a piacfelügyeletet független energiaszabályozóknak kell ellátni, valamint az is, hogy a szabályozók és a hálózatüzemeltetők az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségén (ACER) és az átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózatán (ENTSO) belül uniós szinten együttműködjenek.

A harmadik energiaügyi csomag a fogyasztók számára érezhető előrelépést hozott. Javult az európai villamosenergia-piacok likviditása, és nagymértékben felélénkült a határokon átnyúló kereskedelem. Sok tagállamban a fogyasztók most már nagyobb kínálatból választhatnak. A különösen a nagykereskedelmi piacokon fokozódó versenynek köszönhetően sikerült a nagykereskedelmi árakat visszafogni. A fogyasztók energiapiacokon elfoglalt pozíciója egyértelműen megerősödött, ami a harmadik energiaügyi csomaggal bevezetett új fogyasztói jogoknak tulajdonítható.

Az új fejlemények az európai villamosenergia-piacok gyökeres átalakulásához vezettek. A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia aránya meredeken nő. E tendencia folytatódni fog, hiszen az ez irányba való elmozdulás előfeltétele az éghajlatváltozással kapcsolatban a Párizsi Megállapodás keretében vállalt uniós kötelezettségek teljesítésének. A természeténél fogva változékonyabb és kevésbé jól előrejelezhető mennyiségű megújuló energiaforrásokból a hagyományosnál kevésbé központosított módon előállított villamos energia térnyerése miatt a piac rugalmasabbá válik, és emiatt kiigazításra szorulnak a piacra és a hálózatüzemeltetésre vonatkozó szabályok is. Ezzel egyidejűleg a többnyire koordináció nélkül végzett állami beavatkozások eredményeként torzult a nagykereskedelmi villamosenergia-piac, ami érzékenyen érintette a beruházásokat és a nemzetközi

---

Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról (HL L 211., 2009.8.14., 1–14. o., a továbbiakban: ACER-rendelet).

5 Az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., 1–16. o.); a Bizottság 1348/2014/EU végrehajtási rendelete (2014. december 17.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 8. cikke (2) és (6) bekezdésének végrehajtására irányuló adatszolgáltatásról (HL L 363., 2014.12.18., 121–142. o.).

6 Az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., 1–16. o.); a Bizottság 543/2013/EU rendelete (2013. június 14.) a villamosenergia-piacokra vonatkozó adatok benyújtásáról és közzétételéről, valamint a 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról (HL L 163., 2013.6.15., 1–12. o.); a Bizottság (EU) 2015/1222 rendelete (2015. július 24.) a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 197., 2015.7.25., 24–72. o.); a Bizottság (EU) 2016/631 rendelete (2016. április 14.) a termelőegységek hálózati csatlakozási követelményeire vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról (HL L 112., 2016.4.27., 1–68. o.); a Bizottság (EU) 2016/1388 rendelete (2016. augusztus 17.) a felhasználók csatlakozására vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról (HL L 223., 2016.8.18., 10–54. o.); a Bizottság (EU) 2016/1447 rendelete (2016. augusztus 26.) a nagyfeszültségű egyenáramú rendszerek és az egyenáram-csatlakozású erőműparkok hálózati csatlakozási követelményeire vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról (HL L 241., 2016.9.8., 1–65. o); a Bizottság (EU) 2016/1719 rendelete (2016. szeptember 26.) a hosszú távú kapacitásfelosztásra vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 259., 2016.9.27., 42–68. o.); valamint a tagállamok által már jóváhagyott, tehát röviddel az elfogadás előtt álló további útmutatók és üzemi és kereskedelmi szabályzatok.

kereskedelmet is[7]. Komoly változások mennek végbe a technológia terén is. A villamos energia kereskedelme már csaknem Európa egészében az energiatőzsdék és az átvitelirendszer-üzemeltetők (TSO-k) által közösen létrehozott, ún. piac-összekapcsolásokon keresztül folyik. A digitalizációnak és az internetalapú fogyasztásmérési és kereskedelmi megoldások gyors fejlődésének köszönhetően ma már nemcsak az ágazat, hanem a vállalkozások, sőt a háztartások is képesek energia-előállításra és -tárolásra, és az ún. „felhasználóoldali válaszon" alapuló megoldások révén részt tudnak venni a villamosenergia-piacokon. A következő évtized villamosenergia-piacát változatosabb és decentralizáltabb villamosenergia-termelés, a tagállamok egymásrautaltságának fokozódása, valamint olyan új technológiai lehetőségek fogják jellemezni, amelyeknek köszönhetően a fogyasztók csökkenthetik számláikat, és a felhasználóoldali válasz, a saját termelésű energia fogyasztása vagy tárolása révén a villamosenergia-piacok aktív szereplőivé válhatnak.

A villamosenergia-piac szerkezetének átalakítására vonatkozó ezen kezdeményezésnek tehát az a célja, hogy a jelenlegi piaci szabályokat hozzáigazítsa az új piaci viszonyokhoz, lehetővé téve, hogy a villamos energia az árakon keresztül közvetített torzulásmentes jelzésekre reagálva akadálytalanul mozoghasson, tehát kellő időben eljuthasson oda, ahol a legnagyobb szükség van rá. Ezzel bővülnének a fogyasztók lehetőségei, a társadalom a lehető legnagyobb mértékben kihasználhatná a határokon átnyúló verseny jótékony hatásait, és mindez a megfelelő jelzésekkel ösztönzőleg hatna az energiarendszerünk dekarbonizációjához szükséges beruházásokra is. A kezdeményezés továbbá kiemelt szerepet biztosít az energiahatékony megoldásoknak, és hozzá kíván járulni ahhoz is, hogy az EU világelső legyen a megújuló energiaforrásokból származó energiatermelésben, ami célravezető a munkahelyteremtésre, valamint a növekedés és a beruházások fellendítésére irányuló uniós célkitűzés elérése szempontjából is.

A piaci szabályok kiigazítása

A jelenlegi piaci szabályok az elmúlt tíz évben leginkább használatos energiatermelési technológiákon alapulnak, vagyis központosított, nagy léptékű, fosszilis tüzelőanyagokat hasznosító erőműveket magában foglaló termelési módszereken, amelyek a fogyasztók számára csupán korlátozott részvételi lehetőséget biztosítottak. Mivel a megújuló energiaforrásokból előállított, természeténél fogva ingadozó villamos energia egyre nagyobb szerepet fog játszani a jövő energiaszerkezetében, és a fogyasztók számára lehetővé kell tenni a piaci részvételt, változtatni kell a szabályokon. A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia piaci integrációjához kulcsfontosságúak az ily módon előállított energiával folytatott kereskedelmet lehetővé tévő, rövid határidős villamosenergia-piacok. Ennek az oka abban keresendő, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított energia mennyiségének pontos előrejelzése (a bizonytalan időjárási viszonyok miatt) többnyire csak röviddel a tényleges energiatermelés előtt lehetséges. Ahhoz, hogy a megújuló energiaforrásokból villamos energiát termelők méltányos feltételekkel tudják az energiát eladni, olyan piacok létrehozására van szükség, amelyeken elég a tényleges szállítás előtt csupán rövid idővel megjelenni (ezek az úgynevezett „napon belüli" vagy „kiegyenlítő" piacok) – ez mellesleg a piacok likviditását is javítaná. A rövid határidős piacok új üzleti lehetőségeket kínálnak a nagy energiaigény, de alacsony megújulóenergia-termelés esetén energiatartalék-képzési megoldásokat nyújtó piaci szereplőknek. E megoldások közé tartozik az is, hogy a fogyasztók átütemezhetik az energiaigényüket (ez az ún. „felhasználóoldali válasz"), és szorosan ehhez

[7] Lásd „A villamos energia belső piacának megteremtése és az állami beavatkozások optimális hozzájárulása" című bizottsági közleményt, C(2013) 7243, 2013.11.5.

kapcsolódnak a tárolásirendszer-üzemeltetők és a rugalmas termelők. Míg a kisebb régiókban az ingadozó energiamennyiség kezelése igen költséges lehet, a váltakozó mennyiségű termelés nagyobb területeken való aggregálása révén a fogyasztók sokat spórolhatnak. Integrált rövid határidős piacokban azonban továbbra is hiány van.

Az aktuális piaci berendezkedés hiányosságai miatt az energiaágazat kevésbé vonzó az új beruházások számára. Egy megfelelően összekapcsolt, piaci alapú energiarendszer, amelyen az árak a piac jelzéseit követve alakulnak, ösztönzőleg hatna az energiatermeléshez és -továbbításhoz szükséges beruházásokra, és biztosítaná, hogy ott kerüljön rájuk sor, ahol ezekre a piacon legnagyobb az igény, ami egyúttal minimálisra csökkentené az állami beruházások szükségességét.

A tagállami szintű piaci szabályozások (pl. árplafonok) és az állami beavatkozások jelenleg megakadályozzák, hogy az árak kövessék azokat a helyzeteket, amikor kevés villamos energia áll rendelkezésre. Ráadásul a jól-rosszul kialakított árzónák nem mindig azt tükrözik, hogy hol van kevés energia, hanem, hogy hol húzódnak a politikai határok. Most azonban a piac újraszervezése során az országhatárok helyett a hálózati hiányosságok és a keresleti központok kapnak hangsúlyt. Ezzel az a cél, hogy javuljanak az árjelzések, és a beruházások azokra a területekre összpontosuljanak, ahol ezekre a legnagyobb szükség van. Az árjelzéseknek köszönhetően a rugalmas energiaforrások (ideértve a felhasználóoldali választ és az energiatárolást is) megfelelő ellentételezése is lehetséges lesz, mivel az ezen energiaforrások után fizetett díjak rövidebb időszakokon alapulnak (gondoljunk például a csak a csúcsidőszakban üzemeltetett modern gázerőművekre, vagy az ipari kereslet csúcsüzem vagy a rendszer kivételes terhelése esetén való csökkentésére). A jól működő árjelzések a meglévő termelőlétesítmények hatékony teherelosztását is biztosítanák. Az árképzést torzító hatályos jogszabályok (pl. a bizonyos létesítmények által termelt energia elsőbbségi átvételére vonatkozó szabályok) felülvizsgálata ezért döntő fontosságú a keresleti oldal rugalmasságának aktivizálása és teljes mértékű kihasználása szempontjából.

A fogyasztók az energiaunió középpontjában

Amennyiben sikerül az ipari, kereskedelmi és lakossági fogyasztókat teljes mértékben integrálni az energiarendszerbe, tetemes megtakarításokra lesz lehetőség az energiatartalék-képzés terén, amelynek költségeit egyébként a fogyasztóknak kellene megfizetniük. Így azonban még profitálhatnak is az áringadozásokból, és pénzt kereshetnek a piacon való részvétellel. A fogyasztók aktivizálása ezért előfeltétele az energetikai átállás sikeres és költséghatékony lebonyolításának.

Az energiaunió egyik legfontosabb vállalása, hogy megerősítse a fogyasztók helyzetét. A jelenlegi piaci szabályok azonban gyakran megakadályozzák, hogy a fogyasztók élhessenek az új lehetőségekkel. Noha termelhetnek és tárolhatnak villamos energiát, és energiafogyasztásukat könnyebben befolyásolni tudják, mint valaha, a kiskereskedelmi piac jelenlegi szerkezete nem engedi, hogy teljes mértékben kihasználják az említett előnyöket.

A legtöbb tagállamban a végső fogyasztók semmilyen vagy csak elhanyagolható mértékű ösztönzést kapnak arra, hogy a piaci árváltozások nyomán változtassanak energiafogyasztásukon, mivel a valós idejű árjelzések nem jutnak el hozzájuk. A piac szerkezetének átalakítására vonatkozó csomag most lehetőséget nyújt a fent említett vállalás teljesítésére. Az átláthatóbb, valós idejű árjelzések ösztönzőleg hatnak a fogyasztók piaci részvételére (akár egyéni, akár összesített szinten), és rugalmasabbá teszik a villamosenergia-rendszert, elősegítve a megújuló energiaforrásokból származó villamos energia integrációját. A technológiai fejlesztéseknek köszönhetően egyfelől a háztartások is rengeteg energiát megtakaríthatnak, másfelől a készülékek és rendszerek, úgymint az intelligens háztartási

gépek, az elektromos járművek, a villanyfűtés, a szigetelt épületek légkondicionáló berendezései és hőszivattyúi, valamint a távfűtés és -hűtés automatikusan alkalmazkodni tudnak az áringadozásokhoz, és rendszerszinten jelentős szerepet játszva, rugalmasan tudnak kapcsolódni a villamosenergia-hálózatba. Ahhoz, hogy a fogyasztók anyagilag is jól járjanak, fontos, hogy jól működő, intelligens rendszerekhez legyen hozzáférésük, valamint olyan villamosenergia-szolgáltatási szerződéseket kössenek velük, amelyek az azonnali piaccal összekapcsolt dinamikus árakat garantálnak. Amellett, hogy a fogyasztók az árjelzések függvényében befolyásolják energiafogyasztásukat, új keresletoldali szolgáltatások is kialakulóban vannak: bizonyos új piaci szereplők vállalják, hogy kezelik meghatározott számú fogyasztó villamosenergia-fogyasztását, kiket rugalmasságukért kompenzálnak. Noha ezeket a szolgáltatásokat a hatályos uniós jogszabályok jelenleg is támogatják, a gyakorlati tapasztalatok szerint a hatályos rendelkezések nem elég hatékonyak ahhoz, hogy megszüntessék a szóban forgó szolgáltatók piacra jutását gátoló elsődleges piaci akadályokat. Az ilyen jellegű új szolgáltatások jobb elterjedése érdekében meg kell erősíteni az idevágó rendelkezéseket.

Sok tagállamban a villamosenergia-árak egyáltalán nem követik a keresletet és a kínálatot, hanem hatósági szabályozás tárgyát képezik. Az árszabályozás visszafoghatja a hatékony verseny kialakulását, a beruházók kedvét szegheti és megakadályozhatja az új szereplők piacra jutását. A Bizottság ezért az energiaunióra vonatkozó keretstratégiájában[8] vállalta, hogy fokozatosan megszünteti a költségeket nem fedező szinten leszabályozott árakat, és arra biztatja a tagállamokat, hogy ütemtervet készítsenek az összes szabályozott ár eltörlésére. A piaci szerkezetátalakítás egyik célja, hogy az ellátási árakat – néhány indokolt kivételtől eltekintve – semmiféle állami beavatkozás ne befolyásolja.

A rohamosan csökkenő technológiai költségeknek köszönhetően egyre több fogyasztó engedheti meg magának, hogy háztetőre szerelhető szolárpanelekkel és napelemekkel csökkentse energiaszámláját. A saját célú energiatermelést azonban még mindig megnehezíti, hogy nincsenek közös szabályok az úgynevezett „termelő-fogyasztók” számára. Ezeket az akadályokat a megfelelő szabályokkal el lehetne hárítani, pl. a fogyasztók arra irányuló jogainak garantálásával, hogy saját felhasználásra energiát termelhessenek és a felesleget térítés ellenében betáplálhassák a hálózatba, az egész rendszer szintjén jelentkező költségeket és hasznokat is figyelembe véve (pl. megfelelő hozzájárulás a hálózatfenntartási költségekhez).

A helyi energiaközösségek kialakítása jó módszer lehet az energia közösségi szinten történő kezelésére: e közösségek vagy közvetlenül maguk használják fel a termelt villamos energiát, vagy (táv)fűtésre és -hűtésre fordítják, függetlenül attól, hogy csatlakoznak-e az elosztóhálózathoz. E kezdeményezések akadály nélküli kibontakozásához a tagállamoknak e tevékenységeket lehetővé tévő, megfelelő jogi keretrendszereket kell létrehozniuk a piaci szerkezetátalakítás keretében.

Jelenleg a villamos energiát termelő, ingadozó jellegű megújuló energiaforrások több mint 90 %-a csatlakoztatva van az elosztóhálózathoz. A helyi termelés integrációját követően a háztartási fogyasztók által fizetendő hálózati díjak ennek megfelelően megugrottak. Ezzel egyidejűleg a hálózat kiterjesztése és a megújuló energiák terén történő beruházások finanszírozásához szükséges adók és járulékok mértéke is drámaian nőtt. A piac szerkezetátalakítása és a megújulóenergia-irányelv felülvizsgálata jó alkalom e problémák

[8] Lásd „A stabil és alkalmazkodóképes energiaunió és az előretekintő éghajlat-politika keretstratégiája” című bizottsági közleményt, COM(2015) 080.

megoldására, amelyek adott esetben bizonyos háztartási fogyasztókat aránytalan mértékben sújtanak.

Ha az elosztórendszer-üzemeltetők (DSO-k) az ingadozó mennyiségű termeléssel kapcsolatos kihívásokat legalább részben helyi szinten kezelhetnék (pl. ha maguk gazdálkodhatnának a rugalmas helyi energiaforrásokkal), már jelentősen csökkennének a hálózati költségek. Mivel azonban a DSO-k gyakran vertikálisan integrált, az ellátási üzletágban is tevékenykedő vállalatok részét képezik, szabályozói szinten kell gondoskodni azokról a biztosítékokról, amelyek garantálják semlegességüket új funkcióikban is, pl. ami az adatgazdálkodást vagy a rugalmas forrásoknak a helyi szűk keresztmetszetek feloldására való használatát illeti.

A verseny felélénkítésének és a fogyasztói szerepvállalás ösztönzésének másik fontos eszköze az információk átláthatósága. A Bizottság által korábban végzett konzultációk és tanulmányok tanúsága szerint a fogyasztók nehezményezik, hogy a villamosenergia-piacokkal kapcsolatos információk nem transzparensek, ami megnehezíti a verseny jelentette előnyökből való profitálást és a piacokon való aktív részvételt. Úgy vélik, hogy nincsen birtokukban elég információ sem más ellátókról, sem az új energetikai szolgáltatásokról, és arra panaszkodnak, hogy túl bonyolultak az ajánlatok és a szolgáltatóváltási eljárások is. A reform az adatvédelemről is gondoskodni fog, tekintettel az új technológiák (különösen az intelligens fogyasztásmérés) fokozott használata nyomán nagy kereskedelmi értéket képező energiaadatok létrejöttére.

Amikor arról van szó, hogy a fogyasztók legyenek az energiapiac középpontjában, a piaci szerkezetátalakításban nagy hangsúlyt kell kapnia annak a kérdésnek is, hogy miként lehet a legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő társadalmi csoportok védelmét biztosítani, és megakadályozni, hogy még több legyen az energiaszegény háztartás. Mivel az energiaszegénység egyre nagyobb méreteket ölt, és még nem világos, hogy mily módon lehet a fogyasztók kiszolgáltatottságát és energiaszegénységét csökkenteni, a piac szerkezetátalakítására irányuló javaslat előírja, hogy a tagállamok megfelelő módon és rendszeresen nyomon kövessék az energiaszegénység alakulását uniós szinten meghatározott elvek alapján. Az általánosságban az energiahatékonyságról szóló, valamint az épületek energiahatékonyságáról szóló felülvizsgált irányelvek további intézkedéseket tartalmaznak az energiaszegénység problémájának leküzdésére.

A villamosenergia-ellátás biztonsága

A villamosenergia-ellátás biztonsága a villamos energiától és az internetalapú rendszerektől nagyban függő modern társadalmakban létfontosságú. Fel kell tehát mérni, hogy az európai villamosenergia-rendszer képes-e olyan mennyiségű termelést és rugalmasságot biztosítani, hogy a villamosenergia-ellátás mindig megbízható legyen (az energiaforrások megfelelősége). Az energiaellátás biztonságáról való gondoskodás nem csupán nemzeti kötelezettség, hanem az európai energiapolitikának is fontos pillére[9]. Ennek az oka abban rejlik, hogy az ellátás biztonságát teljesen összekapcsolt és szinkronizált hálózattal a jól működő piacokon sokkal hatékonyabban és versenyképesebben meg lehet szervezni, mint tisztán nemzeti alapon. Az egyes tagállamok hálózati stabilitása sokszor nagyban a szomszéd országokból érkező villamosenergia-áramlásokon és a potenciális energiaellátás-biztonsági problémákon múlik, ezért rendszerint regionális hatással bír. A nemzeti szintű energiatermelési problémákat a leghatékonyabb módon tehát regionális szinten lehet megoldani, lehetővé téve a tagállamok számára, hogy más országok termelési feleslegeit hasznosítsák. Ezért ahhoz, hogy a villamosenergia-piacok integrációját és a más országokból esetlegesen érkező energiát is figyelembe véve reális képet kapjunk az energiatermelés terén fennálló szükségletekről,

[9] Lásd az EUMSZ 194. cikke (1) bekezdésének b) pontját.

közösen megállapított módszertanon alapuló, koordinált európai megfelelőségi értékelést kell bevezetni. Ha a koordinált megfelelőségi értékelésből az derül ki, hogy bizonyos országokban vagy régiókban kapacitásmechanizmusokra van szükség, ezeket úgy kell kialakítani, hogy minimálisra csökkentsék a belső piaci torzulásokat. A határokon átnyúló kereskedelmet érő torzulások lehető legkisebbre csökkentése, a felhasználóoldali válasz optimális alkalmazása és a dekarbonizációt érintő hatások mérséklése érdekében ezért egyértelmű és átlátható kritériumokat kell meghatározni, elkerülendő azt a kockázatot, hogy a nemzeti kapacitásmechanizmusok széttagoltsága miatt a piac működését gátoló és a versenyt visszafogó újabb akadályok alakuljanak ki[10].

A regionális együttműködés szorosabbra fűzése

Az, amilyen szorosan a közös transzeurópai hálózaton keresztül az uniós tagállamok összekapcsolódnak, egészen egyedülálló a világon, és az energetikai átállás hatékony lebonyolítása során is hatalmas előny. A más tagállamok termelési és keresleti forrásainak használatára irányuló lehetőség nélkül az energetikai átállás fogyasztók által viselt költségei sokkal nagyobbak lennének. Ma a határokon átnyúló rendszerüzemeltetés sokkal inkább a kölcsönös egymásrautaltságon alapul, mint a múltban. Ez a változó mennyiségű és decentralizált energiatermelés megnövekedésének, a szorosabb piaci integrációnak és különösen a lerövidült piaci időintervallumoknak tulajdonítható. Az egymásrautaltság abban is megmutatkozik, hogy a szabályozók vagy a hálózatüzemeltetők tagállami szintű intézkedései közvetlen hatást gyakorolhatnak más tagállamokra. A tapasztalatok szerint a nemzeti szinten hozott, összehangolatlan döntések az európai fogyasztóknak jelentős költségeket okozhatnak.

Például az, hogy néhány rendszerösszekötőt – többnyire a koordinálatlan nemzeti korlátozások miatt – csak kapacitásának 25 %-áig használnak, és a tagállamok mind a mai napig képtelenek voltak megfelelő árzónák kialakítására, jól szemlélteti, hogy a TSO-k és a szabályozó szervek közötti koordinációt fokozni kell. A TSO-k, a szabályozó szervek és a kormányok közötti önkéntes, illetve kötelező alapon történő kooperáció sikeres példái mind azt bizonyítják, hogy a regionális együttműködéssel javítható a piac működése, és nagyban csökkenthetők a költségek. Bizonyos területeken, pl. az EU egészére kiterjedő piac-összekapcsolási mechanizmus terén már kötelező a TSO-k együttműködése. A többségi szavazás rendszere néhány kérdéssel kapcsolatban igen sikeresnek mutatkozott azokon a területeken, ahol az önkéntes együttműködés (amelyben minden TSO-nak vétójoga van) nem bizonyult elég hatásosnak a regionális problémák megoldásában. E pozitív példa alapján célszerűnek tűnik a szabályozási keretrendszer további területein is kötelezővé tenni az együttműködést. A TSO-k a regionális operatív központokon belül határozhatnának azokról a kérdésekről, amelyek esetében a széttagolt és össze nem hangolt nemzeti szintű intézkedések kedvezőtlenül hatnának a piacra és a fogyasztókra (pl. a rendszer-üzemeltetés, a rendszerösszekötők kapacitásának kiszámítása, az energiaellátás biztonsága és a kockázatokra való felkészülés terén).

A szabályozói felügyelet hozzáigazítása a regionális piacokhoz

Indokoltnak tűnik a szabályozói felügyeletet is hozzáigazítani az újonnan kialakult piaci viszonyokhoz. Jelenleg az összes fő szabályozói döntést nemzeti szabályozó szervek hozzák meg, még akkor is, amikor közös regionális megoldásra lenne szükség. Míg az ACER sikerrel ellátja azt a feladatát, hogy fórumot biztosít a különféle érdekeket képviselő nemzeti

[10] Lásd ebben az összefüggésben a villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot, mely a villamosenergia-válsághelyzetek kezelésével kapcsolatos ellátásbiztonsági kockázatokkal foglalkozik.

szabályozó szervek koordinációjának, fő feladatköre aktuálisan a koordinációra, a tanácsadásra és a nyomonkövetési tevékenységre szorítkozik. Jóllehet a piaci szereplők határokon átnyúló viszonylatban egyre elmélyítik az együttműködést, és a hálózatüzemeltetést és a villamosenergia-kereskedelmet illetően bizonyos ügyekben minősített többséggel döntenek regionális vagy akár uniós szinten is[11], e regionális döntéshozatali eljárásoknak szabályozói szinten nincsen megfelelőjük. A szabályozói felügyelet ezért továbbra is széttagolt, ami egymásnak ellentmondó határozatok elfogadásához és indokolatlan időbeli csúszásokhoz vezethet. Ha az ACER nagyobb jogosultságot kapna a koordinált regionális döntést kívánó, határokon átnyúló kérdések rendezésében, gyorsabbá és hatékonyabbá válhatna a több országot érintő kérdésekkel kapcsolatos döntéshozatal. A szóban forgó kérdésekről az ACER keretében többségi szavazással döntő nemzeti szabályozó szervek továbbra is teljes jogú résztvevői maradnának a folyamatnak.

Indokoltnak tűnik továbbá a villamosenergia-piaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózata (ENTSO-E) szerepének pontosítása is, hogy jobban el tudja látni koordinációs feladatát, és átláthatóbbá váljanak döntéshozatali eljárásai.

Szövegbeli pontosítások

Végezetül a villamosenergia-rendelet, az ACER-rendelet és a villamosenergia-irányelv átdolgozása arra is alkalmat nyújt, hogy a hatályos jogszabályok némelyikén – a rendelkezések érdemi változtatása nélkül – szerkesztési pontosításokat, illetve szerkezeti átalakításokat végezzünk annak érdekében, hogy a három jogi aktus meglehetősen technikai jellegű szabályai érthetőbbé váljanak.

- **Összhang a szabályozási terület más rendelkezéseivel és egyéb idevágó javaslatokkal**

A villamosenergia-piac szerkezetének átalakítására vonatkozó kezdeményezés szorosan kapcsolódik az energiával és az éghajlattal összefüggő, párhuzamosan előterjesztett egyéb jogalkotási javaslatokhoz. Főként azok a kezdeményezések tartoznak ide, amelyek Európa energiahatékonyabbá tételére irányulnak, ezenkívül a megújuló energiaforrásokra vonatkozó csomag, valamint az energiaunió irányítási és jelentéstételi mechanizmusaival foglalkozó átfogó kezdeményezés. Mindezen kezdeményezések a versenyképes, biztonságos és fenntartható energiaunió megvalósításához szükséges intézkedéseket hivatottak végrehajtani. A számos jogalkotási és nem jogalkotási intézkedésből álló különféle kezdeményezések egy csomagba foglalásával az a cél, hogy a különféle, de szorosan összefüggő szakpolitikai javaslatok a lehető legnagyobb mértékben koherensek legyenek.

Noha a jelenlegi javaslat magvát a piaci szabályok oly módon történő aktualizálása alkotja, hogy a tiszta energiára való áttérés gazdaságilag jövedelmező legyen, e rendelkezések az EU tágabb éghajlat- és energiapolitikai keretrendszerébe is illeszkednek. A kapcsolódási pontokat a Bizottság által végzett hatásvizsgálat[12] részletesebben is bemutatja.

A javaslat szorosan kapcsolódik a megújuló energiaforrásokkal összefüggésben 2030-ra kitűzött cél eléréséhez megfelelő keretet biztosító, felülvizsgált megújulóenergia-irányelvhez, mivel a megújuló energiaforrások támogatási rendszereivel kapcsolatos elveket is megfogalmaz azzal a céllal, hogy e rendszerek – amennyiben a tagállamok fenn kívánják

---

[11] Lásd pl. a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról szóló, 2015. július 24-i (EU) 2015/1222 bizottsági rendelet 9. cikkét (HL L 197., 2015.7.25., 24–72. o.).

[12] [OP: Please insert Link to Impact Assessment]

ezeket tartani –, piacorientáltabbak és költséghatékonyabbak legyenek, területi hatályuk pedig regionális szintre korlátozódjon. A megújuló energiaforrások piaci integrációjával kapcsolatos intézkedések, így pl. a teherelosztásra és a saját termelésű energia fogyasztására vonatkozó rendelkezések és egyéb piacrajutási szabályok, melyeket korábban a megújulóenergia-irányelv tartalmazott, a villamosenergia-rendeletben és a villamosenergia-irányelvben kaptak helyet.

Az energiaunió irányításáról szóló rendeletjavaslat a tervezésre és jelentéstételre vonatkozó tagállami kötelezettségek észszerűbbé tételével hozzájárul a politikai koherencia biztosításához, azzal a céllal, hogy hatékonyabban támogassa az uniós szinten kitűzött energia- és éghajlat-politikai célok elérését. Új tervezési, jelentéstételi és nyomonkövetési eszköz gyanánt betekintést nyújt abba is, hogy hol tart egy-egy tagállam a jelen jogi aktusok által bevezetett, egész Európára vonatkozó piaci követelmények végrehajtásában.

A villamosenergia-ágazati kockázatokra való felkészülésről szóló rendeletjavaslat kiegészíti a jelen javaslatot: főként a villamosenergia-válsághelyzetek kezelése és a villamosenergia-rendszert rövid távon érintő kockázatok megelőzése érdekében hozott állami intézkedésekre összpontosít.

A mostani javaslat szorosan követi a Bizottság energiaforrásokkal kapcsolatban kialakított versenypolitikáját. Magában foglalja a kapacitásmechanizmusokkal kapcsolatban végzett ágazati vizsgálat eredményeit, és teljes összhangot biztosít a energiatermelés terén nyújtott állami támogatásokkal kapcsolatos politika végrehajtásával.

- **Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival**

A javaslat „A stabil és alkalmazkodóképes energiaunió és az előretekintő éghajlat-politika keretstratégiájában” meghatározott, az energiaunióval kapcsolatban kitűzött kulcsfontosságú célok végrehajtására irányul. Mint már kifejtettük, a jogalkotási csomag részletekbe menően össze van hangolva azzal a globális szintű kötelezettségvállalással is, amelyet az EU az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek 21. konferenciáján (COP21) Párizsban született megállapodás ambiciózus éghajlat-politikai célkitűzéseivel kapcsolatban tett. A jelen javaslat és az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer felülvizsgálatára irányuló, 2015 júliusában előterjesztett javaslat megerősítik és kiegészítik egymást.

Mindemellett pedig, mivel a villamosenergia-piac szerkezetének felülvizsgálata az európai energiapiac versenyképesebbé tételére és az új energiatechnológiák piacra juttatására irányul, a javaslat egyben hozzájárul az EU munkahelyteremtési és növekedési céljainak megvalósításához is. Az új technológiák előtt nyitva álló piaci lehetőségek bővítésével a javaslat segítene számos olyan szolgáltatás és termék elterjesztésében, amelyek az európai vállalkozásokat lépéselőnyhöz juttatnák a tiszta energiákra való globális áttérés folyamatában.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A javasolt intézkedések jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 194. cikke, amely pontosan meghatározza, hogy milyen hatáskörökkel bír az EU az energiapolitika terén, és meg is szilárdítja azokat. Az EUMSZ 194. cikke szerint az Unió energiapolitikájának céljai a következők: az energiapiac működésének biztosítása, az energiaellátás biztonságának garantálása az Unión belül, az energiahatékonyság és az energiatakarékosság, valamint az új és megújuló energiaforrások kifejlesztésének előmozdítása; valamint az energiahálózatok összekapcsolásának előmozdítása.

A jelen kezdeményezés egyszersmind egy sor olyan, egymással összefüggő jogalkotási aktusra is épít, amelyeket az utóbbi két évtized során fogadtak el, illetve aktualizáltak. Az EU a belső energiapiac megteremtése érdekében 1996 és 2009 között három egymást követő jogalkotási csomagot is elfogadott, melyek átfogó célja a piacok integrálása, valamint a nemzeti villamosenergia- és gázpiacok liberalizációja volt. E rendelkezések számtalan szempontot figyelembe vesznek; hogy csak néhányat említsünk: piacra jutás, átláthatóság, fogyasztói jogok, a szabályozó szervek függetlensége stb.

A hatályos jogszabályokat és az energiapiac fokozódó integrációjának általános tendenciáját szem előtt tartva, e kezdeményezést azon jelenleg is folyamatban lévő munka részeként kell értelmezni, melynek célja az európai energiapiacok integrációja és hatékony működése.

A fellépés időszerűségét továbbá az is indokolja, hogy a közelmúltban az európai energiapiac kiteljesítése érdekében mind az Európai Tanács[13], mind az Európai Parlament uniós szintű intézkedéseket szorgalmazott.

- **Szubszidiaritás**

A villamosenergia-piacokról szóló rendelet, a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló irányelv, valamint az Energiaszabályozók Európai Uniós Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról szóló rendelet rendelkezéseinek javasolt módosításaira az integrált uniós energiapiac megvalósítása érdekében van szükség, mely célt nemzeti szinten nem lehetne ugyanilyen hatékonysággal elérni. Amint azt az átdolgozási jogi aktusok értékelése részletesen is leírja[14], az egymástól elszigetelt tagállami megközelítések miatt a belső energiapiac megvalósítása késedelmet szenvedett, az optimálistól elmaradó vagy ellentmondásos szabályozói intézkedések láttak napvilágot, az állami beavatkozások felesleges megismétlésére került sor, és a piaci hiányosságokat csak késve sikerült korrigálni. Amikor olyan kérdésekről van szó, mint az energiakereskedelem, a közös hálózat üzemeltetése és a termékszabványosítás, széttagolt tagállami szabályokat követve lehetetlen lenne a mindenki számára versenyképes és fenntartható módon energiát biztosító belső energiapiac megteremtése.

Az EU villamosenergia-piacainak egyre nagyobb mértékű összekapcsoltsága a nemzeti szereplők szorosabb együttműködését kívánja. A villamosenergia-ágazatot érintő nemzeti szakpolitikai beavatkozások a tagállamok energiaellátásbeli kölcsönös egymásrautaltsága és a hálózati összeköttetések miatt közvetlen hatást gyakorolnak a szomszéd országokra is. A hálózat stabilitásának és hatékony működésének biztosítása pusztán tagállami szinten egyre bonyolultabb feladat, mert a határokon átnyúló kereskedelem felélénkülése, a decentralizált energiatermelés elterjedése és a fogyasztói részvétel fokozódása mind a továbbgyűrűző hatások felerősödésének irányába hatnak. Egyedül egyik ország sem képes hatékony intézkedések meghozatalára – az egyoldalú fellépések következményei pedig mára még hangsúlyosabbá váltak. Ez az általános meglátás a jelenlegi javaslattal bevezetett intézkedések mindegyikére érvényes, függetlenül attól, hogy mi azok tárgya: az energiakereskedelem, a hálózatüzemeltetés vagy a fogyasztói részvétel hatékonyabbá tétele.

---

[13] 2011 februárjában az Európai Tanács a belső energiapiac kiteljesítésének célját 2014-re tűzte ki, az összekapcsoltság továbbfejlesztése terén bizonyos tagállamok hálózattól való elszigeteltségének megszüntetésére pedig a 2015-öt szabta meg. 2016 júniusában az Európai Tanács az energia terén is egységes piaci stratégia kialakítását kérte, valamint azt, hogy a Bizottság cselekvési terveket terjesszen elő, melyek végrehajtási határidejeként 2018-at jelölte meg.

[14] [OP please add link to Impact assessment – evaluation part].

Mivel a koordinált döntést kívánó közös regionális kérdések más tagállamokra gyakorolt gazdasági hatása számottevő, az eddigi tapasztalatok alapján a sok más területen már bevált önkéntes együttműködésről számos esetben bebizonyosodott, hogy nem alkalmas a tagállamok közötti jelentős elosztási hatásokkal járó, technikailag összetett konfliktusok kezelésére[15]. A meglévő önkéntes kezdeményezések, mint pl. az ötoldalú energiaügyi fórum, korlátozott területi hatályúak, mivel az EU villamosenergia-piacának csak egy részét fedik le, és nem feltétlenül terjednek ki a fizikailag legszorosabban összekapcsolt országok mindegyikére.

Hogy konkrét példát említsünk, az elosztási díjszabás elveivel kapcsolatos koordinálatlan nemzeti szakpolitikák olyan mértékben eltorzíthatják a belső piacot, hogy a piaci részvételt illetően a decentralizált energiatermelésre vagy az energiatárolási szolgáltatásokra merőben különböző ösztönzők fognak hatni. Az új technológiák elterjedése és az energetikai szolgáltatások határokon átnyúló kereskedelmének fellendülése miatt az uniós szintű fellépés jelentős hozzáadott értéket képvisel, hiszen valamennyi résztvevő számára egyenlő versenyfeltételeket és hatékonyabb piaci eredményeket biztosít.

Az ACER koordinációs feladatkörét hozzáigazították az energiapiacok új fejleményeihez: a szomszédos országokból érkező energiaáramlatok és az ingadozó mennyiségű, megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia mértékének megnövekedése miatt egyre nagyobb szükség van a koordinációra. A független nemzeti szabályozó hatóságok ugyan fontos szerepet töltenek be a saját országuk energiaágazatának szabályozói felügyeletében. Egy olyan rendszerben azonban, amelyben a tagállamok egymásrautaltsága mind a piaci ügyletek, mind a rendszer működése terén egyre fokozódik, a nemzeti határokon túlnyúló szabályozói felügyeletre van szükség. Az ACER-t éppen azért hozták létre, hogy ellássa a szabályozói felügyeletet a több mint két tagállamot érintő helyzetekben. Fő szerepe, amely a nemzeti szabályozó szervek munkájának koordinálásában áll, továbbra is megmarad; azokon a területeken viszont, amelyeken a széttagolt nemzeti döntéshozatal a határokon átnyúló kérdésekben belső piaci problémákat vagy ellentmondásokat eredményezne, némileg bővültek a hatáskörei. Például a regionális operatív központok létrehozása miatt, amiről a [COM(2016) 861/2 számon előterjesztett, átdolgozott villamosenergia-rendelet] rendelkezett, szupranacionális nyomon követésre van szükség, amit az ACER-nek kell végeznie, mivel a regionális operatív központok több tagállamra is kiterjednek. Az EU-szerte koordinált megfelelőségi értékelés [COM(2016) 861/2 számon előterjesztett, átdolgozott villamosenergia-rendelet] általi bevezetése hasonlóképpen azt igényli, hogy az idevágó módszertant és számításokat szabályozói szinten is jóváhagyják, amely feladatokkal – mivel a megfelelőségi értékeléseket több tagállam viszonylatában kell elvégezni – csakis az ACER-t lehet megbízni.

Noha az ACER feladatkörének bővítése a személyi állomány növelésével fog járni, a testület koordinációs szerepének köszönhetően a nemzeti hatóságoknak kevesebb lesz a munkája, tehát tagállami szinten közigazgatási források szabadulnak fel. A javasolt megközelítés a szabályozói eljárások észszerűsítésében áll (pl. közvetlen jóváhagyás az ACER által 28 külön jóváhagyás helyett). A módszerek koordinált kidolgozásával csökkenne a nemzeti hatóságok munkaterhe, és megelőzhető lenne az a többletmunka, amelyet az össze nem hangolt, tagállami szintű szabályozói intézkedések nyomán esetlegesen kialakuló problémák okoznának.

[15] Lásd például a közép-európai szűk keresztmetszetek kezeléséről zajló vitát, amellyel kapcsolatban a piaci integráció az eltérő nemzeti érdekek miatt jelentős késedelmet szenvedett.

- **Arányosság**

A villamosenergia-rendeletben, a villamosenergia-irányelvben, valamint az ACER-rendeletben foglalt politikai döntések célja, hogy a villamosenergia-piac szerkezete igazodjon az egyre növekvő mértékű decentralizált energiatermeléshez és az aktuális technológiai fejlesztésekhez.

A javasolt reformok szigorúan azokra az intézkedésekre korlátozódnak, amelyek elengedhetetlenek a belső piacon szükséges haladás eléréséhez, és a lehető legtöbb hatáskört és feladatot meghagyják a tagállamoknál, a nemzeti szabályozó szerveknél és egyéb nemzeti szintű szereplőknél.

Ennélfogva a hatásvizsgálat azon szakpolitikai opciók egyikét sem részesítette előnyben, amelyek ennél messzebb menő harmonizációra irányultak volna, azaz egyetlen független európai energiaszabályozót vagy egyetlen integrált európai TSO-t vezettek volna be, vagy sokkal következetesebben megtiltottak volna mindennemű állami beavatkozást, semmiféle kivételt nem engedélyezve. Ehelyett a javaslatok olyan kiegyensúlyozott megoldásokra törekednek, amelyek a szabályozói tevékenység nemzeti hatályát csak abban az esetben korlátozzák, amikor a koordinált intézkedések egyértelműen előnyösebbek a fogyasztók számára.

Az elfogadott szakpolitikai opciók valamennyi energiatermelési technológia számára egyenlő versenyfeltételeket kívánnak teremteni, és ellensúlyozni próbálják a piac torzulásait annak érdekében, hogy a megújuló energiaforrások azonos eséllyel versenyezhessenek az energiapiacon. Emellett valamennyi piaci szereplőnek pénzügyi felelősséget kell vállalnia a hálózati egyensúlyért. Azokat a tényezőket, amelyek akadályozzák a hálózati rugalmasságot biztosító szolgáltatásokat, így például a felhasználóoldali választ, kell iktatni. Az intézkedések célja ezenkívül, hogy a rövid határidős piacnak jobb legyen a likviditása, tehát az áringadozások megfelelően lekövessék, ha éppen energiaszűke áll fenn, és megfelelő ösztönzőket nyújtsanak a hálózati rugalmasság megőrzéséhez.

A tagállamoknak törekedniük kell a kiskereskedelmi szintű, általános érvényű árszabályozás fokozatos megszüntetésére is, kezdve a költség alatti árakkal. A kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztóknak átmeneti árszabályozással lehetne védelmet nyújtani. A verseny felélénkítése érdekében korlátozni kell a szerződésmegszüntetési díjak beszedését, hogy a fogyasztók könnyebben tudjanak szolgáltatót váltani. Ezenkívül magas szintű elvek fogják biztosítani, hogy az energiaszámlák egyértelműek és közérthetőek legyenek, és – az általános adatvédelmi rendelkezések hatályban tartása mellett – megkülönböztetésmentesen hozzá lehessen férni a fogyasztói adatokhoz.

Az intézményi kereteket hozzá kell igazítani a villamos energia határokon átnyúló kereskedelmének fejlődése és a piac fokozatos integrációja nyomán szükségessé váló szabályozói szintű koordinációhoz és az újabb feladatokhoz. Az ACER feladatköre bővülni fog, különösen az energiarendszer regionális üzemeltetésével kapcsolatban, de a nemzeti szabályozó szervek energiapiaci szabályozásban betöltött központi szerepe megmarad.

A javaslatot kísérő hatásvizsgálat az összes opciót körültekintő ellenőrzés alá vonta a tekintetben, hogy azok megfelelnek-e az arányosság követelményeinek. Idekívánkozik az a megjegyzés, hogy a javasolt szakpolitikai intézkedések kompromisszumos megoldások az alulról jövő kezdeményezések és a fentről lefelé irányuló piacirányítás között. Az intézkedések az arányosság szellemében semmilyen módon nem veszik át azt a szerepet, amelyet a nemzeti kormányok, a nemzeti szabályozó szervek vagy a TSO-k számos kritikus fontosságú funkció ellátása terén betöltenek. Ehelyett inkább az a cél, hogy a nemzeti szabályozó szervek minél hatékonyabb megbeszéléseket tartsanak regionális szinten,

hivatalos vagy nem hivatalos keretek között, a villamosenergia-rendszer kezelésével kapcsolatos kérdések pontosan olyan szinten történő rendezésére, amely megfelel a probléma horderejének.

Anélkül, hogy az intézkedések egy az egyben a „teljes harmonizációs” megközelítést támogatnák, arra irányulnak, hogy valamennyi piaci szereplő számára egyenlő versenyfeltételeket teremtsenek, különös tekintettel a nemzeti határokon túlmutató piaci lehetőségekre. Végezetül a szabályok és termékek bizonyos fokú szabványosítása is elengedhetetlennek mutatkozik ahhoz, hogy a villamos energiát hatékonyan lehessen értékesíteni határokon átnyúló viszonylatban is; ha az egymástól elszigetelve intézkedő tagállamoknak és szabályozó szerveknek kellene a hálózatüzemeltetéssel összefüggő döntéseket meghozni, az az elvárhatónál rosszabb piaci eredményekhez vezetne. A 2009. évi harmadik energiaügyi csomag óta a közös hálózat és a kereskedelmi szabályok (úgynevezett „üzemi és kereskedelmi szabályzatok” és „iránymutatások”) kialakításával és elfogadásával kapcsolatban szerzett közvetlen tapasztalatok azt mutatják, hogy egyértelműen pozitívum, ha a szabályozó szervek és a nemzeti hatóságok egy asztalhoz ülve közös szabályokról és módszerekről állapodnak meg, mind a magas szintű, mind a műszaki elvekkel kapcsolatban egyaránt.

A kis- és nagykereskedelmi piacok versenyképessége közötti különbség egyre nő; a kiskereskedelmi piacok mind a szolgáltatások, mind a fogyasztói oldalon jelentkező előnyök terén el vannak maradva. Az energiaszegénység, az átláthatóság, a fogyasztók rendelkezésére bocsátott információk egyértelműsége és az adatokhoz való hozzáférés nyomon követésével biztosított lesz, hogy a javasolt intézkedések ne korlátozzák indokolatlanul a nemzeti hatásköröket.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A javaslat a harmadik energiaügyi csomag részét képező legfontosabb jogi aktusokat hivatott módosítani. Ezek a villamosenergia-rendelet (714/2009/EK), a villamosenergia-irányelv (2009/72/EK), valamint az ACER-t létrehozó rendelet (713/2009/EK). Az említett jogi aktusok átdolgozása a jogi egyértelműség érdekében történik. Módosító jogi aktus elfogadása kevésbé lett volna alkalmas a számos új rendelkezés bevezetésére. A jogi aktus típusának megválasztása tehát azzal jár, hogy a már elfogadott és végrehajtott szabályokat felül kell vizsgálni – ez megfelel a hatályos jogszabályok természetes „életútjának”.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

A jelenlegi jogalkotási keretet (harmadik energiaügyi csomag) a Bizottság szolgálatai öt kritérium alapján értékelték, melyek a következők: eredményesség, hatékonyság, relevancia, koherencia és uniós hozzáadott érték. A hatásvizsgálattal párhuzamosan készült egy önálló értékelés is, ennek eredményeit a hatásvizsgálat a problémák beazonosítása során felhasználta.

Az értékelés megállapította, hogy általánosságban sikerült elérni a harmadik energiaügyi csomag arra vonatkozó céljait, hogy fokozódjon a verseny és elháruljanak a határokon átnyúló verseny akadályai a villamosenergia-piacokon. A jogszabályok aktív végrehajtása kedvező eredményeket hozott a villamosenergia-piacok és a fogyasztók számára, a piacok pedig általában véve kevésbé koncentráltak és jobban integráltak, mint 2009-ben. A

kiskereskedelmi piacokon a harmadik energiaügyi csomaggal bevezetett új fogyasztói jogoknak köszönhetően egyértelmű javulás figyelhető meg a fogyasztói pozíció tekintetében.

Ugyanakkor a harmadik energiaügyi csomagban foglalt szabályok csak részsikereket hoztak a belső villamosenergia-piac kialakításának számos területén, akár a nagy-, akár a kiskereskedelemre gondolunk. Az értékelés összességében rámutatott, hogy a piactervezési keret javításával még sok nyereséget lehetne kiaknázni, amint azt az általános jóléti lehetőségek és a fogyasztók számára biztosítható további előnyök kihasználatlansága is mutatja. Nagykereskedelmi szinten továbbra is fennállnak a határokon átnyúló kereskedelem akadályai, és csak kevés példa van a rendszerösszekötő kapacitások teljes körű kihasználására. Ennek oka – egyebek mellett – a nemzeti hálózatüzemeltetők és szabályozók közötti együttműködés elégtelensége a rendszerösszekötők közös használata terén. A résztvevők nemzeti perspektívája sokszor képezi még akadályát a határokon átnyúló hatékony megoldások megtalálásának, és végső soron kerékkötője az egyébként számos előnyt ígérő, határokon keresztül történő energiaforgalomnak. A helyzet nem egyforma minden piacon és minden pillanatban, hiszen a másnapi, aznapi és kiegyensúlyozó piacok tekintetében az integráció más-más foka valósul meg.

Ami a kiskereskedelmi piacokat illeti, jelentősen lehetne javítani a versenyteljesítményen. Nem piaci okokból a villamosenergia-árak az egyes tagállamokban még igen eltérnek egymástól, és az elmúlt években a háztartások tartós áremelkedést éltek meg a megkerülhetetlen terhek jelentős növekedése miatt, legyen szó hálózati díjakról, adókról vagy illetékekről. A fogyasztóvédelemről szólva a belső energiapiac további elmélyítését hátráltatta az energiaszegénység növekedése, valamint az, hogy az energiaszegénység és a fogyasztói kiszolgáltatottság felszámolásának legalkalmasabb eszközei nem voltak kellőképpen egyértelműek. Az átálláshoz kapcsolódó díjak – például a szerződésmegszüntetés költségei – továbbra is pénzügyi akadályát képezik a fogyasztók szerepvállalásának. A számlákkal kapcsolatos panaszok magas száma[16] pedig azt jelzi, hogy jócskán van még tennivaló a számlázási információk egyértelműbbé és összevethetőbbé tétele terén.

A harmadik energiaügyi csomag által kitűzött célok teljesítésével kapcsolatos hiányosságok mellett felmerült egy sor olyan gond is, amelyek a harmadik energiaügyi csomag összeállításakor még nem voltak a látókörünkben. Ezek közé tartoznak – amint arról fentebb már szó volt – a megújuló energiaforrások részarányának igen jelentős növekedése a villamosenergia-termelésen belül, az ellátásbiztonság érdekében történő állami intervenció gyakoribbá válása a villamosenergia-piacokon, valamint a bekövetkezett technológiai változások. Ennek eredményeképpen a piac működési módja – különösen az utóbbi öt évben – jelentősen megváltozott, a fogyasztók érdekében elindított reformok kedvező hatása mérséklődött, és a korszerűsítési lehetőségek kihasználatlanok maradtak. Ily módon hiányosságok mutatkoztak a meglévő jogszabályokban a szóban forgó fejlemények kezelése tekintetében.

Az értékelés és a kapcsolódó hatásvizsgálat eredményeinek figyelembevételével a jelenlegi javaslat meg kívánja szüntetni ezeket a hiányosságokat, és olyan keretet kínál, amely lehetővé teszi, hogy kövessük az ágazatban bekövetkező technológiai fejlődést energiarendszerünk új termelési és fogyasztási modellekre való átállításával.

[16] „Second Consumer Market Study on the functioning of retail electricity markets for consumers in the EU", Európai Bizottság (2016).

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

E kezdeményezés előkészítéseképpen a Bizottság több nyilvános konzultációt is rendezett, melyek nyitva álltak az európai polgárok, a tagállami hatóságok, az energiapiaci résztvevők és azok szervezetei előtt, de minden egyéb érdekelt – például a kkv-k vagy az energiafogyasztók – előtt is.

Három konzultációt külön is ki szeretnénk emelni, bemutatva eredményeiket:

1) *A termelés megfelelőségéről, a kapacitás-szabályozási mechanizmusokról és a villamos energia belső piacáról szóló konzultáció* 2012. november 15-től 2013. február 7-ig tartott[17] és az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos kérdéseket járta körül. Célja az érdekelt felek véleményének kikérése volt a források megfelelőségének és a villamosenergia-ellátás biztonságának belső piaci biztosításáról.

A konzultációra 148 önálló válasz érkezett állami szervektől, ágazatbeli érdekelt felektől (az energiatermelőktől és az energiafogyasztóktól egyaránt), valamint a tudományos szférából. A válaszok részletes jegyzéke[18], valamint az egyes vélemények és az egyeztetés összefoglalója[19] online elérhető.

2) A kiskereskedelmi villamosenergia-piacokról és a végfelhasználókról szóló konzultáció[20] 2014. január 22. és április 17. között került megrendezésre. A Bizottság a konzultáció során 237 választ kapott, melyek mintegy 20%-a energiaszolgáltatóktól, 14%-a DSO-któl, 7%-a fogyasztói szervezetektől és 4%-a nemzeti szabályozó hatóságoktól érkezett. Az egyeztetésen jelentős számban vettek részt polgárok is. A válaszok teljes összefoglalója a Bizottság honlapján olvasható[21].

3) 2015. július 15-től október 9-ig az energiapiac újratervezéséről zajlott széles körű egyeztetés[22].

A Bizottság a konzultáció során 320 választ kapott. A visszajelzések kb. 50%-a nemzeti vagy európai ágazati szervezetektől érkezett. A válaszok 26%-át az energiaágazatban aktív vállalkozások (szolgáltatók, közvetítők, fogyasztók), 9%-át hálózatüzemeltetők küldték. Az egyeztetésen 17 nemzeti kormány és több nemzeti szabályozó hatóság is megtette észrevételeit. Nagy számban képviseltették magukat az uniós polgárok, valamint a tudományos intézmények is. Az egyes szakpolitikai opciók kapcsán kifejtett vélemények részletes ismertetése az e jogalkotási kezdeményezést kísérő hatásvizsgálatban olvasható.

---

17 „Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity", Európai Bizottság (2012). https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130207_generation_adequacy_consultation_document.pdf

18 https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

19 „Consultation on generation adequacy, capacity mechanisms, and the internal market in electricity", Európai Bizottság (2012). https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-generation-adequacy-capacity-mechanisms-and-internal-market-electricity

20 Consultation on the retail energy market, Európai Bizottság (2014). https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-retail-energy-market

21 https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

22 Az Európai Bizottság közleménye – Nyilvános konzultáció az energiapiac újratervezéséről, 2015 (COM(2015) 340 final). https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/public-consultation-new-energy-market-design

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

A javasolt rendelet és a hatásvizsgálat jelentős mennyiségű háttéranyag alapján készült, az ezekre való hivatkozások megtalálhatók a hatásvizsgálathoz tartozó lábjegyzetekben. Ezek között csaknem 30, többnyire független külső felek által készített tanulmány és modellező eszköz szerepel, melyek célja a javaslatban bemutatott egyes opciók értékelése. A hatásvizsgálat V. mellékletében megtalálható teljes felsorolásuk. A tanulmányok számos módszertant vizsgálnak, külön figyelmet szentelve a gazdasági és szociális költség-haszon elemzések mennyiségi becsléseinek.

A nemzeti kapacitásmechanizmusokkal kapcsolatban maga a Bizottság is végzett ágazati felmérést, melynek részeredményei nyomban bevonásra kerültek a jelenlegi javaslat előkészítési fázisába[23]. E tanulmányok következtetései – kiegészülve az érdekelt felektől kapott, a fentiekben említett nagyszámú visszajelzéssel –összességükben megfelelő háttéranyagot képeztek a Bizottság számára a jelenlegi javaslat összeállításához.

- **Hatásvizsgálat**

A hatásvizsgálat támogatja az összes javasolt intézkedést. A Szabályozói Ellenőrzési Testület 2016. november 7-én kedvező véleményt fogalmazott meg. A Szabályozói Ellenőrzési Testület álláspontja figyelembevételének módját a hatásvizsgálat I. melléklete határozza meg.

A hatásvizsgálat minden egyes azonosított problémakör esetében több szakpolitikai opciót is megvizsgált. Az alábbiakban sorra vesszük e problémaköröket és az intervenció alternatív módozatait:

A piactervezés hozzáigazítása a megújuló energiaforrások terén tapasztalható fellendüléshez és a technológiai fejlődéshez

A hatásvizsgálat a jelenlegi piaci szabályok fokozottabb érvényesítését támogatja annak érdekében, hogy a piaci torzulások megszüntetésével egyenlő versenyfeltételek jöjjenek létre az összes energiatermelési technológia és energiaforrás tekintetében. A hatásvizsgálat kitér azokra a szabályokra, amelyek a különféle energiaforrásokat megkülönböztetik, és amelyek korlátozzák vagy éppen elősegítik bizonyos technológiák megjelenését a villamosenergia-rendszerben. Ezenkívül valamennyi piaci résztvevő pénzügyi felelősséggel tartozna a rendszerben okozott egyensúlyhiányért, és valamennyi forrás esetében egyenlőek lennének az ellentételezés piaci feltételei. A felhasználóoldali választ akadályozó tényezőket ki kellene iktatni. A választott opció erősítené a rövid határidős piacokat oly módon, hogy a valós időhöz közelítené őket, és ezzel maximális lehetőséget nyújtana a rugalmassági igény kielégítésére; az opció hatékonyabbá tenné a kiegyenlítő piacokat is. A választott opció olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek megfelelő ösztönzők és egy kiigazítottabb piaci keret segítségével előmozdítanák a termelésben, keresletben és tárolásban érintett rugalmas és megosztott energiaforrások piacra jutását ; valamint olyan intézkedéseket, amelyek a DSO-k hatékonyabb ösztönzését szolgálják.

A nem szabályozási megközelítés lekerült a napirendről, mivel csekély mozgásteret adna a piac hatékonyabbá tételéhez és a források közötti egyenlő versenyfeltételek biztosításához. Az érintett területeken a jelenlegi uniós szabályozási keret valóban korlátozott, más esetekben nem is létezik. Bebizonyosodott továbbá, hogy az önkéntes együttműködés nem képes biztosítani a piac számára a harmonizáció és kiszámíthatóság megfelelő szintjét. Ugyanígy elvetésre került a piacok teljes körű harmonizációjának opciója is, mivel a változások sértenék

[23] Időközi jelentés a kapacitásmechanizmusokra vonatkozó ágazati vizsgálatról, C(2016) 2107 final.

az arányosság elvét és – tekintettel az európai energiapiac jelenlegi helyzetére – nagy általánosságban feleslegesek is volnának.

A termelőkapacitásokra irányuló beruházások és a koordinálatlan kapacitásmechanizmusok

Az alapforgatókönyvön kívül számos további szakpolitikai opció volt terítéken, amelyek egyrészt abban különböznek egymástól, hogy mennyire szorgalmazzák a tagállamok közötti uniós szintű harmonizációt és koordinációt, másrész abban, hogy a piaci résztvevők milyen mértékben támaszkodhatnak az energiapiaci kifizetésekre.

A hagyományos energiapiac („energy-only market") opció esetén az európai piacok kielégítő módon javulnának és össze lennének kapcsolva egymással, megadva a szükséges árjelzéseket ahhoz, hogy előmozdítsák az új erőforrásokba történő beruházásokat a megfelelő helyszíneken. Egy ilyen forgatókönyv esetén többé nem volna szükség kapacitásmechanizmusokra.

A választott alternatíva a „hagyományos energiapiac" opciót veszi alapul, de nem vitatja el a tagállamoktól a kapacitásmechanizmusok használatának lehetőségét, feltéve, hogy ezek egy, az ENTSO-E és az ACER által teljesen átlátható módon alkalmazott közös forrásmegfelelőség-értékelési módszertanon alapulnak és megfelelnek azon közös tervezési jellemzőknek, amelyek a nemzeti kapacitásmechanizmusok és a határokon átnyúló harmonizált együttműködés közötti nagyobb átjárhatóságra vonatkoznak. Ez az opció a 2014–2020 közötti időszakban nyújtott környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról szóló európai bizottsági iránymutatásra, valamint a kapacitásmechanizmusokra vonatkozó ágazati vizsgálatra épül.

A nem szabályozási megközelítés elvetésre került, mivel az uniós jogszabályok meglévő rendelkezései nem elég egyértelműek és szilárdak ahhoz, hogy kezelni tudják az európai villamosenergia-rendszer előtt álló kihívásokat. Ráadásul az önkéntes együttműködés nem képes biztosítani a piac számára az összes tagállam közötti harmonizáció, illetve kiszámíthatóság megfelelő szintjét. Ezen a területen jogalkotási megoldásra van szükség a gondok következetes kezeléséhez. Az az opció, amely szerint regionális vagy európai termelési kapacitásmegfelelőségi vizsgálat alapján egész régióknak, illetve végső soron minden EU-tagállamnak kötelező jelleggel kellene kapacitásmechanizmusokat bevezetnie, aránytalansága miatt elvetésre került.

Alulteljesítő kiskereskedelmi piacok: lassú fejlődés és alacsony szintű szolgáltatások

A támogatott opció magában foglalja az általános érvényű árszabályozás tagállamok általi fokozatos megszüntetését az uniós jogszabályban meghatározott határidőre, kezdve a költség alatti árakkal. Ez az alternatíva átmeneti árszabályozást engedélyez a kiszolgáltatott fogyasztók esetében. A fogyasztók szerepvállalásának előmozdítása érdekében a szerződésmegszüntetési díjat le kell szorítani. Növelni kell az összehasonlító weboldalakba vetett fogyasztói bizalmat oly módon, hogy azokat a nemzeti hatóságok tanúsítási eljárás alá vonják. Ezenkívül magas szintű elvek fogják biztosítani, hogy az energiaszámlák – minimális tartalmi követelmények betartása mellett – egyértelműek és közérthetőek legyenek. A tagállamoknak figyelemmel kell kísérniük az energiaszegénységgel küzdő háztartások számát is. Végül biztosított lesz a fogyasztói adatokhoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés annak érdekében, hogy az új belépők és energetikai szolgáltató vállalkozások újszerű szolgáltatásokat alakíthassanak ki.

A többi opció, amely előbb mérlegelésre, később elvetésre került, a következőkre tért ki: a fogyasztóvédelmi jogszabályok teljes körű harmonizációja erős fogyasztóvédelmi biztosítékokkal; uniós szinten megállapított, árszabályozás alóli mentességek fogyasztói küszöb vagy árküszöb alapján; kötelezően egységes adatkezelési modell valamely semleges

piaci szereplő, például egy TSO felelősségvállalásával; mindenfajta átállási díj (köztük a szerződésmegszüntetési díj) beszedésének tilalma, valamint az energiaszámla tartalmának részleges harmonizálása; végül uniós keret létrehozása az energiaszegénység figyelemmel kísérésére a lakásállomány energiahatékonyságára vonatkozó tagállami felmérések alapján, illetve megelőző intézkedések az esetleges terheléskorlátozások tekintetében. A szubszidiaritás és az arányosság elve alapján ezek az opciók mind alkalmatlannak bizonyultak. A status quo fenntartását ugyanakkor szinte egyetlen megkérdezett érdekelt fél sem tartotta működőképes megoldásnak.

Az intézményi keret javítása és az Ügynökség szerepe

A harmadik energiaügyi csomag intézményi kerete részben a nemzeti szabályozó hatóságok közötti, részben a TSO-k közötti együttműködés erősítését célozza. Létrehozásuk óta az ACER és az ENTSO-k kulcsszerepet játszottak a működőképes belső energiapiac megvalósítása felé vezető folyamatban. Ugyanakkor az európai energiapiac közelmúltbeli fejleményei, amelyeket a szóban forgó hatásvizsgálat és a villamosenergia-piac tervezésére vonatkozó kapcsolódó kezdeményezés egyaránt figyelembe vett, megkívánják az intézményi keret kiigazítását. A harmadik energiaügyi csomag végrehajtása szintén rávilágított olyan területekre, ahol lenne még helye az ACER-re és az ENTSO-kra alkalmazandó jogi keret tökéletesítésének. Az intézményi keret reformjával kapcsolatos opciók esetében elutasításra került a szabályozás nélküli („business as usual") forgatókönyv, az ugyanis szabályozási és piacfelügyeleti hiányosságokkal járna, miközben e javaslat más területeken új piaci előírásokat vezet be, továbbá megkezdődött a másodlagos joggal kapcsolatos uniós szintű folyamat is.

Terítéken volt a „következetesebb végrehajtás" és az intézményi keret kiigazítását célzó, minden további új intézkedés nélküli önkéntes együttműködés nem szabályozási megközelítése. A meglévő jogszabályok erőteljesebb végrehajtása a harmadik energiaügyi csomag folytatólagos végrehajtását, valamint az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások teljes körű végrehajtását jelentené (ezt foglalja magában a szabályozás nélküli forgatókönyv), csak nagyobb következetességgel. Ugyanakkor a következetesebb végrehajtás önmagában még nem jelentene garanciát a jelenlegi intézményi keret javulására.

Mérlegelésre került az a jogalkotási lehetőség is, amely az ACER-nek nagyobb mozgásteret biztosítana páneurópai szabályozóként, végül azonban nem ez lett a választott opció. Ahhoz ugyanis, hogy az Ügynökség betöltse ezt a szerepet, jelentősen növelni kellene az ACER költségvetését és személyi állományát, hiszen ebben az esetben szükségessé válna az Ügynökség szakértőkkel való megerősítése. Helyénvalónak tűnik a nemzeti szabályozók szerepvállalásának fenntartása is az Ügynökség döntéshozatali eljárásaiban; nincs szükség olyan rendszerszerű intézkedésre, amelyek azt célozzák, hogy a nemzeti szabályozók által hozott többségi döntéseket igazgatói döntések váltsák fel.

Ezért inkább az ACER működésének hatékonyabbá tételére vonatkozó, a jelenlegi kereten alapuló jogalkotási lehetőségek kerültek figyelembevételre. A hatásvizsgálat által támogatott alternatíva az uniós intézményi keretet hozzáigazítaná a villamosenergia-rendszer új realitásaihoz. Ez az opció foglalkozik az e realitásokból következően szükséges további regionális együttműködéssel és az energiapiac meglévő és várható szabályozási hiányosságaival, miközben a lentről felfelé és a fentről lefelé irányuló megközelítések kombinálásával rugalmasságot biztosít.

Ezenkívül a nemzeti szabályozó hatóságok regionális szintű szabályozói funkcióival kapcsolatos meglévő szabályozási hiányosságok kezelése érdekében az ezen opcióhoz tartozó szakpolitikai kezdeményezések rugalmas regionális szabályozási keretet hoznának létre a nemzeti szabályozó hatóságok regionális koordinációjának és döntéshozatalának

megerősítésére. Az opció bevezetné a koordinált regionális döntések rendszerét és a nemzeti szabályozó hatóságok felügyeletére bízna bizonyos regionális témákat (pl. a regionális operatív központokat és a javasolt piactervezési kezdeményezésen alapuló egyéb területeket), az ACER-re pedig ráruházná az uniós érdekek képviselőjének szerepét.

Alapjogok

Ez a javaslat kihatással lehet számos, az Európai Unió Alapjogi Chartája által biztosított alapjogra, különösen a következőkre: a magán- és a családi élet tiszteletben tartása (7. cikk), a személyes adatok védelméhez való jog (8. cikk), megkülönböztetés tilalma (21. cikk), a szociális segítségnyújtáshoz való jog (34. cikk), az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáférés joga (36. cikk), a magas színvonalú környezetvédelem uniós politikákba való beépítése (37. cikk), valamint a hatékony jogorvoslathoz való jog (47. cikk).

E jogokat mindenekelőtt a fogyasztóvédelemmel, az energiaszegénységgel, a kiszolgáltatott fogyasztókkal, az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel, az adatvédelemmel és a magánélet védelmével kapcsolatos számos rendelkezés biztosítja.

A hatásvizsgálat összefoglalója a Szabályozói Ellenőrzési Testület kedvező véleményével együtt megtalálható a Bizottság weboldalán[24].

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A javaslat növelheti az adminisztratív követelményeket, noha csak korlátozott mértékben. Ha például az energiapiacon való teljes körű részvétel érdekében egyenlő versenyfeltételeket biztosítunk minden technológia számára, ezeknek a technológiáknak számos piaci megfelelési követelményt kell teljesíteniük, ami megnövekedett adminisztratív teherrel járhat.

Az energiapiacok likviditásának és integrációjának javítását célzó tervezett intézkedések rövid távon szintén lehetnek ilyen hatással a vállalkozásokra, hiszen azoknak igazodniuk kell az új energiakereskedelmi rendelkezésekhez. E terhek azonban minimálisnak tekinthetők az intézkedéssel nem járó alapforgatókönyvhöz képest, ugyanis a reform gazdasági előnyei messze felülmúlják az adminisztratív átszervezés minden rövid vagy hosszú távú hatását.

Ugyanígy a szabályozott árak tagállami szintű fokozatos megszüntetése erőfeszítéseket kíván a nemzeti szabályozó hatóságoktól a piacok figyelemmel kísérése, a hatékony verseny biztosítása és a fogyasztóvédelem garantálása tekintetében. Ezeket a hatásokat azonban ellensúlyozhatja a megnövekedett fogyasztói szerepvállalás, amely természetes módon a verseny előmozdítása irányába hat a piacokon.

Az intézményi háttér megváltozásából fakadó, elvégzendő tevékenységek sora szintén új követelményeket támaszt a nemzeti szabályozókkal és az átvitelirendszer-üzemeltetőkkel szemben az adminisztratív szintű feladatok végzésével kapcsolatban. Ezek körébe tartozik a részvétel nemcsak az ACER munkájában, de azokban a döntéshozatali eljárásokban is, amelyek a határokon átnyúló zökkenőmentes energiakereskedelem módszertanaira és bevált gyakorlataira vonatkozó közös megegyezésre irányulnak.

Az egyes mérlegelt szakpolitikai opcióknak a vállalkozásokra és az állami szervekre gyakorolt adminisztratív és gazdasági hatásait a hatásvizsgálat 6. pontja ismerteti részletesen.

[24] [OP: Please insert Link to Impact Assessment]

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az e csomag keretében tett javaslathoz kapcsolódó költségvetési hatás az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynökségének (ACER) forrásaival kapcsolatos, amelyet az ACER-t létrehozó rendelet átdolgozására irányuló bizottsági javaslatot kísérő pénzügyi kimutatás ismertet. Az ACER által elvégzendő, mindenekelőtt a rendszerek megfelelőségének értékelését és a regionális operatív központok létrehozását érintő új feladatok 2020-ban további 18 teljes munkaidős egyenértéknek megfelelő létszámbővítést, valamint az ehhez szükséges pénzügyi források rendelkezésre bocsátását teszi szükségessé az Ügynökségben.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A Bizottság figyelemmel kíséri, hogy a tagállamok és egyéb szereplők megfelelően ültetik-e át, illetve betartják-e a végül elfogadásra kerülő intézkedéseket, és – amennyiben szükséges – végrehajtási intézkedéseket hoz. Ezenkívül, amint azt már a harmadik energiacsomag végrehajtásával összefüggésben is tette, a Bizottság iránymutatásokat tartalmazó dokumentációt készít, segítséget nyújtva az elfogadott intézkedések végrehajtásához.

A nyomon követés és a végrehajtás tekintetében a Bizottságot elsősorban az ACER fogja támogatni. Az Ügynökség éves jelentése, a Bizottság által végzett párhuzamos értékelések, valamint a villamosenergia-ügyi koordinációs csoport jelentései mind részét képezik a jelenlegi kezdeményezés rendelkezéseinek. Az Ügynökség felkérést fog kapni nyomonkövetési mutatóinak további felülvizsgálatára annak biztosítása érdekében, hogy azok továbbra is relevánsak maradjanak az e javaslatok alapjául szolgáló célkitűzések megvalósítása terén tett előrehaladás figyelemmel kísérése szempontjából, és így e célkitűzések megfelelőképpen tükröződjenek többek között az ACER éves piacfelügyeleti jelentésében is.

A javasolt kezdeményezésekkel párhuzamosan a Bizottság kezdeményezést fog előterjeszteni az energiaunió irányításával kapcsolatban, amely egyszerűsíteni fogja a tervezési, jelentéstételi és ellenőrzési követelményeket. Az energiaunió irányítására vonatkozó kezdeményezés alapján a Bizottságnak és a tagállamoknak a harmadik energiaügyi csomagban foglalt jelenlegi nyomonkövetési és jelentéstételi követelményei beépítésre kerülnek a horizontális eljárásokba és a nyomonkövetési jelentésekbe. A nyomonkövetési és jelentéstételi követelmények racionalizálásával kapcsolatos további információk az energiaunió irányításával kapcsolatos hatásvizsgálatban találhatók.

A nyomon követési mechanizmusok és a teljesítményértékelési mutatók alkalmazásának részleteit a hatásvizsgálat 8. fejezete ismerteti.

6. A JAVASLATOK KONKRÉT RENDELKEZÉSEINEK MAGYARÁZATA

- **A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslat (átdolgozás)**

A javasolt irányelv *I. fejezete* egyértelműsíti az irányelv hatályát és tárgyát, hangsúlyozva a fogyasztók központi jelentőségét, valamint a belső piacnak és főbb elveinek fontosságát. Az irányelvben használt főbb fogalommeghatározások aktualizálását is tartalmazza.

A javasolt irányelv *II. fejezete* megállapítja azt az általános elvet, amely szerint a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az EU villamosenergia-piaca versenyképes, fogyasztóközpontú, rugalmas és megkülönböztetéstől mentes legyen. Hangsúlyozza, hogy a

nemzeti intézkedések nem akadályozhatják indokolatlanul a határkeresztező villamosenergia-forgalmat, a fogyasztói részvételt vagy a beruházásokat. Fenntartja továbbá azt az elvet, hogy az ellátási árakat – megfelelően indokolt kivételekkel – piaci alapon kell meghatározni. A fejezet tisztáz bizonyos, az EU villamosenergia-piacainak működésével kapcsolatos elveket is, például a szolgáltató kiválasztásának jogát. Előír továbbá aktualizált szabályokat is azon lehetséges közszolgáltatási kötelezettségekkel kapcsolatban, amelyeket bizonyos körülmények között a tagállamok az energiaipari vállalkozásokra róhatnak.

A javasolt irányelv *III. fejezete* megerősíti a már meglévő fogyasztói jogokat, és olyan új jogokat vezet be, amelyek célja a fogyasztóknak az energiapiacok középpontjába történő emelése azáltal, hogy biztosítják nagyobb fokú önállóságukat és védelmüket. Szabályokat állapít meg a számlázási információk egyértelműbb feltüntetésére és a tanúsított összehasonlító eszközökre vonatkozóan. Olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek biztosítják a fogyasztók számára a szabad szolgáltatóválasztást és -váltást, a dinamikus áras szerződésre való jogosultságot, valamint a felhasználóoldali válasz igénybevételének, a saját villamosenergia-termelésnek és a saját termelésű villamosenergia-fogyasztásnak a lehetőségét. Minden fogyasztó számára lehetővé teszi, hogy olyan intelligens fogyasztásmérőt igényeljen, amely rendelkezik bizonyos minimális funkciókkal. Az adatkezelésért felelős felek szerepének tisztázásával, valamint a Bizottság által – egy végrehajtási jogi aktusban – kialakítandó, közös európai adatformátumok meghatározásával hatékonyabbá teszi az arra a lehetőségre vonatkozó meglévő szabályokat, hogy a fogyasztók megosszák adataikat a szállítókkal és a szolgáltatókkal. Célja továbbá annak biztosítása, hogy a tagállamok foglalkozzanak az energiaszegénységgel. Ezenfelül a tagállamok számára keretek meghatározását írja elő a beszerzési közösségek független szolgáltatói és a felhasználóoldali válasz tekintetében olyan elvek mentén, amelyek lehetővé teszik a piacon való teljes körű részvételüket. Keretet határoz meg a helyi energiaközösségek számára, amelyek részt vehetnek a helyi energiatermelésben, -elosztásban, a közösségi energiaszolgáltatásban, -raktározásban, -ellátásban vagy az energiahatékonysági szolgáltatásokban. Egyértelműbbé teszi továbbá az intelligens fogyasztásmérőkre, az egyablakos ügyintézési pontokra, valamint a peren kívüli vitarendezésre, az egyetemes szolgáltatásra és a kiszolgáltatott fogyasztókra vonatkozó, már meglévő rendelkezéseket.

A javasolt irányelv *IV. fejezete* bizonyos pontosításokat tartalmaz az DSO-k feladatait illetően, különös tekintettel a hálózati szolgáltatások beszerzésével kapcsolatos, a rugalmasságot, az elektromos járművek integrációját és az adatkezelést biztosító tevékenységeikre. Tisztázza továbbá a DSO-k szerepét az elektromos járművek energiatárolása és feltöltőállomásai tekintetében.

A javasolt irányelv *V. fejezete* összefoglalja a TSO-kra vonatkozó általános szabályokat, amelyek nagyrészt a meglévő szövegen alapulnak, és csak néhány pontosítást tartalmaz a kiegészítő szolgáltatásokat és az új regionális operatív központokat illetően.

A javasolt irányelvnek a szétválasztásra vonatkozó, a harmadik energiaügyi csomagban kialakított szabályokat meghatározó *VI. fejezete* változatlan marad a szétválasztásra vonatkozó főbb érdemi szabályok tekintetében, különös tekintettel a TSO-k háromféle rendszerével (tulajdonosi szétválasztás, független rendszerüzemeltető és független átvitelirendszer-üzemeltető), valamint a TSO-k kijelölésével és tanúsításával kapcsolatos rendelkezésekre. A fejezet csak egyértelműsíti a TSO-k saját raktározásra vagy kiegészítő szolgáltatások nyújtására vonatkozó lehetőségét.

A javasolt irányelv *VII. fejezete* tartalmazza a független nemzeti energiaszabályozók létrehozására, hatáskörére és kötelességeire, valamint működési szabályaira vonatkozó szabályokat. A javaslat különösen a szabályozó hatóságoknak a szomszédos szabályozó

hatóságokkal és az ACER-rel való együttműködésre vonatkozó kötelezettségét hangsúlyozza a határokon átnyúló ügyek esetében, és aktualizálja a szabályozók feladatainak jegyzékét, többek között az újonnan létrehozott regionális operatív központok felügyelete tekintetében.

A javasolt irányelv *VIII. fejezete* néhány általános rendelkezést tartalmaz, többek között az irányelvtől való eltérésekre, a Bizottság és a 182/2011/EU rendelet értelmében komitológiai szabályok alapján létrehozott bizottságra ruházott hatáskörök gyakorlására vonatkozóan.

A javasolt irányelv új mellékletei további követelményeket határoznak meg az összehasonlító eszközökre, a számlázásra és a számlázási információkra vonatkozóan, valamint módosítják az intelligens fogyasztásmérőkre és azok bevezetésére vonatkozó meglévő követelményeket.

- **A villamos energia belső piacáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (átdolgozás)**

A javasolt rendelet I. fejezete meghatározza a rendelet hatályát és tárgyát, valamint az abban használt fogalmakat. Hangsúlyozza a torzulásmentes piaci jelzések fontosságát a nagyobb rugalmasság, a dekarbonizáció növelése és az innováció fokozása érdekében, valamint aktualizálja és kiegészíti a rendeletben használt főbb fogalommeghatározásokat.

A javasolt rendelet II. fejezete új cikket illeszt be, amely meghatározza azokat az alapelveket, amelyeket a nemzeti energiaügyi jogszabályoknak tiszteletben kell tartaniuk a működőképes belső villamosenergia-piac lehetővé tétele érdekében. Meghatározza továbbá a különböző kereskedési időtávokon belüli villamosenergia-kereskedelem (kiegyenlítő, napon belüli, másnapi és határidős piacok) szabályaira vonatkozó főbb jogelveket, ideértve az árképzés elveit is. Egyértelműsíti a kiegyenlítési feladatra vonatkozó elvet, és keretet biztosít a piaccal jobban összeegyeztethető szabályok számára a termelőlétesítmények között megvalósuló teherelosztást és igénybevételük csökkentését, valamint a felhasználóoldali válasz szerepét érintően, ideértve az azok alóli kivételekre vonatkozó feltételeket is.

A javasolt rendelet III. fejezete leírja az ajánlattételi övezetek koordinált módon történő meghatározásának folyamatát, összhangban a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról szóló (EU) 1222/2015 rendelettel[25] létrehozott felülvizsgálati eljárással. A határkeresztező villamosenergia-áramlás jelentős nemzeti korlátozásaival kapcsolatban továbbra is fennálló probléma kezelése érdekében egyértelműsítésre kerülnek e rendkívüli korlátozások feltételei, mégpedig olyan szabályok révén, amelyek biztosítják, hogy a nemzeti szereplők gazdasági indokokkal ne korlátozhassák a villamos energia behozatalát és kivitelét. Ez a fejezet tartalmazza továbbá az átviteli és elosztó hálózati díjakra vonatkozó korábbi elvek módosításait, és eljárást határoz meg az átviteli és elosztói díjszámítási módszerek fokozatos konvergenciájának előmozdítására. A fejezet módosított szabályokat határoz meg a túlterhelési díjak alkalmazására vonatkozóan is.

A javasolt rendelet IV. fejezete új általános elveket határoz meg az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos kérdések tagállamok általi összehangolt kezelésére vonatkozóan. Meghatározza az erőforrás-megfelelőség európai értékelésének kialakítására vonatkozó elveket és eljárást annak érdekében, hogy pontosabban fel lehessen mérni a kapacitásmechanizmusokkal kapcsolatos igényt, valamint – adott esetben – annak szükségességét, hogy a tagállamok megbízhatósági standardot határozzanak meg.

[25] A Bizottság (EU) 2015/1222 rendelete (2015. július 24.) a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 197., 2015.7.25., 24–72. o.).

Egyértelműen megállapítja, hogy hogyan, milyen feltételek mellett vezethetők be a kapacitásmechanizmusok a piaccal összeegyeztethető módon. Világossá teszi továbbá a kapacitásmechanizmusokra vonatkozó, piaccal összeegyeztethető tervezési elveket, ideértve a másik tagállamban található kapacitás bevonására és a rendszerösszekötők igénybevételére vonatkozó szabályokat is. Meghatározza, hogy a regionális operatív központok, a nemzeti TSO-k, a villamosenergia-piaci ENTSO és a nemzeti szabályozó hatóságok hogyan vegyenek részt az ACER-en keresztül a másik tagállamban található kapacitások bevonásával kapcsolatos technikai paraméterek, valamint a bevonásra vonatkozó működési szabályok kidolgozásában.

A javasolt rendelet V. fejezete a fentieket érintően meghatározza a villamosenergia-piaci ENTSO feladatait és kötelességeit, valamint az ACER nyomonkövetési feladatait, miközben egyértelművé teszi, hogy ez utóbbi köteles függetlenül, az európai érdekek szem előtt tartásával eljárni. A fejezet ismerteti a regionális operatív központok küldetését, kritériumokat és eljárást határoz meg az egyes regionális operatív központok által lefedett rendszerüzemeltetési régiók definiálásához, valamint meghatározza a központok által elvégzendő koordinációs feladatokat. Megállapítja továbbá a regionális operatív központok működési és szervezési intézkedéseit, konzultációs követelményeit, a határozatok és ajánlások elfogadására, valamint azok felülvizsgálatára vonatkozó követelményeket és eljárásokat, az igazgatótanács összetételét és feladatait, valamint a felelősségére vonatkozó rendelkezéseket. A fejezet tartalmazza az energiahatékonyságról szóló, 2012. október 25-i 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvbe korábban belefoglalt, a kapcsolt energiatermelő egységekre vonatkozó csatlakozási szabályokat is. A tízéves hálózatfejlesztési tervre, az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezésre, az információcserére és a tanúsításra vonatkozó szabályok lényegében változatlanok maradnak.

A javasolt rendelet VI. fejezete létrehozza a DSO-k európai szervezetét, és meghatározza az annak létrehozására és feladataira vonatkozó eljárást, ideértve az érdekelt felekkel folytatott konzultációt is. Részletes szabályokat is megállapít a DSO-k és a TSO-k közötti, a hálózataik tervezését és működtetését érintő együttműködésre vonatkozóan.

A javasolt rendelet VII. fejezete már meglévő hatásköröket és szabályokat határoz meg a Bizottság számára annak érdekében, hogy az felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadhasson el üzemi és kereskedelmi szabályzatok vagy iránymutatások formájában. Pontosításokat tartalmaz az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások jogi természetére és elfogadására vonatkozóan, és kiterjeszti azok lehetséges tartalmát olyan területekre, mint az elosztási díjszabási struktúrák; a nem frekvenciavonatkozású kiegészítő szolgáltatások nyújtására vonatkozó szabályok; a felhasználóoldali válaszokra, az energiatárolásra és a kereslet csökkentésére vonatkozó szabályok; a kiberbiztonsági szabályok; a regionális operatív központokra vonatkozó szabályok; továbbá a termelőlétesítmények igénybevételének csökkentése és a közöttük megvalósuló teher-újraelosztás, valamint a felhasználóoldali válasz. Egyszerűsíti és észszerűsíti a villamosenergia-ipari üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozására vonatkozó eljárást, és lehetővé teszi a nemzeti szabályozó hatóságok számára, hogy az ACER keretében döntsenek az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtásával kapcsolatos ügyekről. Szorosabban bevonja továbbá a villamosenergia-ipari üzemi és kereskedelmi szabályzatokra vonatkozó javaslatok kidolgozásának folyamatába a DSO-k európai szervezetét és más érdekelt feleket.

A javasolt rendelet VIII. fejezete meghatározza a javasolt rendelet záró rendelkezéseit. Magában foglalja az új egyenáramú rendszerösszekötőknek a villamos energiáról szóló irányelv és rendelet bizonyos követelményei alóli mentességére vonatkozó meglévő

szabályokat, ugyanakkor egyértelműsíti a nemzeti szabályozó hatóságok későbbi módosításaira vonatkozó eljárást.

A javasolt rendelet melléklete részletesebben meghatározza a rendelet által létrehozott regionális operatív központokhoz rendelt funkciókat.

- **Az Energiaszabályozók Európai Uniós Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (átdolgozás)**

A javaslat szerint az ACER-re vonatkozó szabályokat általánosságban az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsa és az Európai Bizottság által elfogadott, a decentralizált ügynökségekre vonatkozó közös megközelítéshez (a továbbiakban: közös megközelítés)[26] kell igazítani. Az ACER azonban jelenleg is jogosult korlátozott mértékben eltérni a közös megközelítéstől.

A javasolt rendelet I. fejezete ismerteti az ACER szerepét, céljait és feladatait, valamint az általa elfogadandó jogi aktusok típusát, továbbá szabályokat határoz meg a konzultációkra és a nyomon követésre vonatkozóan. A feladatok listája aktualizálásra került, és kiegészült az ACER-nek a nagykereskedelmi piacfelügyelet és a határokon átnyúló infrastruktúra területét érintő azon feladataival, amelyeket az ACER a rendelet elfogadását követően vesz át.

Miközben az ENTSO-E technikai szakértői szerepe változatlan marad, az ACER-re nagyobb felelősség fog hárulni a villamosenergia-ipari üzemi és kereskedelmi szabályzatok elfogadását érintően az ilyen szabályzatokra vonatkozó végleges javaslat kidolgozásában és a Bizottságnak történő benyújtásában. A javaslat a DSO-k számára – felelősségi körük növelésével összhangban – egy hivatalos fórum létrehozásáról rendelkezik, hogy uniós szinten képviseltessék magukat, különösen az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása terén. A villamosenergia-ipari üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtására vonatkozó feltételekről, módszerekről és algoritmusokról való döntéshozatal az Ügynökség hatáskörébe tartozik.

A regionális vonatkozású, csak korlátozott számú nemzeti szabályozó hatóságot érintő feladatok céljára regionális döntéshozatali folyamat kerül bevezetésre. Ennek megfelelően az igazgatónak véleményt kellene nyilvánítania arról, hogy a szóban forgó kérdés elsődlegesen regionális jelentőséggel bír-e. Amennyiben a szabályozók tanácsa egyetért azzal, hogy ez az eset áll fenn, a szabályozók tanácsának regionális albizottsága előkészíti az adott döntést, amelyet végül maga a szabályozók tanácsa fog elfogadni vagy elutasítani. Egyéb esetben a szabályozók tanácsa a regionális albizottság közreműködése nélkül dönt.

A fejezet továbbá az Ügynökség keretén belül létrehozandó regionális operatív központokkal összefüggő egyes funkciók összehangolásával kapcsolatban az ACER számára meghatároz néhány olyan új feladatot, melyek a kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetők felügyeletét érintik, valamint a termelési kapacitások megfelelőségével és a kockázatokra való felkészültséggel kapcsolatos módszerek és javaslatok jóváhagyására vonatkoznak.

A javasolt rendelet II. fejezete az igazgatási tanácsra, a szabályozók tanácsára, az igazgatóra, a fellebbezési tanácsra és – új rendelkezésként – az Ügynökség munkacsoportjaira vonatkozó szervezeti szabályokat tartalmaz. Noha több egyedi rendelkezést hozzá kell igazítani az EU decentralizált ügynökségeire vagy a Tanács új szavazási szabályaira vonatkozó közös

[26] Lásd az Európai Parlamentnek, az Európai Unió Tanácsának és az Európai Bizottságnak a decentralizált ügynökségekről szóló, 2012. július 19-i közös nyilatkozatát.

megközelítéshez, a meglévő irányítási struktúra főbb elemei – különösen a szabályozói tanács – továbbra is megmaradnak.

Az ACER ezen eltérését a közös megközelítéstől a következők indokolják:

Az európai villamosenergia-politikával, az ellátásbiztonsággal, a villamos energia megfizethetőségével és a dekarbonizációval kapcsolatos főbb célokat az európai villamosenergia-piac integrációjával lehet elérni a legköltséghatékonyabb módon. Ennek megfelelően fokozatosan nő a villamosenergia-átviteli infrastruktúra összekapcsoltsága, a határokon átnyúló kereskedelembe bevont villamos energia mennyisége, a termelési kapacitások európai szintű megosztása, miközben az átviteli rendszert regionális, határokon átnyúló szempontok figyelembevételével működtetik. Ezeket a tendenciákat, amelyek az európai fogyasztók javát szolgálva várhatóan növelik a hatékonyságot, a jelenlegi jogalkotási csomagok tovább erősítik.

A belső villamosenergia-piac létrehozásának egyik előfeltétele az ágazat megnyitása a verseny előtt. Más gazdasági ágazatokhoz hasonlóan a villamosenergia-piac megnyitásához is új szabályozásra volt szükség, különös tekintettel az átviteli és elosztó rendszerre, valamint a szabályozási felügyeletre. Ennek érdekében független szabályozó hatóságok jöttek létre. Ezek a szervezetek különös felelősséggel járnak el a villamosenergia-ágazatra alkalmazandó nemzeti és európai szabályok felügyeletekor.

A regionális és európai összefüggéseket figyelembe vevő, határokon átnyúló kereskedelem és rendszer-üzemeltetés növekedése miatt azonban a nemzeti szabályozó hatóságoknak egyre inkább össze kellene hangolniuk tevékenységüket a többi tagállam nemzeti szabályozó hatóságaival. Az ACER-t éppen azért hozták létre, hogy e kölcsönhatás platformjává váljon, és 2011-es létrehozása óta eleget is tesz ennek a kötelezettségnek. A nemzeti szabályozó hatóságok magas rangú képviselőiből és a Bizottság szavazati joggal nem rendelkező képviselőjéből álló szabályozók tanácsa az a testület az Ügynökségen belül, amely az ACER személyzetével együtt a vélemények, ajánlások és határozatok többségét kidolgozza. Az Ügynökség működésének első évei megmutatták, hogy a szabályozók tanácsa milyen hatékonyan tud hozzájárulni az Ügynökség feladatainak ellátásához.

Mivel az energiapiacokat nagyrészt nemzeti szinten szabályozzák, a nemzeti szabályozó hatóságok olyan szereplők, amelyek kulcsszerepet játszanak az energiapiacokon. Az ACER legfontosabb szerepe nem a felhatalmazáson alapuló bizottsági szabályozási hatáskörök végrehajtása, hanem a független nemzeti szabályozó hatóságok szabályozási döntéseinek összehangolása. A jelenlegi jogalkotási javaslat jobbára megőrzi ezt a szereposztást. A fejlesztés alatt álló belső energiapiac sajátosságaiból adódóan a jelenlegi struktúra érzékeny egyensúlyt hoz létre a különböző szereplők között. Ha ez az egyensúly most megbillenne, az veszélyeztethetné a jogalkotási javaslatokban foglalt szakpolitikai kezdeményezések végrehajtását, és ezzel akadályozná az energiapiac további integrációját, ami e javaslat fő célja. Ezért úgy tűnik, túl korai lenne a közös megközelítésnek megfelelően döntéshozatali jogköröket átruházni egy igazgatótanácsra. Ehelyett inkább a jelenlegi struktúra megtartása látszik helyénvalónak, amely biztosítja, hogy a konkrét ügyekben a nemzeti szabályozó hatóságok az uniós intézmények vagy tagállamok közvetlen beavatkozása nélkül lépjenek fel. Ugyanakkor az egész szabályozói munka az uniós intézmények programozási, költségvetési és stratégiai dokumentumok révén történő jóváhagyásától függ. Az uniós intézmények az igazgatási ügyekben is részt vesznek. Következésképpen nem javasoljuk a szabályozók tanácsa jelenlegi felépítésének és működésének megváltoztatását.

Hasonlóképpen nem javasoljuk az igazgatási tanácsi koncepciónak a közös megközelítés szerinti igazgatótanácsi mintához való hozzáigazítását sem. Az Ügynökség igazgatási tanácsának mostani összetétele különösen eredményesnek és hatékonynak bizonyult az elmúlt

években. Megfelelő működését az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság képviselői biztosítják.

Noha ebben a szakaszban a Bizottság nem tartja célszerűnek, hogy az Ügynökség irányítási struktúráját teljes mértékben a közös megközelítéshez igazítsa, továbbra is nyomon fogja követni a közös megközelítéstől való eltérések indokoltságát a 2021-re tervezett következő értékelés keretében, amely az Ügynökség céljainak, megbízatásának és feladatainak értékelése mellett különös figyelmet fordít majd az Ügynökség irányítási struktúrájára.

A javasolt rendelet III. fejezete pénzügyi rendelkezéseket tartalmaz. Több egyedi rendelkezésre vonatkozóan is javasolja, hogy azok kerüljenek hozzáigazításra a decentralizált ügynökségekkel kapcsolatos közös megközelítéshez.

A javasolt rendelet IV. fejezete több egyedi rendelkezést is aktualizál a közös megközelítéssel összhangban, egyébként lényegében változatlan rendelkezéseket tartalmaz a személyzetre és a felelősségre vonatkozóan.

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg)

2016/0379 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a villamos energia belső piacáról

(Átdolgozás)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az ~~Európai Közösséget létrehozó~~ ⌦ Európai Unió működéséről szóló ⌫ szerződésre és különösen annak ~~95. cikkére~~ ⌦ 194. cikke (2) bekezdésére ⌫,

tekintettel az ⌦ Európai ⌫ Bizottság javaslatára,

⌦ a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően, ⌫

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére,

⌦ rendes jogalkotási ⌫ eljárás keretében,

mivel:

⇩ új szöveg

(1) A 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[27] több alkalommal jelentősen módosult. Mivel most további módosításokra kerül sor, a szöveget az áttekinthetőség érdekében át kell dolgozni.

[27] Az Európai Parlament és a Tanács 714/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 15. o.).

↓ 714/2009/EK (1) preambulumbekezdés (kiigazított szöveg) ⇨ új szöveg

(2) ⇨ Az energiaunió célja, hogy a fogyasztók számára – legyen szó háztartásokról vagy vállalkozásokról – biztonságos, fenntartható, versenyalapú és megfizethető módon kínáljon energiát. A villamosenergia-rendszert korábban vertikálisan integrált, gyakran köztulajdonú monopóliumok uralták, amelyek nagy teljesítményű, centralizált atomerőművekkel vagy fosszilis tüzelésű hőerőművekkel rendelkeztek.⇦ Az 1999 óta fokozatosan megvalósuló belső villamosenergia-piac célja, hogy ~~a Közösség~~ ⌦ az Unió ⌫ valamennyi fogyasztója, azaz a lakosság és a vállalkozások számára egyaránt valós választási lehetőséget teremtsen, új üzleti lehetőségeket nyisson és bővítse a határokon átnyúló kereskedelmet, és ezáltal hatékonyságjavulást, versenypiaci árakat és magasabb szintű szolgáltatásokat teremtsen, továbbá hogy hozzájáruljon az ellátás biztonságához és fenntarthatóságához. ⇨ A villamos energia belső piaca növelte a versenyt különösen nagykereskedelmi szinten, valamint a határokon átnyúló kereskedelmet. A villamos energia belső piaca továbbra is alapja a hatékony energiapiacnak. ⇦

⇩ új szöveg

(3) Európa energiarendszere az elmúlt évtizedek legmélyrehatóbb változásán megy keresztül, és a villamos energia piaca e változás egyik meghatározó eleme. Az a közös cél, hogy az energiarendszert dekarbonizálni kell, új lehetőségeket és új kihívásokat jelent a piaci szereplők számára. Ugyanakkor a műszaki fejlődés a fogyasztói részvétel és a határokon átívelő együttműködés új formáit teszi lehetővé.

(4) A gyakran koordináció nélkül véghez vitt állami beavatkozások eredményeként tovább torzult a nagykereskedelmi villamosenergia-piac, ami káros hatással van a beruházásokra és a határokon átnyúló kereskedelemre.

(5) A múltban a villamos energia felhasználói passzív szerepet játszottak, és gyakran olyan szabályozott árakon jutottak villamos energiához, amelyek nem voltak közvetlen összefüggésben a piaccal. A jövőben meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy a felhasználók teljes mértékben, más piaci szereplőkkel azonos feltételek mellett legyenek jelen a piacon. A jövő villamosenergia-rendszerének a megújuló energiaforrásokból előállított energia egyre nagyobb mértékű befogadása érdekében a rugalmasság minden lehetséges formáját ki kell használnia, különös tekintettel a felhasználóoldali válaszra és az energiatárolásra. A lehető legkisebb költségek melletti dekarbonizálás érdekében emellett az energiahatékonyság ügyét is támogatnia kell.

(6) A piac integráltságának növekedése és a villamosenergia-termelés ingadozóbbá válása miatt fokozottabban kell koordinálni a nemzeti energiapolitikákat a szomszédos országokkal, és ki kell használni a villamos energiával való határokon átnyúló kereskedés adta lehetőségeket.

↓ 714/2009/EK (2)–(5) preambulumbekezdés

~~(2) A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2003. június 26-i 2003/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[28] és a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről szóló, 2003. június 26-i 1228/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[29] jelentős mértékben hozzájárult a villamos energia belső piacának kialakításához.~~

~~(3) Jelenleg azonban a Közösségben a villamos energia egyenlő feltételekkel és megkülönböztetés vagy hátrányok nélkül történő értékesítése akadályokba ütközik. Különösen a hálózathoz való megkülönböztetésmentes hozzáférés és az egységesen eredményes hatósági felügyelet hiánya jelent több tagállamban is problémát, és továbbra is léteznek elszigetelt piacok.~~

~~(4) A Bizottság 2007. január 10-i „Európai energiapolitika” című közleménye kiemelte a villamos energia belső piaca kiteljesítésének fontosságát, és rámutatott arra, hogy a villamosenergia-ágazatban a Közösségen belül valamennyi vállalkozás számára egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani. A Bizottság 2007. január 10-i „A földgáz és a villamos energia belső piacának jövőbeni lehetőségeiről” című, és a „Vizsgálat az 1/2003/EK rendelet 17. cikke értelmében az európai gáz- és villamosenergia-ágazatról (zárójelentés)” című közleményei kimutatták, hogy a jelenleg hatályos szabályok és intézkedések nem szolgáltatnak megfelelő keretet és nem gondoskodnak a jól működő, tényleges és nyitott belső piac célkitűzésének eléréséhez szükséges rendszerösszekötő kapacitások kialakításáról sem.~~

~~(5) A jelenlegi szabályozási keret szigorú végrehajtásán túlmenően a villamos energia belső piacára vonatkozó, az 1228/2003/EK rendeletben foglalt szabályozási keretet e közleményekkel összhangban ki kell igazítani.~~

⇩ új szöveg

(7) A szabályozási keret fejlődött, és ma már lehetővé teszi a villamos energiával való uniós léptékű kereskedést. Ezt a fejlődést segítette több, a villamos energia piacának integrációját előmozdító üzemi és kereskedelmi szabályzat és iránymutatás kidolgozása. Ezek az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások rendelkezéseket tartalmaznak a piacok működésére, a rendszerüzemeltetésre és a rendszerek közötti kapcsolatokra vonatkozóan. A teljes átláthatóság biztosítása és a jogbiztonság növelése érdekében a kiegyenlítési, a napon belüli, a másnapi és a határidős piaci időtávokhoz tartozó fő piacműködési és kapacitásfelosztási elveket rendes jogalkotási eljárással, egyetlen jogi aktusba foglalva is el kell fogadni.

(8) Alapvető piaci elvként kell kimondani, hogy a villamos energia árának a keresleten és a kínálaton kell alapulnia. Az áraknak jelezniük kell, mikor van szükség villamos energiára, és piaci alapon ösztönzést kell biztosítaniuk a rugalmasság forrásaira,

28 ~~HL L 176., 2003.7.15., 37. o.~~

29 ~~HL L 176., 2003.7.15., 1. o.~~

köztük a rugalmas termelőkapacitásokra, a rendszerösszekötőkre, a felhasználóoldali válaszra és az energiatárolásra irányuló beruházások számára.

(9) A villamosenergia-ágazat dekarbonizálása és a megújuló energiaforrásokból előállított energia jelentős piaci térnyerése központi célja az energiauniónak. Miközben az Unió a villamosenergia-ágazat dekarbonizálása és a megújuló energiaforrások hasznosításának fokozása felé halad, alapvetően fontos, hogy a piac megszüntesse a határokon átnyúló kereskedelem jelenleg meglévő akadályait, és ösztönözze a háttér-infrastruktúrára, például a rugalmasabb termelőkapacitásokra, a rendszerösszekötőkre, a felhasználóoldali válaszra és az energiatárolásra irányuló beruházásokat. Az időben változó és térben megoszló (elosztott) termelésre való áttérés támogatása és annak biztosítása érdekében, hogy az Unió villamosenergia-piacai a jövőben is az energiapiaci elvek alapján működjenek, figyelmet érdemelnek a rövid határidős piacok és a hiányállapoti árképzés.

(10) Azáltal, hogy több erőforrás – és különösen a rugalmasabbak – esetében teszik lehetővé a teljes piaci részvételt, a rövid határidős piacok növelik a likviditást és a versenyt. A hiányállapoti hatékony árképzés arra fogja ösztönözni a piaci szereplőket, hogy akkor legyenek jelen a piacon, amikor arra a legnagyobb szükség van, és biztosítja, hogy az érintett piaci szereplők költségei megtérüljenek a nagykereskedelmi piacon. Ezért kiemelten fontos biztosítani, hogy amennyire csak lehetséges, az igazgatási intézkedéseken alapuló és a rejtett maximálárak megszűnjenek, és a hiányállapoti árak a kieső ellátás értékéig emelkedhessenek. Ha teljes mértékben beágyazódnak a piaci struktúrába, a rövid határidős piacok és a szűkösségen alapuló árképzés segíthet abban, hogy az ellátásbiztonság garantálása ne igényeljen más intézkedéseket, például kapacitásmechanizmusokat. Ugyanakkor a szűkösségen alapuló, maximálárak nélküli nagykereskedelmi piaci árképzés nem eredményezheti a végső felhasználókra, különösen a háztartásokra és a kis- és középvállalkozásokra háruló árak kiszámíthatatlanná és instabillá válását.

(11) Az alapvető piaci elvektől, például a kiegyenlítési feladat, a piaci alapú teherelosztás vagy a tehercsökkentés és -újraelosztás elvétől való eltérés tompítja a rugalmassági jelzéseket, és gátolja működésükben az olyan megoldásokat, mint az energiatárolás, a felhasználóoldali válasz vagy a piaci szereplők közösségekbe tömörült piaci jelenléte. Bár egyes piaci szereplők esetében a szükségtelen adminisztratív terhek elkerülése még mindig szükségessé tesz ilyen típusú eltéréseket, a széles hatókörű, teljes technológiákra kiterjedő eltérések nem egyeztethetők össze a piaci alapú hatékony dekarbonizálás céljával, ezért meg kell őket szüntetni és helyettük célzottabb intézkedéseket kell bevezetni.

↓ 714/2009/EK preambulumbekezdés	(16)

(12) A villamos energia belső piacán kialakuló valódi verseny előfeltétele a megkülönböztetéstől mentes és átlátható hálózathasználati díj, beleértve az átviteli hálózat rendszerösszekötő távvezetékeinek használatát is. E távvezetékek rendelkezésre álló kapacitását a biztonságos hálózatüzemeltetés biztonsági szabványainak megfelelő legmagasabb szintben kell meghatározni.

↓ 714/2009/EK (17) preambulumbekezdés

(13) Fontos kiküszöbölni a verseny azon torzulásait, amelyek a tagállamokban az átvitelirendszer-üzemeltetők által alkalmazott biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványok különbözőségéből fakadnak. Ezenkívül szükséges, hogy a piaci szereplők számára legyenek átláthatóak a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokra vonatkozó információk, valamint azon biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványok, amelyek befolyásolják a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokat.

⇩ új szöveg

(14) A szükséges beruházások megvalósulásának elősegítése érdekében az áraknak arról is jelzéseket kell adniuk, hogy hol van a legnagyobb szükség villamos energiára. Övezetekre oszló villamosenergia-rendszerben a területi (helyre utaló) jelzések helyessége szükségessé teszi, hogy az ajánlattételi övezetek meghatározása átlátható eljárás keretében, koherens, objektív és megbízható módon történjék. Annak érdekében, hogy az Unió villamosenergia-rendszere hatékonyan legyen üzemeltethető és tervezhető és az új termelőkapacitások, a felhasználóoldali válasz és az átviteli infrastruktúra valós árjelzéseket kapjanak, az ajánlattételi övezeteknek tükrözniük kell a strukturális szűk keresztmetszeteket. Különösen fontos, hogy a belső szűk keresztmetszetek megszüntetése érdekében ne kerülhessen sor az övezetközi kapacitás csökkentésére.

(15) A villamosenergia-rendszernek a piac integrációja révén történő hatékony dekarbonizálása szükségessé teszi a határokon átnyúló kereskedelmet akadályozó tényezők szisztematikus felszámolását, aminek köszönhetően megszűnik a piac széttagoltsága, és lehetővé válik, hogy az Unión belüli energiafelhasználók maradéktalanul kihasználják az integrált villamosenergia-piacok és a verseny előnyeit.

↓ 714/2009/EK (10) preambulumbekezdés

(16) E rendeletnek a díjszabásra és a kapacitásfelosztásra vonatkozó alapelveket kell megállapítania, ugyanakkor biztosítva a további, idevágó elveket és módszereket részletező iránymutatások elfogadását annak érdekében, hogy lehetővé tegye a gyors alkalmazkodást a megváltozott körülményekhez.

↓ 714/2009/EK (22) preambulumbekezdés

(17) A szűk keresztmetszet által jelentett problémák kezelése során pontos gazdasági jelzéseket kell adni az átvitelirendszer-üzemeltetők és a piaci szereplők számára, és a problémakezelésnek piaci mechanizmusokon kell alapulnia.

↓ 714/2009/EK (11)
preambulumbekezdés

(18) Nyitott versenypiacon a hálózatukon határkeresztező villamosenergia-áramlásokat befogadó átvitelirendszer-üzemeltetőknek a felmerülő költségeikért megfelelő ellentételezést kell kapniuk azon átvitelirendszer-üzemeltetőktől, akiknek hálózatából a határkeresztező villamosenergia-áramlás ered, illetve akiknek hálózatában végződik.

↓ 714/2009/EK (12)
preambulumbekezdés

(19) Az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezésből eredő ki- és befizetéseket az országos hálózati díjak kialakításakor figyelembe kell venni.

↓ 714/2009/EK (13)
preambulumbekezdés

(20) A határkeresztező hálózati hozzáférésért fizetendő tényleges összeg számottevően változhat az érintett átvitelirendszer-üzemeltetőtől függően, valamint a tagállamokban alkalmazott díjszabási rendszer struktúrájában meglévő különbségek eredményeként. Ezért a kereskedelem torzulásának elkerülése érdekében szükséges bizonyos fokú harmonizáció.

↓ 714/2009/EK (21)
preambulumbekezdés

(21) Szabályokat kell alkotni a szűk keresztmetszeteket kezelő eljárásokból származó bevételek felhasználásáról, hacsak a rendszerösszekötő különleges jellege nem indokolja a mentességet e szabályok alól.

⇩ új szöveg

(22) Ahhoz, hogy a piaci szereplők egyenlő feltételek mellett versenghessenek egymással, a hálózati díjakat úgy kell alkalmazni, hogy az az elosztás szintjén csatlakozó termeléssel szemben sem pozitív, sem negatív értelemben ne valósítson meg megkülönböztetést az átvitel szintjén csatlakozó termeléshez képest. A díjak nem kezelhetik hátrányosan az energiatárolást, nem ösztönözhetnek a felhasználóoldali válaszban való részvétel mellőzésére, és nem akadályozhatják az energiahatékonyság javítását.

(23) A díjmegállapítás átláthatóságának és összehasonlíthatóságának növelése érdekében azokban az esetekben, amikor a kötelező harmonizáció nem tűnik kívánatosnak, helyénvaló, hogy az [a 713/2009/EK rendelet átdolgozása a COM(2016) 863/2 javaslat szerint] rendelettel létrehozott Energiaszabályozók Európai Együttműködési Ügynöksége (a továbbiakban: Ügynökség) ajánlásokat adjon ki a díjmegállapítás módszertanáról.

(24) A transzeurópai villamosenergia-hálózatra irányuló beruházások optimalizálása, valamint a nemzeti szintű prioritások hiánya miatt gazdaságilag életképes módon megvalósíthatatlan rendszerösszekötő-létesítési projektek jelentette kihívás kezelése érdekében újra kell gondolni a rendszerösszekötő-túlterhelési díjakból befolyó összegek felhasználásának kérdéskörét, és az ilyen jellegű díjakból befolyó összegek felhasználását csak a rendszerösszekötő kapacitások rendelkezésre állásának garantálása, illetőleg e kapacitások fenntartása és növelése céljából indokolt lehetővé tenni.

↓ 714/2009/EK (7) preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)

(25) A villamosenergia-átviteli hálózat optimális üzemeltetésének biztosítása érdekében, valamint abból a célból, hogy ⌦ az Unión ⌫ ~~a Közösségen~~ belül lehetővé váljon a határokon átnyúló villamosenergia-kereskedelem és -ellátás, létre kell hozni a Villamosenergia-piaci Átvitelirendszer-üzemeltetők Európai Hálózatát (villamosenergia-piaci ENTSO). A villamosenergia-piaci ENTSO feladatait ⌦ az uniós ⌫ ~~a közösségi~~ versenyjogi szabályokkal összhangban végzi, amelyeket továbbra is alkalmazni kell a villamosenergia-piaci ENTSO határozataira. Feladatainak jól meghatározottnak, és munkamódszereinek olyannak kell lenniük, hogy a hatékonyságot, az átláthatóságot és a villamosenergia-piaci ENTSO reprezentativitását biztosítsák. A villamosenergia-piaci ENTSO által elkészített üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak nem célja, hogy a határokon nem átnyúló hálózatok tekintetében szükséges nemzeti üzemi és kereskedelmi szabályzatok helyébe lépjenek. Minthogy regionális szintű megközelítéssel hatékonyabban lehet eredményeket elérni, az átvitelirendszer-üzemeltetőknek az átfogó együttműködési struktúrán belül regionális struktúrákat kell~~ene~~ létrehozniuk, miközben gondoskodnak arról, hogy a regionális szintű tevékenység eredményei összhangban legyenek ⌦ az uniós ⌫ ~~a közösségi~~ szintű üzemi és kereskedelmi szabályzatokkal és a nem kötelező érvényű tízéves hálózatfejlesztési tervekkel. A tagállamoknak regionális szinten támogatniuk kell az együttműködést, és figyelemmel kell kísérniük a hálózat hatékonyságát. A regionális szintű együttműködésnek összeegyeztethetőnek kell lennie a versenyképes és hatékony belső villamosenergia-piac irányába tett lépésekkel.

⇩ új szöveg

(26) A villamosenergia-piaci ENTSO-nak el kell végeznie az erőforrások megfelelőségének megbízható közép- és hosszú távú uniós szint értékelését annak érdekében, hogy objektív alapok álljanak rendelkezésre a megfelelőséggel kapcsolatos aggályok értékeléséhez. Az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos azon aggályoknak, amelyekre a kapacitásmechanizmusok irányulnak, uniós szintű értékelésen kell alapulniuk.

(27) Az erőforrások megfelelőségére vonatkozó közép- és hosszú távú (az évestől a tízévesig terjedő) értékelés célja eltér az [a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet a COM(2016) 862 javaslat szerint] rendelet 9. cikkében meghatározott szezonális (hat hónapos) kitekintések céljától. A közép- és hosszú távú értékelések elsősorban annak eldöntésére szolgálnak, hogy szükség van-e

kapacitásmechanizmusokra, míg a szezonális kitekintések olyan, a következő hat hónapban esetleg felmerülő kockázatokra hívják fel a figyelmet, amelyek valószínűsíthetően a villamosenergia-ellátás helyzetének jelentős romlásához vezetnek. A regionális operatív központok emellett a villamosenergia-ágazatbeli átvitelirendszer-üzemeltetésre vonatkozó uniós jogszabályokban meghatározott regionális megfelelőség-értékelést is végzik. Ezek a rendszerüzemeltetés során használt, nagyon rövid távú (az egyhetestől az egynaposig terjedő időszakra vonatkozó) megfelelőségértékelések.

(28) A tagállamoknak a kapacitásmechanizmusok bevezetése előtt fel kell mérniük azokat az esetleges szabályozási torzulásokat, amelyek hozzájárultak az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályos helyzet kialakulásához. Elő kell írni számukra, hogy elfogadják az azonosított torzulások kiküszöbölését célzó intézkedéseket, ideértve azok végrehajtásának időütemezését is. Kapacitásmechanizmusok csak azon fennmaradó aggályok tekintetében vezethetők be, amelyek a szóban forgó torzulások kiküszöbölése révén nem kezelhetők.

(29) Azon tagállamoknak, amelyek kapacitásmechanizmusokat szándékoznak bevezetni, az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos célkitűzéseiket átlátható és ellenőrizhető eljárás során kell meghatározniuk. A tagállamoknak rendelkezniük kell azzal a lehetőséggel, hogy saját maguk számára meghatározzák az ellátásbiztonság biztosítani kívánt szintjét.

(30) A kapacitásmechanizmusok főbb elveit a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokra irányadó elvek, valamint a Versenypolitikai Főigazgatóság kapacitásmechanizmusokra vonatkozó ágazati vizsgálata alapján kell meghatározni. A már bevezetett kapacitásmechanizmusokat a szóban forgó elvek fényében felül kell vizsgálni. Amennyiben az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése során az a megállapítás születik, hogy nincsenek a megfelelőséggel kapcsolatos aggályok, nem vezethető be új kapacitásmechanizmus, és a már bevezetett mechanizmusok keretében nem tehetők új kötelezettségvállalások a kapacitások tekintetében. Az állami támogatások ellenőrzésére vonatkozó, az EUMSZ 107–109. cikke szerinti szabályok betartása minden esetben kötelező.

(31) Meg kell határozni a tartalékolási rendszerektől eltérő kapacitásmechanizmusokban való hatékony határokon átnyúló részvétel megkönnyítésének részletes szabályait. A határok különböző oldalain működő átvitelirendszer-üzemeltetőknek meg kell könnyíteniük az érdekelt termelők számára a más tagállamok kapacitásmechanizmusaiban való részvételt. Ezért meg kell határozniuk, legfeljebb mekkora kapacitás tekintetében van lehetőség határon túli részvételre, lehetővé kell tenniük a részvételt, és ellenőrizniük kell a rendelkezésre állást. A nemzeti szabályozó hatóságoknak érvényesíteniük kell a határokon átnyúló szabályokat a tagállamokban.

(32) Figyelembe véve a nemzeti energiarendszerek közötti különbségeket és a meglévő villamosenergia-hálózatok műszaki korlátait, a piaci integráció irányába történő előrelépés gyakran leginkább regionális szinten érhető el. Az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti regionális együttműködést ezért meg kell erősíteni. A hatékony együttműködés biztosítása érdekében az új szabályozási keretnek erősebb regionális irányítást és szabályozási felügyeletet kell előirányoznia, és ennek érdekében meg kell erősítenie az Ügynökség döntéshozatali hatáskörét a határokon átnyúló ügyekben. Emellett válsághelyzetekben, valamint az ellátás biztonságának növelése és a piaci torzulások korlátozása érdekében is szorosabb tagállami együttműködésre lehet szükség.

(33) Az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti regionális szintű koordináció hivatalossá vált azáltal, hogy az átvitelirendszer-üzemeltetőknek kötelezően részt kell venniük a regionális biztonsági koordinátorok munkájában; ezt a regionális operatív központok létrehozása révén megerősített intézményi kerettel kell kiegészíteni. A regionális operatív központok létrehozása során figyelembe kell venni a meglévő regionális koordinációs kezdeményezéseket, és támogatni kell az egyre integráltabb villamosenergia-rendszerek hatékony és biztonságos működését az egész Unióban.

(34) A regionális operatív központok működési területét úgy kell meghatározni, hogy hatékony koordinációs szerepet tudjanak betölteni azáltal, hogy nagyobb kiterjedésű területen optimalizálják az átvitelirendszer-üzemeltetők működését.

(35) A regionális operatív központoknak azokban az esetekben kell feladatokat ellátniuk, amelyekben a regionális szintű fellépés hozzáadott értéket képvisel a nemzeti szintű fellépéshez képest. A regionális operatív központok feladatkörének ki kell terjednie a regionális biztonsági koordinátorok által végzett feladatokra, valamint a rendszerüzemeltetéssel, a piac működésével és a kockázatokra való felkészüléssel kapcsolatos további feladatokra. A regionális operatív központok feladatköre nem terjedhet ki a villamosenergia-rendszer valós idejű irányítására.

(36) A regionális operatív központoknak elsősorban a rendszer üzemeltetésével és a piac működésével kapcsolatos regionális érdekek mentén kell eljárniuk, szemben bármely egyedi jogalany érdekeivel. Ezért egyes feladatok tekintetében a regionális operatív központokra olyan döntéshozatali jogkört kell ruházni, amely lehetővé teszi a számukra a saját fellépést, valamint azt, hogy irányítsák a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelirendszer-üzemeltetők intézkedéseit, míg a fennmaradó feladatok tekintetében megerősített tanácsadói szerepet kell számukra előírni.

(37) A villamosenergia-piaci ENTSO-nak biztosítania kell a regionális operatív központok intézkedéseinek a régiók határain átívelő koordinációját.

(38) Az uniós villamosenergia-elosztó hálózatok hatékonyságának növelése, valamint az átvitelirendszer-üzemeltetők és a villamosenergia-piaci ENTSO közötti szoros együttműködés biztosítása érdekében létre kell hozni az uniós elosztórendszer-üzemeltetők európai szervezetét (a továbbiakban: EU DSO). Az EU DSO feladatainak jól meghatározottaknak kell lenniük, munkamódszereinek pedig biztosítaniuk kell a hatékonyságot, az átláthatóságot és az uniós elosztórendszer-üzemeltetők reprezentativitását. Az EU DSO-nak szükség esetén szorosan együtt kell működnie a villamosenergia-piaci ENTSO-val az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása és végrehajtása során, valamint iránymutatást kell adnia többek között az elosztott energiatermelésnek és az energiatárolásnak az elosztóhálózatokba való integrálása tekintetében, illetve más, az elosztóhálózatok irányításához kapcsolódó területeken.

↓ 714/2009/EK (6) preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)

(39) Meg kell erősíteni ~~különösen~~az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti együttműködést és koordinációt a határokon átnyúló átviteli hálózatokhoz való tényleges és átlátható hozzáférés biztosítására és fenntartására vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzatok létrehozása céljából, valamint hogy a környezet szempontjainak megfelelő figyelembevétele mellett biztosítva legyen ⌦ az uniós ⌫ ~~a közösségi~~

átviteli rendszer összehangolt és kellőképpen előretekintő tervezése és folyamatos műszaki fejlődése, beleértve a rendszerösszekötő kapacitások kialakítását is. Ezeknek az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak összhangban kell lenniük a természetüknél fogva kötelező erővel nem rendelkező és az ~~Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége létrehozásáról szóló, 2009. július 13-i 713/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel[30] létrehozott Energiaszabályozók Együttműködési~~Ügynöksé~~ge (az Ügynökség)~~ által kidolgozott keret jellegű iránymutatásokkal (keret jellegű iránymutatások). Az Ügynökségnek részt kell vennie az üzemi és kereskedelmi szabályzatok tervezetének tényeken alapuló felülvizsgálatában – beleértve azoknak a keret jellegű iránymutatásoknak való megfelelését –, és javasolhatja a szabályzatok Bizottság általi elfogadását. Az Ügynökségnek célszerű megvizsgálnia az üzemi és kereskedelmi szabályzatok javasolt módosításait, és jogosult kell legyen azok Bizottság általi elfogadásának javasolására. Az átvitelirendszer-üzemeltetőknek ezeknek az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak megfelelően kell működtetniük hálózataikat.

🡻 714/2009/EK (24) preambulumbekezdés

(40) A villamos energia belső piacának zavartalan működése érdekében olyan eljárások kidolgozásáról kell rendelkezni, amelyek lehetővé teszik, hogy a Bizottság többek között a díjszabásra és a kapacitásfelosztásra vonatkozó határozatokat és iránymutatásokat fogadjon el, biztosítva egyúttal a tagállamok szabályozó hatóságainak bevonását e folyamatba, adott esetben európai szövetségükön keresztül. A szabályozó hatóságok – a tagállamok más érintett hatóságaival együtt – fontos szerepet játszanak a villamos energia belső piacának megfelelő működése elősegítésében.

🡻 714/2009/EK (8) preambulumbekezdés

(41) Valamennyi piaci szereplőnek érdeke fűződik a villamosenergia-piaci ENTSO jövőbeli tevékenységéhez. Ezért a hatékony konzultáció alapvető fontosságú, és a konzultációs folyamat elősegítésére és észszerűsítésére létrehozott meglévő struktúráknak, úgymint ~~a Villamosenergia-átviteli Koordinációs Uniónak,~~ a nemzeti szabályozóknak vagy az Ügynökségnek fontos szerepet kell~~ene~~ betölteniük.

🡻 714/2009/EK (9) preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)

(42) A teljes ⌦ uniós ⌫ ~~közösségi~~ villamosenergia-átviteli hálózat nagyobb átláthatóságának biztosítása érdekében a villamosenergia-piaci ENTSO-nak nem kötelező érvényű, ⌦ az Unió ⌫ ~~a Közösség~~ egészére kiterjedő, tízéves hálózatfejlesztési tervet (⌦ az Unió ⌫ ~~a Közösség~~ egészére kiterjedő

---

30 ~~Lásd e Hivatalos Lap 1. oldalát.~~

hálózatfejlesztési terv) kell készítenie és kiadnia, továbbá azt rendszeresen frissítenie kell. E hálózatfejlesztési tervbe bele kell foglalni a kereskedelmi vagy ellátásbiztonsági szempontból releváns megvalósítható villamosenergiaátviteli-hálózatokat és a szükséges regionális rendszerösszekötőket.

⇩ új szöveg

(43) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása és elfogadása során szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a kidolgozási folyamatot érdemes észszerűsíteni annak egyértelművé tételével, hogy az Ügynökségnek – a Bizottságnak való benyújtás előtt – joga van felülvizsgálni a villamosenergia-ipari üzemi és kereskedelmi szabályzatok tervezeteit.

🡻 714/2009/EK (14) preambulumbekezdés

~~Megfelelő, hosszú távú területi jelzések rendszerére van szükség, amely azon elvre épül, hogy a hálózati hozzáférési díjak szintjeinek tükrözniük kell az érintett régió termelésének és fogyasztásának egyensúlyát, a termelők és/vagy fogyasztók hálózati hozzáférési díjai közötti különbségtétel alapján.~~

🡻 714/2009/EK (15) preambulumbekezdés

~~Nem lenne helyénvaló távolságfüggő díjakat vagy – feltéve, hogy vannak megfelelő területi jelzések – különleges díjakat alkalmazni, amelyeket csak az exportőrök vagy importőrök fizetnének a belföldi hálózat általános hozzáférési díján felül.~~

🡻 714/2009/EK (18) preambulumbekezdés

~~A nemzeti szabályozó hatóságok és a Bizottság által az elmúlt években végzett piaci figyelemmel kísérés során világossá vált, hogy a jelenleg hatályos átláthatósági követelmények és infrastruktúra-hozzáférési szabályok elégtelenek a valódi, jól működő, nyílt és hatékony belső villamosenergia-piac biztosításához.~~

🡻 714/2009/EK (19) preambulumbekezdés

~~Ahhoz, hogy a piaci résztvevők felmérhessék a mindenkori keresletet és kínálatot, és megérthessék a nagykereskedelmi ár mozgásának okait, az szükséges, hogy egyenlő mértékben hozzáférjenek a rendszer fizikai állapotára és hatékonyságára vonatkozó információkhoz. Pontosabb információkhoz kell jutniuk különösen a villamos energia termelésére, kínálatára és keresletére – többek között az előrejelzésekre –, a hálózat és a~~

~~rendszerösszekötők kapacitására, a hálózaton keresztül megvalósuló villamosenergia-forgalomra, a hálózat-karbantartásra, a kiegyenlítésre és a tartalékkapacitásra vonatkozóan.~~

↓ 714/2009/EK preambulumbekezdés	(23)

(44) Az új, jelentős infrastruktúra létrehozására irányuló beruházásokat erőteljesen ösztönözni kell, miközben azonban gondoskodni kell a villamos energia belső piacának megfelelő működéséről is. Annak érdekében, hogy a mentességet élvező egyenáramú rendszerösszekötők erőteljesebb pozitív hatást gyakoroljanak a versenyre és az ellátás biztonságára, már a projekttervezés során vizsgálni kell a piaci érdeklődést, és szabályokat kell elfogadni a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozóan. Amennyiben az egyenáramú rendszerösszekötő több tagállam területén helyezkedik el, a határokon átnyúló következmények jobb figyelembevétele és az ügyvitel megkönnyítése érdekében a mentesség iránti kérelmet végső esetben az Ügynökségnek kell kezelnie. Ezen túlmenően a jelentősebb mentesített infrastruktúra-projektek kivitelezésének a szokásostól eltérő kockázati profilja miatt az ellátási és termelési érdekeltségekkel rendelkező vállalkozások ideiglenes eltérésben kell, hogy részesüljenek a teljes szétválasztás szabályaitól a szóban forgó projektek tekintetében. Az 1228/2003/EK rendelet[31] értelmében adott mentességek a mentesség megadásáról szóló határozatban szereplő lejárati dátumig alkalmazandók.

↓ 714/2009/EK preambulumbekezdés	(25)

~~A nemzeti szabályozó hatóságoknak gondoskodniuk kell az e rendeletben szereplő szabályok és az e rendelet alapján elfogadott iránymutatások betartásáról.~~

↓ 714/2009/EK preambulumbekezdés	(20)

(45) A piacba vetett bizalom megerősítése érdekében a piac résztvevőit biztosítani kell afelől, hogy a visszaélésszerű magatartások hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat vonnak maguk után. A hatáskörrel rendelkező hatóságokat olyan hatáskörökkel kell felruházni, amelyek révén hatékonyan ki tudják vizsgálni a vélt piaci visszaéléseket. Ezért szükséges, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok hozzáférjenek azokhoz az adatokhoz, amelyekből megismerhetik az ellátóvállalkozások operatív döntéseit. A villamosenergia-piacon számos fontos döntést a termelők hoznak meg; ezért kívánatos, hogy a termelők a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára egy meghatározott ideig biztosítsák az ezzel összefüggő információk hozzáférhetőségét és könnyű elérését. Ezenfelül a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak rendszeresen nyomon kell követniük, hogy az átvitelirendszer-

---

[31] Az Európai Parlament és a Tanács 1228/2003/EK rendelete (2003. június 26.) a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről (HL L 176., 2003.7.15., 1. o.).

üzemeltetők betartják-e a szabályokat. Azokat a kis kapacitású termelőket, amelyek esetében kizárható a piac torzításának képessége, mentesíteni kell e kötelezettség alól.

↓ 714/2009/EK (26)
preambulumbekezdés

(46) A tagállamok és a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok számára elő kell írni, hogy a Bizottságnak a tárgyhoz tartozó információkat szolgáltassanak. Ezen információkat a Bizottság bizalmasan kezeli. Amennyiben szükséges, a Bizottság a vonatkozó információkat kérheti közvetlenül az érintett vállalkozásoktól is, feltéve, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságokat erről tájékoztatja.

↓ 714/2009/EK (27)
preambulumbekezdés

(47) A tagállamoknak szabályokat kell megállapítaniuk az e rendelet rendelkezéseinek megsértése esetén alkalmazandó szankciókról, és biztosítaniuk kell ezek végrehajtását. E szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.

↓ 714/2009/EK (28)
preambulumbekezdés

~~Az e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket a Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozattal[32] összhangban kell elfogadni.~~

↓ 714/2009/EK (29)
preambulumbekezdés

~~A Bizottságot fel kell hatalmazni különösen arra, hogy az e rendelet céljainak eléréséhez szükséges minimális mértékű harmonizáció biztosítása érdekében iránymutatásokat dolgozzon ki, illetve fogadjon el. Mivel ezek az intézkedések általános hatályúak és e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek új, nem alapvető fontosságú elemekkel történő kiegészítésére irányulnak, azokat az 1999/468/EK határozat 5a. cikkében meghatározott ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.~~

⇩ új szöveg

(48) A tagállamoknak és az Energiaközösség szerződő feleinek szorosan együtt kell működniük az integrált villamosenergia-kereskedelmi régió kialakításával kapcsolatos valamennyi kérdésben, és nem hozhatnak olyan intézkedéseket, amelyek

---

32 ~~HL L 184., 1999.7.17., 23. o.~~

veszélyeztetik a villamosenergia-piacok további integrációját, illetve a tagállamok és a szerződő felek ellátásbiztonságát.

(49) A piac hatékony működéséhez szükséges harmonizáció minimális szintjének biztosítása érdekében a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a piaci integráció szempontjából alapvető fontosságú területeken. Ezeknek ki kell terjedniük az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti regionális együttműködés területi hatályára, az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezésként fizetendő összegekre, az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és az iránymutatások elfogadására és módosítására, valamint az új rendszerösszekötőkre vonatkozó mentességi rendelkezések alkalmazására. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, többek között szakértői szinten, és hogy e konzultációkra a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. április 13-i intézményközi megállapodásnak[33] megfelelően kerüljön sor. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésében való egyenlő részvétel biztosítása érdekében az Európai Parlament és a Tanács a tagállamok szakértőivel egyidejűleg kap kézhez minden dokumentumot, és szakértőik rendszeresen részt vehetnek a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok előkészítésével foglalkozó szakértői csoportjainak ülésein.

↓ 714/2009/EK (30) preambulumbekezdés (kiigazított szöveg)

(50) Mivel e rendelet célját – nevezetesen a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozó összehangolt keretrendszer létrehozását – a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért az ⊠ uniós ⊠ ~~a közösségi~~ szinten jobban megvalósítható, ⊠ az Unió ⊠ ~~a Közösség~~ intézkedéseket hozhat ⊠ az Európai Unióról szóló ⊠ ~~a Sz~~szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányosság elvének megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréshez szükséges mértéket~~.~~.

↓ 714/2009/EK (31) preambulumbekezdés

~~Tekintve az 1228/2003/EK rendelethez az e jogszabályban tett módosítások mértékét, az átláthatóság és észszerűség érdekében kívánatos az érintett rendelkezéseket egy új rendeletben egységes szövegbe foglalni,~~

[33] HL L 123., 2016.5.12., 1. o.

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg)

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. fejezet

⌦ Tárgy, hatály és fogalommeghatározások ⌫

1. cikk

Tárgy és hatály

E rendelet célja, hogy:

⇩ új szöveg

a) megalapozza az európai energiaunió számára – különösen a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretben[34] – kitűzött célok hatékony teljesítését, és ennek érdekében lehetővé tegye, hogy a piac jelzéseket adjon a rugalmasság növeléséhez, a dekarbonizációhoz és az innovációhoz;

b) olyan alapelveket állapítson meg a jól működő integrált villamosenergia-piacok számára, amelyek lehetővé teszik az erőforrások valamennyi rendelkezésre bocsátója és a villamos energia valamennyi felhasználója számára a megkülönböztetésmentes piaci hozzáférést, bővítik a fogyasztók döntési mozgásterét, megteremtik a felhasználóoldali válaszhoz és az energiahatékonyság növeléséhez szükséges feltételeket, megkönnyítik a térben megoszló kereslet és kínálat közösségekbe tömörült piaci jelenlétét, és – a piaci integráció feltételeinek megteremtésével és a megújuló forrásból előállított villamos energia piaci alapú árképzésének lehetővé tételével – hozzájárulnak a dekarbonizációhoz;

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg) ⇨ új szöveg

c~~a~~) méltányos szabályokat állapítson meg a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozóan, elősegítve ezzel a versenyt a villamos energia belső piacán, figyelembe véve a nemzeti és a regionális piacok sajátos jellegzetességeit is. ⌦ Ebbe beletartozik, ⌫ ~~Ebből következik,~~ hogy a határokon átnyúló villamosenergia-forgalomra alkalmazható ellentételezési mechanizmust kell létrehozni, valamint összehangolt elveket kell kialakítani a határkeresztező átvitel díjaira és a nemzeti átviteli hálózatok közötti rendszerösszekötők kapacitásának felosztására vonatkozóan;

[34] COM(2014) 15 final.

db) elősegítse egy jól működő, átlátható nagykereskedelmi piac kialakulását, amelyet a villamosenergia-ellátás nagyfokú biztonsága jellemez. A rendelet a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelmére vonatkozó szabályok összehangolását célzó mechanizmusokról is rendelkezik.

2. cikk

Fogalommeghatározások

(1) E rendelet alkalmazásában a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 2009. július 13-i 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi az [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 2. cikkében ⇨, az 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[35] 2. cikkében, az 543/2013/EU bizottsági rendelet[36] 2. cikkében és az [a megújulóenergia-irányelv átdolgozása] 2. cikkében ⇦ található fogalommeghatározásokat kell alkalmazni a „rendszerösszekötő” meghatározásának kivételével, amely helyébe a következő meghatározás lép: – a „rendszerösszekötő” azon átviteli vezetéket jelenti, amely tagállamok közötti határt keresztez, vagy ilyen határon ível át, és a tagállamok nemzeti átviteli hálózatait köti össze.

(2) ⌦ Ezen túlmenően ⌫ A következő fogalommeghatározásokat kell alkalmaznic rendelet alkalmazásában:

a) a „szabályozó hatóságok”: az 2009/72/EK [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 5735. cikkeének (1) bekezdésében említett szabályozó hatóságokat jelentik;

b) a „határkeresztező áramlás”: a villamos energia olyan fizikai áramlása egy tagállam átviteli hálózatán, amely a tagállam határain túli energiatermelők és/vagy ⌦ -felhasználók ⌫ fogyasztók tevékenységének a tagállam átviteli hálózatára gyakorolt hatásának eredményeként jön létre;

c) a „szűk keresztmetszet”: olyan helyzetet jelent, amikor ⇨ a piaci szereplők által két ajánlattételi övezet közötti kereskedésre vonatkozóan jelzett igények nem elégíthetők ki maradéktalanul, mert jelentős mértékben kihatnának a fizikai áramlásra olyan hálózati elemekben, amelyek ezen áramlások továbbítására nem képesek ⇦ a nemzeti átviteli hálózatok közötti rendszerösszekötő nem képes továbbítani a piaci szereplők által igényelt nemzetközi kereskedelemből fakadó teljes fizikai áramlást a rendszerösszekötők és/vagy az érintett nemzeti átviteli hálózatok kapacitáshiánya miatt;

d) „bejelentett kivitel” az egyik tagállamból a villamos energia szerződéses megegyezésen alapuló olyan elszállítása, amelyhez egyidejűleg egy másik tagállamban vagy harmadik országban megfelelő vételezés (bejelentett behozatal) kapcsolódik;

e) „bejelentett tranzit” a bejelentett kivitel kapcsán előálló körülmény, amikor az ügylet számára kijelölt szállítási útvonal érint egy országot, ahol nem kerül sor az ügylettel

[35] Az Európai Parlament és a Tanács 1227/2011/EU rendelete (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (HL L 326., 2011.12.8., 1. o.).

[36] A Bizottság 543/2013/EU rendelete (2013. június 14.) a villamosenergia-piacokra vonatkozó adatok benyújtásáról és közzétételéről, valamint a 714/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet I. mellékletének módosításáról (HL L 163., 2013.6.15., 1. o.).

~~összefüggésben sem villamos energia elszállítására, sem megfelelő egyidejű vételezésre;~~

~~f) „bejelentett behozatal” egy tagállamban vagy harmadik országban olyan villamosenergia-vételezés, amely egy időben történik a villamos energia másik tagállamból való elszállításával (bejelentett kivitel);~~

~~g)~~d) ~~az~~ „új rendszerösszekötő”: olyan rendszerösszekötő, amely 2003. július 4-ig még nem készült el;~~.~~

⇩ új szöveg

e) „strukturális szűk keresztmetszet”: az átviteli rendszer olyan szűk keresztmetszete, amely előre látható, földrajzilag időben stabil, és a villamosenergia-rendszerben uralkodó szokásos körülmények között rendszeresen előfordul;

f) „piacműködtető”: olyan jogalany, amely az általa nyújtott szolgáltatás keretében a villamos energiára vonatkozó eladási ajánlatok és a villamos energiára vonatkozó vételi ajánlatok egymáshoz rendelését végzi;

g) „kijelölt villamosenergiapiac-működtető”: az egységes másnapi vagy egységes napon belüli összekapcsolással kapcsolatos feladatok ellátására a hatáskörrel rendelkező hatóság által kijelölt piacműködtető;

h) „a kieső ellátás értéke”: azon becsült legnagyobb villamosenergia-ár EUR/MWh-ban kifejezve, amelyet a felhasználók az üzemszünet elkerülése érdekében hajlandóak fizetni;

i) „kiegyenlítés”: minden olyan tevékenység és folyamat, amelynek révén az átvitelirendszer-üzemeltetők folyamatosan biztosítják, hogy a rendszerfrekvencia egy előre meghatározott stabilitási tartományon belül maradjon, és teljesüljenek az adott minőséghez tartozó tartalékképzési követelmények;

j) „kiegyenlítő energia”: az átvitelirendszer-üzemeltetők által kiegyenlítés céljára felhasznált energia;

k) „kiegyenlítési szolgáltató”: az átvitelirendszer-üzemeltetők számára kiegyenlítő energiát és/vagy kiegyenlítő kapacitást biztosító piaci szereplő;

l) „kiegyenlítő kapacitás”: az a kapacitásmennyiség, amelynek rendelkezésre tartását a kiegyenlítési szolgáltató vállalta, és amelyre vonatkozóan a kiegyenlítési szolgáltató vállalta, hogy a szerződés időtartama alatt az annak megfelelő kiegyenlítőenergia-mennyiségre ajánlatokat tesz az átvitelirendszer-üzemeltetőnek;

m) „az egyensúlyért felelős fél”: a piaci szereplő vagy az a kijelölt képviselője, amely a villamosenergia-piacon felelősséget visel az egyensúlytól való eltéréséért;

n) „kiegyenlítőenergia-elszámolási időszak”: az az időegység, amelyre a kiegyenlítésért felelős felek egyensúlytól való eltérésének számítása történik;

o) „kiegyenlítő ár”: az egyensúlytól való eltérés ára mindegyik irányban minden egyes kiegyenlítőenergia-elszámolási időszakban, amely lehet pozitív, nulla vagy negatív;

p) „kiegyenlítőár-terület”: az a terület, amelyen belül a kiegyenlítő ár számítása történik;

q) „előminősítési eljárás”: az annak ellenőrzésére szolgáló eljárás, hogy a kiegyenlítő kapacitást rendelkezésre bocsátó jogalany teljesíti-e az átvitelirendszer-üzemeltetők által támasztott követelményeket;

r) „tartalék kapacitás”: a frekvenciatartási tartalék, a frekvencia-visszaállítási tartalék vagy a helyettesítő tartalék azon mennyisége, amellyel az átvitelirendszer-üzemeltetőnek rendelkeznie kell;

s) „elsőbbségi alapú teherelosztás”: olyan kritériumok alkalmazása az erőművek közötti teherelosztás céljára, amely az ajánlatok gazdasági rangsorától, valamint – központi teherelosztási rendszerek esetében – a hálózati korlátoktól különböző szempontokon alapul, és meghatározott termelési technológiák számára előnyt biztosít;

t) „kapacitásszámítási régió”: az a földrajzi terület, amelyen belül a koordinált kapacitásszámítás alkalmazása történik;

u) „kapacitásmechanizmus”: olyan igazgatási intézkedés, amely az ellátásbiztonság kívánt szintjének elérése érdekében erőforrások rendelkezésre állásáért cserébe pénzügyi ellentételezést biztosít, a kiegészítő szolgáltatásokkal kapcsolatos intézkedéseket nem ideértve;

v) „stratégiai tartalék”: olyan kapacitásmechanizmus, amelynek keretében az erőforrások igénybevételére kizárólag akkor kerül sor, ha a másnapi és a napon belüli piacokon nem történt meg az ajánlatok egymáshoz rendelése, az átvitelirendszer-üzemeltetők kimerítették a kereslet és a kínálat egyensúlyba hozásához rendelkezésre álló kiegyenlítési erőforrásaikat, és a piacon fennálló egyensúlytalanság elszámolása az erőforrások igénybevételekor a kieső ellátás értékén történik;

w) „nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés”: a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv[37] II. mellékletében meghatározott kritériumokat teljesítő kapcsolt energiatermelés;

x) „demonstrációs projekt”: olyan projekt, amely egy műszaki megoldást a maga nemében elsőként mutat be az Unióban, és amelyben jelentős, a szakterület mindenkori helyzetét jóval meghaladó innováció testesül meg.

II. fejezet

A villamos energia piacára vonatkozó általános szabályok

3. cikk

A villamosenergia-piacok működtetésének elvei

(1) A tagállamok, a nemzeti szabályozó hatóságok, az átvitelirendszer-üzemeltetők, az elosztórendszer-üzemeltetők és a piacműködtetők biztosítják, hogy a villamosenergia-piacok működtetése a következő elveknek megfelelően történjék:

a) az árképzésnek a keresleten és a kínálaton kell alapulnia;

[37] Az Európai Parlament és a Tanács 2012/27/EU irányelve (2012. október 25.) az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2012.11.14., 1. o.).

b) el kell kerülni azokat a fellépéseket, amelyek megakadályozzák a keresleten és a kínálaton alapuló árképzést, vagy a rugalmasabb termelőkapacitások kialakítása, a kis szén-dioxid-kibocsátással járó termelőkapacitások igénybevétele vagy a rugalmasabb kereslet ellen ösztönöznek;

c) lehetőséget kell adni arra, hogy a felhasználók élvezzék a piaci lehetőségek és a fokozott verseny előnyeit a kiskereskedelmi piacokon;

d) a fogyasztók és a kisvállalkozások piaci jelenlétét – az Európai Uniót megalapozó szerződésekben foglalt versenyjogi szabályok tiszteletben tartása mellett – segíteni kell annak lehetővé tételével, hogy a több termelőlétesítményben termelt kínálat, illetőleg a több létesítményben jelentkező kereslet közös ajánlatok formájában jelentkezzen a villamosenergia-piacon és közösen kerüljön kielégítésre a villamosenergia-rendszerben;

e) a piaci szabályoknak támogatniuk kell a gazdaság dekarbonizálását, és ennek érdekében biztosítaniuk kell a megújuló forrásokból előállított villamos energia rendszerbe való integrálását, és ösztönözniük kell az energiahatékonyság javítását;

f) a piaci szabályoknak – a piaci igények kielégítése és ezen keresztül az ellátásbiztonság garantálása érdekében – megfelelő módon ösztönözniük kell a termelőkapacitásokra, az energiatárolásra, az energiahatékonyság javítására és a felhasználóoldali válaszra irányuló beruházásokat;

g) el kell kerülni a határkeresztező villamosenergia-áramlás, valamint a villamosenergia-piacokon és a kapcsolódó szolgáltatások piacain megvalósuló határokon átívelő ügyletek akadályozását;

h) a piaci szabályoknak rendelkezniük kell a regionális együttműködésről, ha az eredményesen folytatható;

i) a piacon minden termelő, tárolási és keresletoldali erőforrásnak azonos feltételekkel kell részt vennie;

j) minden termelőnek közvetlenül vagy közvetetten felelősnek kell lennie az általa megtermelt villamos energia eladásáért;

k) a piaci szabályoknak lehetővé kell tenniük a kutatás-fejlesztés előbbre vitelét és eredményeinek a társadalom javára való felhasználását;

l) a piaci szabályoknak lehetővé kell tenniük a termelőeszközök és a keresletoldali válaszmechanizmusok közötti hatékony teherelosztást;

m) a piaci szabályoknak lehetővé kell tenniük, hogy a villamosenergia-termelő és a villamosenergia-szolgáltató vállalkozások a működésük gazdasági és pénzügyi életképességén alapuló értékelésük alapján beléphessenek a piacra és kiléphessenek onnan;

n) lehetővé kell tenni, hogy a piaci szereplők az áringadozások kockázataival szembeni piaci alapú védekezést és a beruházások jövőbeni megtérülésével kapcsolatos bizonytalanságok kizárását biztosító hosszú távú fedezeti lehetőségekkel átlátható módon, az Európai Uniót megalapozó szerződésekben foglalt versenyjogi szabályok tiszteletben tartása mellett tőzsdei kereskedést folytassanak.

4. cikk

Kiegyenlítési feladat

(1) Minden piaci szereplő köteles törekedni a rendszeregyensúlyra, és pénzügyi felelősséget visel az általa a rendszerben okozott egyensúlytalanságokért. Minden piaci szereplő vagy maga minősül az egyensúlyért felelős félnek, vagy ezt a felelősségét egy általa kiválasztott, az egyensúlyért felelős félre ruházza.

(2) A tagállamok a kiegyenlítési feladat alól mentesíthetik:

a) a demonstrációs projekteket;

b) a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítményeket és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést 500 kW telepített villamosenergia-termelési kapacitás alatt;

c) a Bizottság által az EUMSZ 107–109. cikkével összhangban az uniós állami támogatási szabályok alapján jóváhagyott támogatásban részesített, [Kiadóhivatal: a hatálybalépés napja] előtt üzembe állított létesítményeket. A tagállamok az uniós állami támogatási szabályok tiszteletben tartása mellett ösztönözhetik a kiegyenlítési feladat alól teljes mértékben vagy részlegesen mentesített piaci szereplőket arra, hogy megfelelő ellentételezés mellett teljes felelősséget vállaljanak a kiegyenlítésért.

(3) 2026. január 1-jétől a (2) bekezdés b) pontja csak 250 kW telepített villamosenergia-termelési kapacitás alatt vonatkozik a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítményekre és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésre.

5. cikk

Kiegyenlítési piac

(1) Minden – egyedileg vagy másokkal együtt fellépő – piaci szereplőnek hozzáféréssel kell rendelkeznie a kiegyenlítési piachoz. A kiegyenlítési piacra és a kiegyenlítési termékekre vonatkozó szabályoknak figyelemmel kell lenniük arra a szükségszerűségre, hogy az időben változó termelés egyre nagyobb részarányt képvisel, valamint a keresletoldal növekvő válaszadási képességére és az újszerű műszaki megoldások megjelenésére.

(2) A kiegyenlítési piacokat úgy kell megszervezni, hogy – a megújuló forrásokból folytatott villamosenergia-termelés, a keresletoldali válasz és az energiatárolás műszaki sajátosságainak figyelembevétele mellett – megkülönböztetésmentes bánásmódot biztosítsanak a piaci szereplők számára.

(3) A kiegyenlítő energiát a kiegyenlítő kapacitástól elkülönített módon kell beszerezni. A beszerzési eljárásoknak átláthatóknak kell lenniük, ugyanakkor azonban tiszteletben kell tartaniuk a titoktartás követelményeit.

(4) A kiegyenlítési piacoknak biztosítaniuk kell az üzembiztonságot, valamint ezzel egy időben az övezetközi kapacitás maximális kihasználását és – a 15. cikkel összhangban – különböző időtávokon megvalósuló hatékony felosztását.

(5) A kiegyenlítő energia elszámolását határköltség-alapú árképzés alapján kell végezni. A piaci szereplők számára lehetővé kell tenni, hogy a valós időhöz a lehető legközelebb, és legalább az övezetközi napon belüli piacnak az (EU) 2015/1222

bizottsági rendelet[38] 59. cikke alapján megállapított kapuzárási időpontja után tegyenek ajánlatokat.

(6) Az egyensúlytól való eltéréseket az energia valós idejű értékét tükröző áron kell rendezni.

(7) A tartalék kapacitás méretezését regionális szinten, az I. melléklet 7. pontjának megfelelően kell elvégezni. A regionális operatív központok az I. melléklet 8. pontjának megfelelően támogatják az átvitelirendszer-üzemeltetőket a beszerzendő kiegyenlítő kapacitás mennyiségének meghatározásában.

(8) A kiegyenlítő kapacitás beszerzését regionális szinten, az I. melléklet 8. pontjának megfelelően kell megkönnyíteni. A beszerzésnek elsődleges piacon kell alapulnia, és úgy kell megszervezni, hogy az előminősítés folyamán ne alkalmazzon megkülönböztetést a – másokkal együtt vagy egyedileg fellépő – piaci szereplők egyikével szemben sem.

(9) A növelő és a csökkentő kiegyenlítő kapacitás beszerzését külön kell végezni. A szerződést legkorábban egy nappal a kiegyenlítő kapacitás rendelkezésre bocsátásának megkezdése előtt kell megkötni, és legfeljebb egy napra szólhat.

(10) Az átvitelirendszer-üzemeltetők közel valós időben közzéteszik a működési területük aktuális egyensúlyi állapotára vonatkozó információkat, a kiegyenlítő árat és a kiegyenlítő energia árát.

6. cikk

Másnapi és napon belüli piacok

(1) Az átvitelirendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-működtetők együtt gondoskodnak – az (EU) 2015/1222 rendelettel összhangban – a piac-összekapcsoláson alapuló integrált másnapi és napon belüli piacok működtetéséről. Az átvitelirendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-működtetők az Unió szintjén vagy regionális szinten együttműködnek egymással annak érdekében, hogy maximalizálják a Unión belüli másnapi és napon belüli villamosenergia-kereskedés hatékonyságát és eredményességét. Az együttműködési kötelezettség az uniós versenyjog alkalmazásának sérelme nélkül áll fenn. A villamosenergia-kereskedéssel kapcsolatos funkcióikban az átvitelirendszer-üzemeltetők és a kijelölt villamosenergiapiac-működtetők felett – az [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 59. cikkének és az [a 713/2009/EK rendelet átdolgozása a COM(2016) 863/2 javaslat szerint] rendelet 4. és 9. cikkének megfelelően – a szabályozó hatóságok és az Ügynökség szabályozói felügyelet gyakorolnak.

(2) A másnapi és a napon belüli piacoknak teljesíteniük kell a következő követelményeket:

a) megkülönböztetésmentes módon kell megszervezve lenniük;

b) maximalizálniuk kell a piaci szereplők képességét a rendszeregyensúlytalanság elkerülésére;

[38] A Bizottság (EU) 2015/1222 rendelete (2015. július 24.) a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 197., 2015.7.25., 24. o.).

c) maximalizálniuk kell a piaci szereplők számára a határokon átnyúló kereskedésben való, a valós időhöz a lehető legközelebbi, minden ajánlattételi övezetre kiterjedő részvétel lehetőségét;

d) olyan árakat kell biztosítaniuk, amelyekben tükröződnek a piacfundamentumok, és amelyekre a piaci szereplők a hosszabb távú fedezeti termékekről való megállapodásaikban támaszkodhatnak;

e) biztosítaniuk kell az üzembiztonságot, valamint ezzel egy időben az átviteli kapacitások maximális kihasználását;

f) átláthatóknak kell lenniük, ugyanakkor azonban tiszteletben kell tartaniuk a titoktartás követelményeit;

g) biztosítaniuk kell a kereskedés anonimitását; és

h) nem tehetnek különbséget az ajánlattételi övezeten belül és az ajánlattételi övezetek között folytatott kereskedés között.

(3) A piacműködtetők szabadon alakíthatnak ki olyan termékeket és kereskedési lehetőségeket, amelyek megfelelnek a piaci szereplők elvárásainak és igényeinek és amelyek biztosítják, hogy – egyedileg vagy másokkal együtt fellépve – minden piaci szereplő jelen lehessen a piacon. Ennek során figyelemmel kell lenni arra a szükségszerűségre, hogy az időben változó termelés egyre nagyobb részarányt képvisel, valamint a keresletoldal növekvő válaszadási képességére és az újszerű műszaki megoldások megjelenésére.

7. cikk

Kereskedés a másnapi és a napon belüli piacokon

(1) A piacműködtetők lehetővé teszik, hogy a piaci szereplők a valós időhöz a lehető legközelebb és legalább az övezetközi napon belüli piacnak az (EU) 2015/1222 rendelet 59. cikke alapján megállapított kapuzárási időpontjáig kereskedhessenek az energiával.

(2) A piacműködtetők lehetővé teszik, hogy a piaci szereplők a másnapi és a napon belüli piacokon a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszak hosszával megegyező hosszúságú vagy annál rövidebb időközökben kereskedhessenek az energiával.

(3) A piacműködtetők a másnapi és a napon belüli piacokon folytatott kereskedés számára – a felhasználóoldali válasz, az energiatárolás és a megújuló energiaforrásokból folytatott kis volumenű energiatermelés hatékony piaci jelenlétének lehetővé tétele érdekében – kellően kisméretű, legfeljebb 1 megawatt minimális ajánlattételi mérettel rendelkező termékeket alakítanak ki.

(4) 2025. január 1-jétől fogva a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszaknak minden szabályozási területen 15 percnek kell lennie.

8. cikk

Határidős piacok

(1) Az (EU) 2016/1719 rendelettel összhangban az átvitelirendszer-üzemeltetők hosszú távú átviteli jogokat adnak ki vagy az ezzel egyenértékű meglévő intézkedéseiket alkalmazzák annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a piaci szereplők – és különösen

a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények tulajdonosai – számára az árkockázatokkal szembeni, az ajánlattételi övezetek határain átívelő fedezetképzést.

(2) A hosszú távú átviteli jogokat átlátható és megkülönböztetésmentes módon, piaci alapon, egyetlen egységes allokációs platformon keresztül kell szétosztani. A hosszú távú átviteli jogoknak nem megszakíthatóaknak és a piaci szereplők között átruházhatóknak kell lenniük.

(3) A Szerződés versenyjogi szabályainak tiszteletben tartása mellett a piacműködtetők szabadon alakíthatnak ki határidős fedezeti termékeket, köztük hosszú távúakat is annak érdekében, hogy a piaci szereplők – és különösen a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények tulajdonosai – kellő lehetőségekkel rendelkezzenek az áringadozások miatti pénzügyi kockázatokkal szembeni fedezetképzésre. A tagállamok ezt a fedezetképzést nem korlátozhatják az egy meghatározott tagállamon vagy ajánlattételi övezeten belüli kereskedésre.

9. cikk

Árkorlátozások

(1) A nagykereskedelmi villamosenergia-árnak nem szabható felső határ, kivéve abban az esetben, ha ez a felső határ megegyezik a kieső ellátásnak a 10. cikkel összhangban meghatározott értékével. A nagykereskedelmi villamosenergia-árnak nem szabható alsó határ, kivéve abban az esetben, ha ez az alsó határ mínusz 2000 EUR vagy annál kisebb, és – amennyiben ezt az árat a piac elérte vagy várhatóan el fogja érni – másnapra alacsonyabb értékben kerül meghatározásra. Ez a rendelkezés alkalmazandó különösen az ajánlattételekre és az elszámolásra minden időtávon, és kiterjed a kiegyenlítő energia árára és a kiegyenlítő árra is.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően [Kiadóhivatal: *két évvel a hatálybalépés után*]-ig a piacműködtetők az (EU) 2015/1222 rendelet 41. és 54. cikkével összhangban korlátozhatják a másnapi és a napon belüli időtávhoz tartozó elszámolási árakat. Amennyiben a megszabott határértékeket a piac elérte vagy várhatóan el fogja érni, másnapra magasabb határértékeket kell meghatározni.

(3) Az átvitelirendszer-üzemeltetők nem hozhatnak intézkedéseket a nagykereskedelmi árak megváltoztatására. Minden igénybevételi utasítást egy napon belül be kell jelenteni a nemzeti szabályozó hatóságnak.

(4) A tagállamok azonosítják azokat a területükön alkalmazott szakpolitikákat és intézkedéseket, amelyek hozzájárulhatnak az árképződés közvetett korlátozásához, ideértve egyebek mellett a kiegyenlítő energia aktiválásával összefüggő ajánlatok korlátozását, a kapacitásmechanizmusokat, az átvitelirendszer-üzemeltetők intézkedéseit, a piaci eredmények befolyásolására vagy az erőfölénnyel való visszaélés megakadályozására irányuló intézkedéseket, valamint a nem hatékonyan meghatározott ajánlattételi övezeteket is.

(5) Ha egy tagállam olyan szakpolitikát vagy intézkedést azonosít, amelynek révén korlátozható az árképződés, köteles minden megfelelő intézkedést meghozni az ajánlattevők viselkedésére gyakorolt hatások kiküszöbölése – vagy ha ez nem lehetséges, enyhítése – érdekében. A tagállamok [Kiadóhivatal: *hat hónappal a hatálybalépés után*]-ig jelentés formájában részletesen beszámolnak a Bizottságnak azokról az intézkedésekről vagy fellépésekről, amelyekkel éltek vagy élni fognak.

10. cikk

A kieső ellátás értéke

(1) A tagállamok [Kiadóhivatal: egy évvel a hatálybalépés után]-ig megállapítják a kieső ellátásnak a területükre vonatkozó egyetlen, EUR/MWh-ban kifejezett becsült értékét. Ezt a becsült értéket bejelentik a Bizottságnak, és nyilvánosan hozzáférhetővé teszik. Amennyiben területükön több ajánlattételi övezet is van, a tagállamok a kieső ellátás értékét ajánlattételi övezetenként is meghatározhatják. A tagállamok a kieső ellátás értékének meghatározásához a 19. cikk (5) bekezdése alapján kidolgozott módszertant alkalmazzák.

(2) Becslésüket a tagállamok legalább ötévente aktualizálják.

11. cikk

A termelés és a felhasználóoldali válasz igénybevétele

(1) Hacsak a (2)–(4) bekezdés másként nem rendelkezik, a villamosenergia-termelő létesítményeket és a felhasználóoldali választ megkülönböztetésmentes módon, piaci alapon kell igénybe venni.

(2) Villamosenergia-termelő létesítmények igénybevételekor az átvitelirendszer-üzemeltetők a következő körben elsőbbséget biztosítanak a megújuló energiaforrásokat hasznosító kis teljesítményű termelőlétesítmények, a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató kis teljesítményű létesítmények és az újszerű műszaki megoldást alkalmazó termelőlétesítmények számára:

a) a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés számára 500 kW telepített villamosenergia-termelési kapacitás alatt; valamint

b) az innovatív műszaki megoldások demonstrációs projektjei számára.

(3) Ha a (2) bekezdés alapján az elsőbbségi alapú teherelosztás hatálya alá tartozó termelőlétesítmények összes teljesítménye nagyobb, mint a tagállamban telepített összes termelőkapacitás 15%-a, a (2) bekezdés a) pontja csak azokra a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítményekre és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítményekre alkalmazandó, amelyek telepített villamosenergia-termelési kapacitása 250 kW-nál kisebb.

2026. január 1-jétől a (2) bekezdés a) pontja csak azokra a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítményekre és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítményekre alkalmazandó, amelyek telepített villamosenergia-termelési kapacitása 250 kW-nál – vagy az e bekezdés első mondatában meghatározott határérték elérése esetén 125 kW-nál – kisebb.

(4) A [Kiadóhivatal: a hatálybalépés időpontja] előtt üzembe helyezett és üzembe helyezésekor a 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikkének (5) bekezdése vagy a 2009/28/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[39] 16. cikkének

[39] Az Európai Parlament és a Tanács 2009/28/EK irányelve (2009. április 23.) a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról, valamint a 2001/77/EK és a 2003/30/EK irányelv módosításáról és azt követő hatályon kívül helyezéséről (HL L 140., 2009.6.5., 16. o.).

(2) bekezdése alapján elsőbbséget élvező, megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények és nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítmények számára továbbra is elsőbbséget kell biztosítani. Nem biztosítható tovább elsőbbség attól a naptól fogva, amikor a termelőlétesítményt jelentősen módosítják; ilyen esetnek minősül legalább az, ha új hálózati csatlakozási szerződésre van szükség vagy ha a termelőkapacitás nőtt.

(5) Az elsőbbségi alapú teherelosztás, amelyet átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kell végezni, nem veszélyeztetheti a villamosenergia-rendszer biztonságos üzemét, és nem használható fel a határkeresztező kapacitások igénybevételének a 14. cikkben előírtnál nagyobb mértékű csökkentésére.

12. cikk

Teher-újraelosztás és tehercsökkentés

(1) A termelésoldali teher-újraelosztást, a termelőlétesítmények tehercsökkentését és a felhasználóoldali teher-újraelosztást objektív, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján kell végezni.

(2) A teher-újraelosztással vagy tehercsökkentéssel érintett erőforrásokat piaci alapú mechanizmusok segítségével kell kiválasztani azok közül a termelő- és keresletoldali létesítmények közül, amelyek a teher-újraelosztásra vagy a tehercsökkentésre vonatkozóan ajánlatot tettek, és pénzügyi ellentételezést kell a számukra nyújtani. A termelésoldali teher-újraelosztás, a termelőlétesítmények tehercsökkentése és a felhasználóoldali teher-újraelosztás nem piaci alapon csak akkor végezhető, ha nincs piaci alapú alternatíva, ha már minden piaci alapú erőforrás felhasználásra került, vagy ha azon a területen, ahol a szolgáltatásnyújtáshoz szükséges megfelelő termelő- vagy felhasználóoldali létesítmények találhatók, nincs elegendő rendelkezésre álló termelő- vagy felhasználóoldali létesítmény ahhoz, hogy tényleges verseny alakulhasson ki közöttük. A piaci alapú erőforrások rendelkezésre bocsátását minden termelési technológia, valamint energiatároló és felhasználóoldali létesítmény számára lehetővé kell tenni, ideértve – hacsak műszakilag nem kivitelezhetetlen – a más tagállamokban lévő üzemeltetőket is.

(3) A felelős rendszerüzemeltetők legalább évente egyszer jelentés formájában beszámolnak a hatáskörrel rendelkező szabályozó hatóságnak a tehercsökkentés vagy teher-újraelosztás azon eseteiről, amelyekben megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítmények terhelését csökkentették, valamint azokról az intézkedésekről, amelyeket meghoztak annak érdekében, hogy ilyen jellegű tehercsökkentésre vagy teher-újraelosztásra a jövőben kisebb mértékben legyen szükség. A megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítmények számára tehercsökkentés vagy teher-újraelosztás esetén a (6) bekezdésnek megfelelően ellentételezést kell nyújtani.

(4) A hálózat megbízhatóságának és biztonságának fenntartására vonatkozó követelmény teljesítése mellett a szállítási- és az elosztórendszer-üzemeltetők a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok által meghatározott, átlátható és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján:

a) garantálják, hogy az átviteli és az elosztórendszerek a lehető legkisebb mértékű tehercsökkentés vagy teher-újraelosztás mellett legyenek képesek továbbítani a

megújuló energiaforrásokból és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés útján előállított villamos energiát. Mindazonáltal az érintett rendszerek tervezése során korlátozott mértékben lehet tehercsökkentéssel vagy teher-újraelosztással számolni, amennyiben az gazdaságilag kimutathatóan hatékonyabb, és legfeljebb 5%-át érinti a területen üzembe helyezett olyan létesítmények összkapacitásának, amelyek megújuló energiaforrást hasznosítanak vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytatnak;

b) megfelelő rendszer- és piacorientált operatív intézkedések segítségével minimalizálják a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítményeket és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítményeket érintő tehercsökkentés és csökkentő hatású teher-újraelosztás mértékét.

(5) Ha nem piaci alapú csökkentő hatású teher-újraelosztásra vagy tehercsökkentésre kerül sor, a következő elveket kell követni:

a) a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények esetében csökkentő hatású teher-újraelosztás vagy tehercsökkentés csak akkor alkalmazható, ha nincs más alternatíva, vagy más megoldás aránytalan költséggel járna vagy aránytalan hálózatbiztonsági kockázatot jelentene;

b) a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítmények esetében csökkentő hatású teher-újraelosztás vagy tehercsökkentés csak akkor alkalmazható, ha – a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények esetében alkalmazott csökkentő hatású teher-újraelosztástól vagy tehercsökkentéstől eltekintve – nincs más alternatíva, vagy más megoldás aránytalan költséggel járna vagy aránytalan hálózatbiztonsági kockázatot jelentene;

c) a megújuló energiaforrásokat hasznosító termelőlétesítmények és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítmények által saját célra előállított, az átviteli vagy elosztórendszerbe nem betáplált villamos energia esetében tehercsökkentés kizárólag abban az esetben alkalmazható, ha a rendszerbiztonsági problémák másképp nem oldhatók meg;

d) a csökkentő hatású teher-újraelosztásnak és a tehercsökkentésnek az a)–c) pontban meghatározott eseteit megfelelő és átlátható módon indokolni kell. Az indokolást bele kell foglalni a (3) bekezdés szerinti jelentésbe.

(6) Nem piaci alapon végrehajtott tehercsökkentés vagy -újraelosztás esetén a tehercsökkentést vagy -újraelosztást kérő rendszerüzemeltető pénzügyi ellentételezést nyújt a tehercsökkentéssel vagy -újraelosztással érintett termelő- vagy felhasználóoldali létesítmény tulajdonosának. Az ellentételezés összegének legalább a következő tételek nagyobbikának kell lennie:

a) a tehercsökkentés vagy -újraelosztás miatti üzemeltetési többletköltségek, például növelő hatású teher-újraelosztás esetén a tüzelőanyag többletköltsége, vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelést folytató létesítmények esetében alkalmazott csökkentő hatású teher-újraelosztás vagy -csökkentés esetén a kiegészítő hőtermelés költsége;

b) azon villamos energiának a másnapi piacon való eladásából származó nettó bevétel 90%-a, amelyet a termelő- vagy felhasználóoldali létesítmény a tehercsökkentés vagy -újraelosztás nélkül előállított volna. Ha a termelő- vagy felhasználóoldali létesítmény az előállított vagy elfogyasztott villamosenergia-mennyiség után

pénzügyi támogatást kap, az elmaradt pénzügyi támogatást bele kell számítani a nettó bevételbe.

III. fejezet

Hálózati hozzáférés és a szűk keresztmetszetek kezelése

1. SZAKASZ

KAPACITÁSFELOSZTÁS

13. cikk

Az ajánlattételi övezetek meghatározása

(1) Az ajánlattételi övezetek határait az átviteli hálózat hosszú távú strukturális szűk keresztmetszetei alapján kell meghatározni úgy, hogy az ajánlattételi övezetek ilyen szűk keresztmetszeteket ne tartalmazzanak. Az Unióban az ajánlattételi övezeteket a gazdasági hatékonyságnak és a határokon átnyúló kereskedéssel kapcsolatos lehetőségeknek az ellátásbiztonság fenntartása melletti maximalizálásával kell kialakítani.

(2) Az ajánlattételi övezetek egybeesnek a kiegyenlítőár-területekkel.

(3) Annak érdekében, hogy a szorosan összekapcsolt területeken az ajánlattételi övezetek meghatározása optimális legyen, az ajánlattételi övezeteket felülvizsgálatnak kell alávetni. A felülvizsgálat keretében az (EU) 2015/1222 rendelet 32–34. cikkében meghatározott eljárásrend szerint, valamennyi érintett tagállam érintett érdekeltjeinek bevonásával el kell végezni az ajánlattételi övezetek konfigurációjának koordinált értékelését. Az ajánlattételi övezetek felülvizsgálatának módszertanát és kiinduló feltételezéseit, valamint az ajánlattételi övezetek figyelembe vett alternatív konfigurációit az Ügynökségnek előzetesen jóvá kell hagynia; ennek keretében az Ügynökség jogosult módosításokat kérni.

(4) Az ajánlattételi övezetek felülvizsgálatában részt vevő átvitelirendszer-üzemeltetők javaslatot tesznek a Bizottságnak az ajánlattételi övezetek konfigurációjának módosításáról vagy megtartásáról. E javaslat alapján a Bizottság [*legkésőbb 6 hónappal e rendelet hatálybalépése után, a konkrét dátumot a Kiadóhivatal írja be*]-ig, illetőleg, ha az későbbre esik, az ajánlattételi övezetek konfigurációjával kapcsolatban az (EU) 2015/1222 rendelet 32. cikke (1) bekezdésének a), b) vagy c) pontja szerint kezdeményezett felülvizsgálat lezárása után legkésőbb hat hónappal határozatot fogad el az ajánlattételi övezetek konfigurációjának módosításáról vagy megtartásáról.

(5) A (4) bekezdés szerinti határozatnak az ajánlattételi övezetek felülvizsgálatának eredményein, valamint az azok megtartására vagy módosítására vonatkozóan az átvitelirendszer-üzemeltetők által tett javaslaton kell alapulnia. A határozatot – különösen az ajánlattételi övezetek felülvizsgálatának eredményeitől való esetleges eltérések tekintetében – indokolni kell.

(6) Ha az (EU) 2015/1222 rendelet 32. cikke (1) bekezdésének a), b) vagy c) pontja alapján az ajánlattételi övezetek újbóli felülvizsgálatát kezdeményezik, a Bizottság az

ajánlattételi övezetek e felülvizsgálatának lezárása után hat hónapon belül határozatot fogadhat el.

(7) A Bizottság az e cikk alapján elfogadott határozatairól az elfogadás előtt konzultál az érintett érdekeltekkel.

(8) A Bizottság határozatának meg kell jelölnie a változás bevezetésének időpontját. A bevezetés időpontjának egyensúlyt kell teremtenie a változás mielőbbi bevezetése iránti igény és a – például a villamos energiára vonatkozó határidős kereskedéssel összefüggő – gyakorlati szempontok között. A Bizottság határozata átmeneti rendelkezéseket is tartalmazhat.

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg) ⇨ új szöveg

14~~16~~. cikk

A ⌦ kapacitás felosztásának és a ⌫ szűk keresztmetszet kezelésének általános elvei

(1) A szűk hálózati keresztmetszet problémáira megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú megoldásokat kell alkalmazni, amelyek hatékony gazdasági jelzéseket szolgáltatnak a piaci szereplőknek és az érintett átvitelirendszer-üzemeltetőknek. A hálózati szűk keresztmetszet problémáit ~~lehetőleg~~ ügyletektől független módszerekkel kell megoldani, azaz olyan módszerekkel, amelyek nem az egyes piaci szereplők szerződései közötti különbségtételen alapulnak. ⇨ Akkor, amikor átviteli rendszere rendes üzemi állapotának fenntartása érdekében operatív intézkedéseket hoz, az átvitelirendszer-üzemeltető figyelembe veszi ezeknek az intézkedéseknek a szomszédos szabályozási területekre gyakorolt hatásait, és ezeket az intézkedéseit az (EU) 1222/2015 rendeletben meghatározottak szerint koordinálja az érintett átvitelirendszer-üzemeltetőkkel. ⇦

(2) Az ügyletek csökkentésével járó eljárásokat csak vészhelyzet esetén szabad alkalmazni, amikor az átvitelirendszer-üzemeltetőnek gyorsan és hatékonyan kell cselekednie, és a teher-újraelosztás vagy ellenkereskedelem alkalmazása nem lehetséges. Minden ilyen eljárást megkülönböztetéstől mentesen kell alkalmazni. Azon piaci szereplőket, akik számára kapacitást osztottak fel, minden csökkentésért ellentételezni kell, a *vis maior* esetek kivételével.

(3) A rendszerösszekötők és/vagy a határkeresztező áramlásokat érintő átviteli hálózatok maximális kapacitását – a hálózati üzembiztonságra vonatkozó biztonsági szabványok betartása mellett – a piaci szereplők számára hozzáférhetővé kell tenni. ⇨ Hacsak nem kerül kimutatásra, hogy ez az eljárás a gazdasági hatékonyság szempontjából az Unió szintjén nem előnyös, a rendelkezésre álló kapacitásokat ellenkereskedelem és teher-újraelosztás segítségével maximalizálni kell. ⇦

⇩ új szöveg

(4) A kapacitásfelosztást kizárólag explicit kapacitásaukció vagy a kapacitásra és az energiára egyaránt kiterjedő implicit aukció útján kell végezni. A két módszer együtt

is alkalmazható ugyanazon a rendszerösszekötőn. A napon belüli kereskedést folyamatosan kell végezni, ami kiegészíthető aukciókkal.

(5) Adott időtávra vonatkozóan a legmagasabb értékű ajánlat nyer, függetlenül attól, hogy implicit vagy explicit. Az 1228/2003/EK rendelet 7. cikke, a 714/2009/EK rendelet 17. cikke vagy az 59. cikk alapján mentességben részesített új rendszerösszekötők esetén kívül tilos a kapacitásfelosztási módszerekben lekötési díjat megállapítani.

(6) A kapacitással szabadon lehet kereskedni másodlagos alapon, ha az átvitelirendszer-üzemeltetőt időben előre tájékoztatták. Ha az átvitelirendszer-üzemeltető egy másodlagos kereskedést (ügyletet) elutasít, ezt egyértelműen és átláthatóan tudomására kell hoznia és meg kell magyaráznia az összes piaci szereplőnek, továbbá döntéséről értesítenie kell a szabályozó hatóságot.

(7) Az átvitelirendszer-üzemeltetők a más piaci szereplők rendelkezésére bocsátott rendszerösszekötő kapacitás nagyságát nem korlátozhatják a szabályozási területükön előforduló szűk keresztmetszetek vagy a két szabályozási terület határán ügylet nélkül is tapasztalható áramlások – azaz az egyazon szabályozási területen belül eredő és végződő, de más szabályozási területen is áthaladó áramlások – kezelése céljából.

Az átvitelirendszer-üzemeltető felkérésére az érintett szabályozó hatóság lehetőséget adhat az első albekezdéstől való eltérésre olyan esetekben, amikor az az üzembiztonság megőrzése érdekében szükséges vagy az Unió szintjén jelentkező gazdasági hatékonyság szempontjából előnyös. Az eltérés nem kapcsolódhat az (5) bekezdés alapján már felosztott kapacitások csökkentésére, és határozott időre kell szólnia, szigorúan a szükséges mértékre kell korlátozódnia, és nem valósíthat meg megkülönböztetést a belső és az övezetek közötti forgalom között. Az eltérés odaítélése előtt az érintett szabályozó hatóság konzultál az érintett kapacitásszámítási régióhoz tartozó többi tagállam szabályozó hatóságával. Ha egy szabályozó hatóság nem ért egyet a javasolt eltéréssel, az eltérésről az [a 713/2009/EK rendelet átdolgozása a COM(2016) 863/2 javaslat szerint] rendelet 6. cikke (8) bekezdésének a) pontja alapján az Ügynökség határoz. Az eltérés indokolását közzé kell tenni. Ha megtörtént az eltérés odaítélése, az érintett átvitelirendszer-üzemeltetők kidolgoznak és közzétesznek egy módszertant, valamint meghatározzák azokat a projekteket, amelyek hosszú távú megoldást adnak az eltéréssel rendezni kívánt kérdésre. Az eltérés a határidő lejártáig, vagy – ha az korábban következik be – a megoldás alkalmazásának kezdetéig hatályos.

↓ 714/2009/EK

~~(4)~~(8) A piaci szereplők a szóban forgó üzemeltetési időszakot megelőzően kellő időben tájékoztatják az érintett átvitelirendszer-üzemeltetőket arról, hogy fel kívánják-e használni a lekötött kapacitásokat. Minden lekötött, de fel nem használt kapacitást nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes módon újra vissza kell juttatni a piacra.

~~(5)~~(9) Az átvitelirendszer-üzemeltetőknek – amennyire ez műszakilag lehetséges – nettósítaniuk kell a szűk keresztmetszetű rendszerösszekötő vezetékeken ellenkező irányban zajló energiaáramlás kapacitásigényét annak érdekében, hogy ezt a vezetéket a legnagyobb kapacitáson lehessen használni. A hálózat biztonságának legteljesebb figyelembevétele mellett a szűk keresztmetszeten enyhítő ügyleteket soha nem szabad elutasítani.

⇩ új szöveg

(10) A kapacitás felosztásával járó kötelezettségek teljesítésének elmaradásából adódó pénzügyi következmények azokat terhelik, akik felelősek a teljesítés elmaradásáért. Ha a piaci szereplők nem használják fel a kapacitást, amelynek felhasználására kötelezték magukat, vagy explicit aukcióval felosztott kapacitás esetén nem végeznek másodlagos kereskedést vagy nem adják vissza a kapacitást időben, elveszítik a kapacitáshoz való jogukat, és a költségeket tükröző díjat fizetnek. A kapacitás fel nem használása miatt fizetendő, a költségeket tükröző díjaknak indokoltaknak és arányosaknak kell lenniük. Ha egy átvitelirendszer-üzemeltető nem teljesíti kötelességét, köteles kártérítést fizetni a piaci szereplőnek a kapacitási jogok elveszítése miatt. Ebben az összefüggésben a következményes veszteségek nem vehetők figyelembe. A pénzügyi következmények tekintetében a kötelességek nem teljesítéséből eredő kötelezettségek meghatározásának alapelveit és módszereit előre meg kell határozni, majd az érintett nemzeti szabályozó hatóság vagy hatóságok általi felülvizsgálatnak kell alávetni.

15. cikk

Az övezetközi kapacitás felosztása különböző időtávokon

(1) Az átvitelirendszer-üzemeltetők legalább az övezetközi másnapi és napon belüli piac kapuzárási időpontja után újraszámítják a rendelkezésre álló övezetközi kapacitást. Az átvitelirendszer-üzemeltetők a rendelkezésre álló övezetközi kapacitást, a korábban esetleg megmaradt fel nem osztott övezetközi kapacitást és a hosszú távú fizikai átviteli jogok birtokosai által esetleg felszabadított, korábbi felosztásokból származó övezetközi kapacitást a soron következő kapacitásfelosztási eljárás keretében felosztják.

(2) Ha az övezetközi napon belüli piac kapuzárási időpontja után van rendelkezésre álló övezetközi kapacitás, az átvitelirendszer-üzemeltetők ezt az övezetközi kapacitást kiegyenlítő energia cseréjére vagy a szabályozási nettósítási eljárás céljára használják fel.

(3) Az átvitelirendszer-üzemeltetők az övezetközi kapacitásnak az 5. cikk (4) és (7) bekezdése alapján kiegyenlítő kapacitás cseréjére vagy rendszerszintű tartalékok megosztására történő felhasználására – az adott esetnek megfelelően – a kiegyenlítésre vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzatokban és iránymutatásokban rögzített módszertant alkalmazzák.

(4) Az átvitelirendszer-üzemeltetők az (EU) 2015/1222 rendelet alapján meghatározott üzembiztonsági tartaléksávot kiegyenlítő kapacitás cseréje vagy rendszerszintű tartalékok megosztása miatt nem növelhetik meg.

🡻 714/2009/EK (kiigazított szöveg)
⇨ új szöveg

2. SZAKASZ

⌦ HÁLÓZATI DÍJAK ÉS SZŰKKERESZTMETSZET-KEZELÉSI BEVÉTELEK ⌫

16~~14~~. cikk

Hálózat-hozzáférési díjak

(1) A hálózati rendszerüzemeltetők által a hálózati hozzáférés tekintetében alkalmazott díjaknak ⇨ – ideértve a hálózati csatlakozás díjait, a hálózat igénybevételének díjait és, amennyiben alkalmazandó, a hálózat kapcsolódó megerősítésének díjait – ⇦ átláthatóaknak kell lenniük, figyelembe kell venniük a hálózatbiztonsági ⇨ és a rugalmassági ⇦ követelményeket, és tükrözniük kell a ténylegesen felmerült költségeket, amennyiben azok megfelelnek egy hatékonyan működő és szerkezetileg hasonló hálózati rendszerüzemeltető díjainak, és megkülönböztetéstől mentesen ~~kell~~ alkalmazzák őket. ⇨ Ezeket a díjakat úgy kell alkalmazni különösen, hogy az az elosztás szintjén és az átvitel szintjén betáplált termelés között sem pozitív, sem negatív irányban ne valósítson meg megkülönböztetést. A díjak nem kezelhetik hátrányosan az energiatárolást, és nem ösztönözhetnek a felhasználóoldali válaszban való részvétel mellőzésére. ⇦ A ⇨ (3) bekezdés sérelme nélkül ezek a ⇦ díjak nem lehetnek távolságfüggőek.

⇩ új szöveg

(2) A díjaknak megfelelő módon ösztönözniük kell mind rövid, mind hosszú távon az átviteli- és az elosztórendszer-üzemeltetőket a hatékonyság növelésére, ideértve az energiahatékonyság növelését is, elő kell mozdítaniuk a piaci integrációt és az ellátásbiztonságot, és támogatniuk kell a beruházásokat és a kapcsolódó kutatási tevékenységet.

🡻 714/2009/EK (kiigazított szöveg)
⇨ új szöveg

~~(2)~~(3) Adott esetben a termelőkre és/vagy fogyasztókra alkalmazott díjak szintjének ⌦ uniós ⌫ ~~közösségi~~ szintű területi jelzéseket kell szolgáltatnia, és figyelembe kell vennie a hálózati veszteségeket és az okozott szűk keresztmetszetet, továbbá az infrastrukturális beruházási költségeket.

~~(3)~~(4) A hálózat-hozzáférési díjak meghatározásakor figyelembe kell venni:

a) az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus ki- és befizetéseit;

b) a ténylegesen teljesített ki- és befizetéseket, csakúgy, mint az előző időszakok adatai alapján a jövőbeni időszakokra becsült kifizetéseket.

~~(4)~~(5) A hálózat-hozzáférési díjak meghatározása e cikk alapján nem érinti a 14~~16~~. cikkben említett szűk keresztmetszet kezeléséből származó ~~bejelentett kivitelre és behozatalra vonatkozó~~ díjakat.

~~(5)~~(6) A villamos energi~~a~~ával való ⇨ határokon átnyúló kereskedésre ⇦ ~~bejelentett tranzitjára~~ vonatkozó egyedi ügyletekre nem szabad külön hálózati díjakat alkalmazni.

⇩ új szöveg

(7) Az elosztási díjaknak tükrözniük kell a rendszerhasználóknál – köztük az aktív felhasználóknál – az elosztóhálózat igénybevételével kapcsolatban jelentkező költségeket, és az elosztási díjak a rendszerhasználók fogyasztási vagy termelési profiljától függően differenciálhatók. Ha a tagállamok bevezették az intelligens fogyasztásmérést, a szabályozó hatóságok a fogyasztók számára átlátható és tervezhető módon bevezethetnek olyan időben differenciált hálózati díjakat, amelyek tükrözik a hálózat igénybevételét.

(8) A szabályozó hatóságok ösztönzik az elosztórendszer-üzemeltetőket a hálózatuk üzemeltetésével és fejlesztésével kapcsolatos szolgáltatások beszerzés útján történő igénybevételére, valamint arra, hogy az elosztórendszerükben innovatív megoldásokat alkalmazzanak. Ezzel összefüggésben az elosztórendszer-üzemeltetők arra való ösztönzése érdekében, hogy növeljék hálózatuk hatékonyságát, ideértve az energiahatékonyság növelését is, a szabályozó hatóságok elismernek és az elosztási díjakba beépítenek minden releváns költséget, továbbá teljesítménycélokat vezetnek be.

(9) [*Kiadóhivatal – beírandó konkrét dátum: három hónappal a hatálybalépés után*] az Ügynökség ajánlást bocsát ki a szabályozó hatóságok számára az átviteli és az elosztási díjakkal kapcsolatos módszertanok fokozatos konvergenciájának biztosításáról. Ebben az ajánlásban foglalkozik legalább a következő kérdésekkel:

a) a termelőket és a fogyasztókat terhelő díjak egymáshoz viszonyított aránya;

b) a díjakban tükröződő költségek;

c) az időben differenciált hálózati díjak;

d) a területi (helyre utaló) jelzések;

e) az átviteli és az elosztási díjak viszonya, ideértve a megkülönböztetésmentességgel kapcsolatos elveket is;

f) a díjmegállapítás és a díjstruktúrák átláthatósága biztosításának módjai;

g) a díjköteles rendszerhasználók egyes csoportjai, ideértve a díjmentességeket is.

(10) Az 55. cikk (1) bekezdésének k) pontja alapján elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktusok útján történő további harmonizáció sérelme nélkül akkor, amikor az [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 59. cikke (6) bekezdésének a) pontja alapján az átviteli díjakat vagy az azokkal kapcsolatos módszertanokat jóváhagyják vagy rögzítik, a szabályozó hatóságok kellőképpen figyelembe veszik az Ügynökség ajánlását.

(11) Az Ügynökség figyelemmel kíséri ajánlásának végrehajtását, és erről minden év január 31-éig jelentésben beszámol a Bizottságnak. Az Ügynökség az ajánlást legalább kétévente aktualizálja.

17. cikk

Szűkkeresztmetszet-kezelési bevételek

(1) Az előre meghatározott időtartammal összefüggő szűkkeresztmetszet-kezelési eljárások – az 1228/2003/EK rendelet 7. cikke, a 714/2009/EK rendelet 17. cikke vagy az 59. cikk alapján mentességet élvező új rendszerösszekötők esetének kivételével – csak az adott időtartamra létrejövő szűk keresztmetszet esetén eredményezhetnek bevételt. E bevételek elosztásának eljárását a szabályozó hatóságoknak felül kell vizsgálniuk; az eljárás nem torzíthatja a felosztási eljárást valamely kapacitást vagy energiát igénylő fél javára, és nem ösztönözhet a szűk keresztmetszet csökkentése ellen.

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg) ⇨ új szöveg

(2)~~(6)~~ A rendszerösszekötő ~~-~~kapacitás felosztásából származó bevételeket a következő célokra kell felhasználni:

a) a lekötött kapacitás tényleges rendelkezésre állásának biztosítása; ~~és/vagy~~

b) a rendszerösszekötő kapacitásoknak különösen új rendszerösszekötők révén történő fenntartására vagy növelésére fordított hálózati beruházások.

Ha nincs mód a bevételeknek az első albekezdés a) ~~és/~~vagy b) pontjában meghatározott célokra történő hatékony felhasználására, akkor ⇨ azokat az ilyen célú későbbi felhasználás érdekében külön belső számlán kell elhelyezni. ⇦ ~~azok – az érintett tagállamok szabályozó hatóságainak jóváhagyásától függően – az ezen szabályozó hatóságok által meghatározott maximális összegben felhasználhatók olyan bevételként, amelyet a szabályozó hatóságoknak figyelembe kell venniük a hálózati díjak számítási módszereinek jóváhagyásakor és/vagy a hálózati díjak meghatározásakor.~~

~~A bevételek fennmaradó részét külön belső számlán kell elhelyezni mindaddig, amíg az felhasználhatóvá nem válik az első albekezdés a) és/vagy b) pontjában meghatározott célokra. Az Ügynökség tájékoztatást kap a második albekezdésben említett szabályozó hatóság jóváhagyásáról.~~

⇩ új szöveg

(3) A bevételeknek a (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti felhasználására az Ügynökség által javasolt és a Bizottság által jóváhagyott módszertan irányadó. Ez irányú javaslatát az Ügynökség [*Kiadóhivatal: 12 hónappal a hatálybalépés után*]-ig benyújtja a Bizottságnak, majd azt hat hónapon belül jóvá kell hagyni.

Az Ügynökség hivatalból vagy a Bizottság felkérésére aktualizálhatja a módszertant, és a Bizottság az aktualizált módszertant a benyújtását követő hat hónapon belül jóváhagyja.

Mielőtt javaslatát benyújtaná a Bizottságnak, az Ügynökség a módszertanról az [a 713/2009/EK rendelet átdolgozása a COM(2016) 863/2 javaslat szerint] rendelet 15. cikkének megfelelően konzultációt folytat.

A módszertannak részletesen le kell írnia legalább azt, hogy a bevételek milyen feltételekkel használhatók fel a (2) bekezdés a) és b) pontja szerinti célokra, és milyen feltételekkel és mennyi időre helyezhetők el az ilyen célú későbbi felhasználás érdekében külön belső számlán.

(4) Az átvitelirendszer-üzemeltetők egyértelműen előre rögzítik az esetleges szűkkeresztmetszet-kezelési bevételek felhasználásának módját, és beszámolnak e bevételek tényleges felhasználásáról. A nemzeti szabályozó hatóságok minden évben július 31-ig jelentés formájában közzéteszik az adott év június 30-án záruló 12 hónapos időszakban keletkezett bevétel nagyságát és felhasználásának módját, beleértve azon konkrét projektek megjelölését, amelyekre a bevételeket fordították, valamint annak megjelölését is, hogy milyen összeget helyeztek külön belső számlára, továbbá ismertetik, hogy ez a felhasználás miként teljesíti e rendelet és a (3) bekezdés alapján kidolgozott módszertan követelményeit.

IV. fejezet

Az erőforrások megfelelősége

18. cikk

Az erőforrások megfelelősége

(1) A tagállamok az erőforrások megfelelőségének a 19. cikk szerinti európai szintű értékelése alapján figyelemmel kísérik területükön az erőforrások megfelelőségét.

(2) Ha az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése aggályosnak találja az erőforrások megfelelőségét, a tagállamok azonosítják azokat az esetleges szabályozási torzulásokat, amelyek okozták vagy elősegítették az aggályos helyzet kialakulását.

(3) A tagállamok közzéteszik az esetlegesen azonosított szabályozási torzulások kiküszöbölését célzó intézkedések elfogadásának időütemezését. Az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályok eloszlatása során a tagállamok megfontolják különösen a szabályozási torzulások kiküszöbölését, a hiányállapoti árképzés lehetővé tételét, a rendszerösszekötők bővítését, valamint az energiatárolás, a felhasználóoldali intézkedések és az energiahatékonyság kérdéskörét.

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg) ⇨ új szöveg

19. cikk

⌦ Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése ⌫

~~(4)~~(1)~~=~~ ⇨ Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése keretében meg kell vizsgálni, ⇦ ~~A termelés megfelelőségére vonatkozó, a (3) bekezdés b) pontjában említett európai előrejelzésben az szerepel,~~ hogy a villamosenergia-rendszer általában véve mennyire képes ⇨kielégíteni a villamos energia iránti jelenlegi, valamint az értékelés időpontjától számított tízéves időszak minden egyes évében várható jövőbeli igényeket. ⇦ ~~megfelelni a jelenlegi, illetve a következő ötéves időszakra, valamint az előrejelzés időpontjától számított 5 és 15 év közötti időszakra előre jelzett villamosenergia-igény ellátásának. A termelés megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzés az egyes átvitelirendszer-üzemeltetők által a termelés megfelelőségére vonatkozóan készített nemzeti előrejelzéseken alapszik.~~

⇩ új szöveg

(2) A villamosenergia-piaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózata (a továbbiakban. villamosenergia-piaci ENTSO) a (4) bekezdésben foglalt elvek alapján [*Kiadóhivatal: hat hónappal e rendelet hatálybalépése után*] benyújtja az Ügynökségnek az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésével összefüggésben alkalmazandó módszertan tervezetét.

(3) Az átvitelirendszer-üzemeltetők átadják a villamosenergia-piaci ENTSO-nak mindazokat az adatokat, amelyekre annak az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése évenkénti elvégzéséhez szüksége van. Az értékelést a villamosenergia-piaci ENTSO minden évben elvégzi.

(4) Az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelését olyan módszertan alapján kell elvégezni, amely biztosítja, hogy az értékelés:

a) az ajánlattételi övezetek szintjén, legalább az összes tagállamra kiterjedően kerüljön elvégzésre;

b) az előre jelzett kereslet és kínálat megfelelő forgatókönyvein alapuljon, tartalmazzon gazdasági elemzést a termelőeszközök termelésből való kivonásának és az új termelőeszközök rendszerbe állításának valószínűségével, valamint az energiahatékonysági célok teljesítését szolgáló intézkedésekkel összefüggésben, és kiterjedjen a nagykereskedelmi árakra és a szén-dioxid-árra való érzékenység vizsgálatára is;

c) megfelelő módon figyelembe vegye minden erőforrás hozzájárulását, beleértve a meglévő és a jövőben létesítendő termelőkapacitásokat, az energiatárolást, a felhasználóoldali választ, valamint az importtal és az exporttal kapcsolatos lehetőségeket és azoknak a rugalmas rendszerüzemeltetést segítő hatását is;

d) előre jelezze a 18. cikk (3) bekezdése szerinti intézkedések várható hatásait;

e) kiterjedjen olyan forgatókönyvek vizsgálatára is, amelyben nincsenek meglévő és tervezett kapacitásmechanizmusok;

f) piaci modellen alapuljon, és – az indokolt körben – az áramlásalapú kapacitásszámítás elvét alkalmazza;

g) valószínűségi számításokat alkalmazzon;

h) legalább a következő mutatókat használja:

– „várhatóan nem szolgáltatott villamos energia”, és

– „várt terhelésvesztés”;

i) meghatározza az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos esetleges aggályok forrását és különösen azt, hogy ezek az aggályok a hálózat vagy az erőforrások elégtelenségének vagy mindkettőnek tudhatók-e be.

(5) A villamosenergia-piaci ENTSO [*Kiadóhivatal: hat hónappal e rendelet hatálybalépése után*] benyújtja az Ügynökségnek a következő mennyiségek számítási módszertanának tervezetét:

a) a kieső terhelés értéke;

b) az „új belépés költsége” a termelőkapacitás vagy a felhasználóoldali válasz esetében; és

c) a „várhatóan nem szolgáltatott villamos energián” és a „várt terhelésvesztésen” keresztül kifejezett megbízhatósági standard.

(6) A (2)–(5) bekezdés szerinti javaslatokról, valamint az erőforrások megfelelőségének a (3) bekezdés szerinti európai szintű értékeléséből származó eredményekről a 22. cikkben meghatározott eljárás szerint előzetes konzultációt kell folytatni, és ezeket az Ügynökségnek jóvá kell hagynia.

20. cikk

Megbízhatósági standard

(1) Kapacitásmechanizmus alkalmazása esetén a tagállamoknak olyan megbízhatósági standarddal kell rendelkezniük, amely átlátható módon jelzi az ellátásbiztonság biztosítani kívánt szintjét.

(2) A megbízhatósági standardot a nemzeti szabályozó hatóság állapítja meg a 19. cikk (5) bekezdésében előírt módszertan segítségével.

(3) A megbízhatósági standardot a kieső ellátás értékének és az új belépés költségének egy adott időszakra vonatkozó értéke alapján kell meghatározni.

(4) A kapacitásmechanizmus keretében beszerzett kapacitásmennyiséget meghatározó paramétereket a nemzeti szabályozó hatóságnak jóvá kell hagynia.

21. cikk

Határokon átívelő részvétel a kapacitásmechanizmusokban

(1) A stratégiai tartaléknak nem minősülő mechanizmusoknak nyitottaknak kell lenniük a más tagállamokban lévő kapacitásszolgáltatók közvetlen részvétele előtt,

amennyiben az adott tagállam és a mechanizmust alkalmazó ajánlattételi övezet között van hálózati összeköttetés.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a belföldi kapacitásokkal egyenértékű műszaki jellemzőket biztosítani képes külföldi kapacitásnak lehetősége legyen részt venni minden olyan versenyeljárásban, amelyben a belföldi kapacitás részt vehet.

(3) A tagállamok a területükön lévő kapacitásokat nem korlátozhatják abban, hogy más tagállamok kapacitásmechanizmusaiban részt vegyenek.

(4) A piac egészére kiterjedő kapacitásmechanizmusokban való határokon átívelő részvétel nem változtathatja meg, nem módosíthatja és másként nem befolyásolhatja az övezetközi menetrendeket és a tagállamok közötti fizikai áramlásokat, amelyeket kizárólag a 14. cikk szerinti kapacitásfelosztás alapján kell meghatározni.

(5) A kapacitásszolgáltatók számára lehetővé kell tenni, hogy ugyanarra a szállítási időszakra nézve több mechanizmusban is részt vegyenek. A kapacitásszolgáltató rendelkezésre nem állás esetén rendelkezésre nem állási díjat köteles fizetni, továbbá két vagy több ilyen rendelkezésre nem állási díjat köteles fizetni abban az esetben, ha egyszerre áll fenn szűkösség két vagy több olyan ajánlattételi övezetben, amelyben szerződéssel rendelkezik.

(6) A 32. cikk alapján létrehozott regionális operatív központok a mechanizmus alkalmazási helye szerinti rendszer és a külföldi kapacitás helye szerinti rendszer közötti rendszerösszekötők várható rendelkezésre állása és a rendszertúlterheltség együttes fennállásának valószínűsége figyelembevételével évente meghatározzák a külföldi kapacitás részvételére rendelkezésre álló belépő kapacitás maximumát. Ezt a számítást az ajánlattételi övezetek összes határa vonatkozásában el kell végezni.

(7) A tagállamok biztosítják, hogy a (6) bekezdésben említett belépő kapacitásnak a jogosult kapacitásszolgáltatók közötti felosztása átlátható és megkülönböztetésmentes módon, piaci alapon történjék.

(8) A (7) bekezdés szerinti kapacitásfelosztás folytán a külföldi és a belföldi kapacitások költségében jelentkező különbség az átvitelirendszer-üzemeltetőket illeti meg a (10) bekezdés b) pontja szerinti módszertan segítségével meghatározott felosztás szerint. A bevételt az átvitelirendszer-üzemeltetők a 17. cikk (2) bekezdésében meghatározott célokra használják fel.

(9) A külföldi kapacitás helye szerinti átvitelirendszer-üzemeltető:

a) meghatározza, hogy az érdeklődő kapacitásszolgáltatók képesek-e biztosítani az azon kapacitásmechanizmus által igényelt műszaki jellemzőket, amelyben a kapacitásszolgáltató részt kíván venni, és a kapacitásszolgáltatót jogosult kapacitásszolgáltatóként bejegyzi a nyilvántartásba;

b) elvégzi a szükséges rendelkezésre állási ellenőrzéseket.

(10) A villamosenergia-piaci ENTSO [*Kiadóhivatal: tizenkét hónappal e rendelet hatálybalépése után*] benyújtja az Ügynökségnek:

a) a belépő kapacitásnak a határokon átívelő részvételhez tartozó, a (6) bekezdésben említett maximuma meghatározására szolgáló módszertant;

b) a (8) bekezdés szerinti bevételfelosztás módszertanát;

c) a (9) bekezdés b) pontjában említett rendelkezésre állási ellenőrzések elvégzésének közös szabályait;

d) azokat a közös szabályokat, amelyek meghatározzák, mely esetekben kell fizetni rendelkezésre nem állási díjat;

e) a (9) bekezdés a) pontjában említett nyilvántartás vezetésének rendjét;

f) a (9) bekezdés a) pontja értelmében részvételre jogosult kapacitásszolgáltatók azonosításának közös szabályait.

A javaslatról a 22. cikkben meghatározott eljárás szerint előzetes konzultációt kell folytatni, és azt az Ügynökségnek jóvá kell hagynia.

(11) Az Ügynökség ellenőrzi, hogy a kapacitásszámítás a (10) bekezdés a) pontja szerinti módszertannal összhangban történt-e.

(12) A nemzeti szabályozó hatóságok biztosítják, hogy a kapacitásmechanizmusokban való határokon átívelő részvétel hatékonyan és megkülönböztetésmentes módon legyen megszervezve. Ennek keretében gondoskodnak különösen olyan megfelelő igazgatási intézkedések meglétéről, amelyek biztosítják a rendelkezésre nem állási díjak hatékony határokon átívelő beszedését.

(13) A (7) bekezdés szerinti kapacitásfelosztás keretében odaítélt kapacitásokat a jogosult kapacitásszolgáltatók egymásra átruházhatják. A jogosult kapacitásszolgáltatók minden ilyen átruházást bevezetnek a 9. cikk a) pontjában említett nyilvántartásba.

(14) A villamosenergia-piaci ENTSO legkésőbb [Kiadóhivatal: *két évvel e rendelet hatálybalépése után*]-ig létrehozza és elkezdi vezetni a 9. cikk a) pontjában említett nyilvántartást. A nyilvántartásnak nyitottnak kell lennie minden jogosult kapacitásszolgáltató, a mechanizmusokat alkalmazó rendszerek és az azokhoz tartozó átvitelirendszer-üzemeltetők számára.

22. cikk

Jóváhagyási eljárás

(1) Ha egy rendelkezés erre a cikkre utal, a villamosenergia-piaci ENTSO által benyújtott javaslat jóváhagyására a (2)–(4) bekezdésben foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) A javaslat benyújtása előtt a villamosenergia-piaci ENTSO konzultál minden érintett érdekelttel, nemzeti szabályozó hatósággal és más nemzeti hatósággal.

(3) Az Ügynökség a javaslatot a beérkezéstől számított három hónapon belül jóváhagyja vagy módosítja. Módosítás esetén az Ügynökség a módosított javaslat elfogadása előtt egyeztet a villamosenergia-piaci ENTSO-val. Az elfogadott javaslatot legkésőbb három hónappal a javaslatot tartalmazó dokumentumok beérkezése után közzé kell tenni az Ügynökség internetes oldalain.

(4) Az Ügynökség bármikor kezdeményezheti a jóváhagyott javaslat módosítását. A villamosenergia-piaci ENTSO a kezdeményezést követő hat hónapon belül benyújtja az Ügynökségnek a javasolt módosítások tervezetét. Az Ügynökség a módosításokat a tervezet beérkezését követő három hónapon belül módosítja vagy jóváhagyja, majd pedig internetes oldalain közzéteszi.

23. cikk

A kapacitásmechanizmusok létrehozásának elvei

(1) Azon aggályos helyzetek kezelése érdekében, amelyek a 18. cikk (3) bekezdése szerinti intézkedések segítségével nem szüntethetők meg, a tagállamok – az e cikkben foglalt rendelkezések és az állami támogatásokra vonatkozó uniós szabályok tiszteletben tartásával – kapacitásmechanizmusokat hozhatnak létre.

(2) Ha egy tagállam kapacitásmechanizmust kíván bevezetni, a javasolt mechanizmusról legalább a vele elektromos összeköttetésben álló szomszédos tagállamokkal konzultál.

(3) A kapacitásmechanizmusok nem idézhetnek elő szükségtelen piactorzulásokat, és nem korlátozhatják a határokon átnyúló kereskedést. A mechanizmus keretében nem köthető le több kapacitás, mint amennyi az aggályos helyzet kezeléséhez szükséges.

(4) Azok a termelőkapacitások, amelyekre vonatkozóan a végleges beruházási döntést [Kiadóhivatal: *a hatálybalépés napja*] után hozták meg, csak akkor jogosultak részt venni a kapacitásmechanizmusban, ha kibocsátásuk kisebb 550 g CO_2/kWh-nál. E rendelet hatálybalépése után öt évvel az 550 g CO_2/kWh vagy annál nagyobb kibocsátású termelőkapacitások nem vehetnek részt a kapacitásmechanizmusokban.

(5) Ha az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelése nem találta aggályosnak az erőforrások megfelelőségét, a tagállamok nem alkalmazhatnak kapacitásmechanizmust.

24. cikk

Meglévő mechanizmusok

A [Kiadóhivatal: *a hatálybalépés napja*]-án/-én kapacitásmechanizmust alkalmazó tagállamok az e rendelet 18., 21. és 23. cikkében foglalt követelmények teljesítése érdekében kiigazítják mechanizmusukat.

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg)

V. fejezet

⌦ Az átviteli rendszer üzemeltetése ⌫

25.~~4.~~ cikk

A villamosenergia-piaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózata

(1) A villamos energia belső piaca és a határokon átnyúló kereskedelem megteremtésének és működésének elősegítése és az európai villamosenergia-átviteli hálózat optimális irányítása, összehangolt üzemeltetése és folyamatos műszaki fejlődése érdekében az átvitelirendszer-üzemeltetőknek ⌦ uniós ⌫ ~~közösségi~~ szintű együttműködést kell kialakítaniuk a villamosenergia-piaci ENTSO révén.

⇩ új szöveg

(2) Az uniós jog szerinti feladatainak ellátása során a villamosenergia-piaci ENTSO az európai érdekek szem előtt tartásával, az egyedi nemzeti érdekektől és az átvitelirendszer-üzemeltetők nemzeti érdekeitől függetlenül jár el, és hozzájárul a 2020–2030-as időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretben kitűzött célok hatékony és fenntartható teljesítéséhez, különösen azáltal, hogy elősegíti a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia hatékony integrálását és az energiahatékonyság növelését.

🡻 714/2009/EK
⇨ új szöveg

26.~~5.~~ cikk

A villamosenergia-piaci ENTSO létrehozása

(1) A villamosenergia-piaci átvitelirendszer-üzemeltetők ~~2011. március 3-ig~~ benyújtják a Bizottságnak és az Ügynökségnek a létrehozandó villamosenergia-piaci ENTSO alapszabályának tervezetét, tagjegyzékét és a többi érdekelttel folytatandó konzultáció eljárási szabályait is tartalmazó eljárási szabályzatának tervezetét.

(2) Az Üügynökség valamennyi érdekelt, különösen a rendszerhasználók és a felhasználók képviseleti szervezeteivel folytatott hivatalos konzultációt követően az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről az e dokumentumok átvételétől számított két hónapon belül véleményt terjeszt a Bizottság elé.

(3) A Bizottság az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről az Ügynökség (2) bekezdésében előírt véleményét figyelembe véve, illetve az annak kézhezvételének napjától számított három hónapon belül véleményt nyilvánít.

(4) A villamosenergia-piaci átvitelirendszer-üzemeltetők a Bizottság ⇨ kedvező ⇦ véleményének kézhezvételének napjától számított három hónapon belül létrehozzák a villamosenergia-piaci ENTSO-t, valamint elfogadják és közzéteszik alapszabályát és eljárási szabályzatát.

⇩ új szöveg

(5) Amennyiben az (1) bekezdésben említett dokumentumok tekintetében változások történnek, illetve a Bizottság vagy az Ügynökség indokolt kérésére a szóban forgó dokumentumokat be kell nyújtani a Bizottságnak és az Ügynökségnek. Az Ügynökség és a Bizottság a (2) és a (4) bekezdésben foglaltaknak megfelelően véleményt nyilvánít.

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg) ⇨ új szöveg

27.~~8.~~ cikk

A villamosenergia-piaci ENTSO feladatai

~~(1) A villamosenergia-piaci ENTSO a Bizottság által a 6. cikk (6) bekezdése szerint hozzá intézett felkérésre üzemi és kereskedelmi szabályzatokat dolgoz ki az e cikk (6) bekezdésben említett területeken.~~

~~(2)~~(1) A ~~4. cikkben megállapított célkitűzések elérésének céljából~~ villamosenergia-piaci ENTSO ~~kidolgozhat~~:

a) a 25. cikkben megállapított célkitűzések elérésének céljából ⌦ elfogad ⌫ üzemi és kereskedelmi szabályzatokat ~~a (6) bekezdésben~~ az 55. cikk (1) bekezdésében említett területeken; ~~ezek nem kapcsolódnak olyan területekhez, amelyekre a Bizottság által hozzá intézett felkérés kiterjed. Ezeket az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat véleményezésre be kell nyújtani az Ügynökséghez. E véleményt a villamosenergia-piaci ENTSO-nak kellő mértékben figyelembe kell vennie.~~

~~(3) A villamosenergia-piaci ENTSO elfogadja:~~

b) kétévente ⌦ elfogad és közzétesz ⌫ egy nem kötelező érvényű, ⌦ az Unió ⌫~~a Közösség~~ egészére kiterjedő, ~~a termelés megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzést is tartalmazó~~ tízéves hálózatfejlesztési tervet (⌦ az Unió ⌫~~a Közösség~~ egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv);

⇩ új szöveg

c) kidolgozza és elfogadja az erőforrások megfelelőségének a 19. cikk (2), (3) és (5) bekezdése szerinti európai szintű értékeléséhez kapcsolódó javaslatokat és a 21. cikk (10) bekezdése szerinti, a kapacitásmechanizmusokban való határokon átívelő részvétel technikai aspektusaira vonatkozó javaslatokat;

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg)

~~c)~~ d) ⌦ elfogad ⌫ ajánlásokat ⌦ az uniós ⌫~~a közösségi~~ átvitelirendszer-üzemeltetők és harmadik országok átvitelirendszer-üzemeltetői közötti műszaki együttműködés koordinációjáról;

⇩ új szöveg

e) elfogadja a regionális operatív központok közötti együttműködés és koordináció keretét;

f) elfogadja az egyes regionális operatív központokhoz tartozó rendszerüzemeltetési régiók definiálására vonatkozó javaslatot;

↓ 347/2013/EU (kiigazított szöveg) ⇨ új szöveg

~~a)~~ g) ⌦ elfogadja ⌫ a hálózat normál és rendkívüli körülmények közötti üzemeltetésének összehangolását biztosító közös hálózatüzemeltetési eszközöket – beleértve a zavarokra vonatkozóan készített közös osztályozási skálát is – és a kutatási terveket⇨, valamint a szóban forgó tervek egy hatékony kutatási program révén történő végrehajtásának részleteit ⇦. Ezek az eszközök meghatározzák többek között a következőket:

i. az üzemeltetés összehangolásának javításához használható információk – beleértve az egynapos előrejelzéseket, a napon belüli és valós idejű információkat –, valamint a szóban forgó információk begyűjtésének és megosztásának optimális gyakorisága;

ii. a valós idejű információcseréhez használható technológiai platform, és adott esetben az i. alpontban említett egyéb információk begyűjtésére, feldolgozására és továbbítására szolgáló technológiai platformok, valamint az átvitelirendszer-üzemeltetők között az üzemeltetés összehangolásának javítására alkalmas eljárások végrehajtásához használható technológiai platformok azzal a céllal, hogy ez az összehangolás az egész Unióra kiterjedjen;

iii. az a mód, ahogyan az átvitelirendszer-üzemeltetők más átvitelirendszer-üzemeltetők vagy az üzemeltetés összehangolásának megvalósításában való támogatásuk~~ra~~kal megfelelően megbízott bármely testület és az Ügynökség rendelkezésére bocsátja az üzemeltetéssel kapcsolatos információkat; és

iv. az átvitelirendszer-üzemeltetők által kijelölt kapcsolattartó pont, melynek feladata, hogy megválaszolja a többi átvitelirendszer-üzemeltető vagy a támogatásuk~~ra~~kal a iii. alpont szerint megfelelően megbízott bármely testület és az Ügynökség által az említett információkkal kapcsolatban feltett kérdéseket;

~~A villamosenergia-piaci ENTSO 2015. május 16-ig benyújtja az Ügynökségnek és a Bizottságnak az i–iv. pontokban foglaltakra vonatkozó, általa elfogadott információkat.~~

~~Az Ügynökség az információk elfogadásától számított 12 hónapon belül véleményt ad ki, melyben értékeli, hogy azok kellően hozzájárulnak-e a határokon átnyúló kereskedelem előmozdításához és az európai villamosenergia-átviteli hálózat optimális irányításának, összehangolt üzemeltetésének és folyamatos műszaki fejlődésének biztosításához.~~

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg) ⇨ új szöveg

~~d)~~ h) ⌦ elfogadja ⌫ az éves munkaprogramot;

~~e)~~ i) ⌦ elfogadja ⌫ az éves jelentést;

j)~~f)~~ ⌦ az [a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet a COM(2016) 862 javaslat szerint] rendelet 9. cikkének (2) bekezdése alapján elkészíti és elfogadja ⌫ ~~az évente nyári és téli előrejelzést a termelés megfelelőségéről.~~ ⇨ a szezonális megfelelőségi kitekintéseket ⇦ .

~~(4) A termelés megfelelőségére vonatkozó, a (3) bekezdés b) pontjában említett európai előrejelzésben az szerepel, hogy a villamosenergia-rendszer általában véve mennyire képes megfelelni a jelenlegi, illetve a következő ötéves időszakra, valamint az előrejelzés időpontjától számított 5 és 15 év közötti időszakra előre jelzett villamosenergia-igény ellátásának. A termelés megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzés az egyes átvitelirendszer-üzemeltetők által a termelés megfelelőségére vonatkozóan készített nemzeti előrejelzéseken alapszik.~~

⇩ új szöveg

(2) A villamosenergia-piaci ENTSO jelentést tesz az Ügynökségnek a regionális operatív központok létrehozásával és működésével kapcsolatban azonosított hiányosságokról.

(3) A villamosenergia-piaci ENTSO közzéteszi közgyűlésének, valamint igazgatósági és bizottsági üléseinek jegyzőkönyvét, és rendszeresen tájékoztatja a lakosságot döntéshozatali folyamatáról és tevékenységeiről.

🡻 714/2009/EK (kiigazított szöveg)
⇨ új szöveg

~~(5)~~ (4)~~ A (3)~~ Az (1) bekezdés ~~d)~~ h) pontjában említett éves munkaprogramban – indikatív időütemezés kíséretében – fel kell sorolni és ismertetni kell az adott évben elkészítendő üzemi és kereskedelmi szabályzatokat, illetőleg a hálózatüzemeltetés és az adott évben megvalósítandó kutatási és fejlesztési tevékenység összehangolására vonatkozó tervet.

~~(9)~~(5)~~=~~ A villamosenergia-piaci ENTSO rendelkezésre bocsát minden olyan információt, amelyre az Ügynökségnek a 29.~~9.~~ cikk (1) bekezdése szerinti feladatai teljesítéséhez ~~van~~ szüksége van. ⇨ Az átvitelirendszer-üzemeltetők rendelkezésre bocsátanak minden olyan információt, amelyre a villamosenergia-piaci ENTSO-nak az első mondatban foglaltak szerinti feladatai teljesítéséhez szüksége van. ⇦

(6)~~(12)~~. A Bizottság kérésére a villamosenergia-piaci ENTSO az 57.~~a 18.~~ cikkben előírt iránymutatások elfogadását véleményezi a Bizottság részére.

~~(7) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat a határokon átnyúló hálózatokkal kapcsolatos és a piaci integrációval kapcsolatos kérdések esetében kell kidolgozni, és azok nem érintik a tagállamok azon jogát, hogy a határokon átnyúló kereskedelmet nem befolyásoló nemzeti szabályzatokat hozzanak létre.~~

~~(8) A villamosenergia-piaci ENTSO figyelemmel kíséri és elemzi az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdése szerint elfogadott iránymutatások végrehajtását, valamint az alkalmazandó szabályoknak a piaci integráció elősegítését célzó összehangolására gyakorolt hatásukat. A villamosenergia-piaci ENTSO megállapításairól~~

~~jelentést tesz az Ügynökségnek, és az elemzés eredményeit az e cikk (3) bekezdés d) pontjában említett éves jelentésbe is belefoglalja.~~

28.~~10.~~ cikk

Konzultációk

(1) ⇨ A 27. cikk (1) bekezdésében foglalt feladatok szerinti javaslatok ⇦ ~~Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok, a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezete, valamint a 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében említett éves munkaprogram~~ kidolgozása során a villamosenergia-piaci ENTSO széles körben, kellő időben, nyitott és átlátható módon, a 26. cikkben ~~az 5. cikk (1) bekezdésében~~ említett eljárási szabályzatnak megfelelően ⌦ valamennyi érdekelt ⌫ ~~a piac valamennyi érintett szereplője~~ és különösen valamennyi érdekelt képviseleti szervezet bevonásával konzultációs eljárást folytat. E konzultációnak ki kell terjednie a nemzeti szabályozó hatóságokra és más nemzeti hatóságokra, az ellátó- és a termelővállalkozásokra, a rendszerhasználókra, beleértve a felhasználókat is, az elosztórendszer-üzemeltetőkre, ideértve az érintett ágazati szövetségeket is, a műszaki testületekre és az érdekelteket tömörítő platformokra. A konzultáció célja a döntéshozatali folyamatban érintett valamennyi érdekelt fél véleményének és javaslatának felmérése.

(2) Az (1) bekezdésben előírt konzultációkkal kapcsolatos valamennyi dokumentumot és az ülések jegyzőkönyveit nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

(3) ⇨ A 27. cikk (1) bekezdése szerinti javaslatok ⇦ ~~A 8. cikk (1), (2) és (3) bekezdésében előírt éves munkaprogram, illetőleg üzemi és kereskedelmi szabályzatok~~ elfogadását megelőzően a villamosenergia-piaci ENTSO beszámol a konzultáció során hozzá beérkezett észrevételek figyelembevételének módjáról~~,~~ ~~valamint arról, hogy ezeket az észrevételeket hogyan vette figyelembe~~. Ha az észrevételeket nem vette figyelembe, azt köteles megindokolni.

29.~~9.~~ cikk

Az Ügynökség figyelemmel kísérési tevékenysége

(1) Az Ügynökség figyelemmel kíséri a villamosenergia-piaci ENTSO számára a 27. ~~8.~~ cikk (1), (2) és (3) bekezdésben említett feladatok ellátását, és arról beszámol a Bizottságnak.

Az Ügynökség figyelemmel kíséri az 55. cikk (14) bekezdése ~~a 8. cikk (2) bekezdése~~ szerint kidolgozott üzemi és kereskedelmi szabályzatok~~, valamint a 6. cikk (1)–(10) bekezdésének megfelelően kidolgozott, de a Bizottság által a 6. cikk (11) bekezdése szerint nem elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatok~~ villamosenergia-piaci ENTSO általi végrehajtását. Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO elmulasztotta ezen üzemi és kereskedelmi szabályzatok végrehajtását, az Ügynökség felkéri a villamosenergia-piaci ENTSO-t, hogy nyújtson be megfelelő indokolással ellátott magyarázatot a tekintetben, hogy miért mulasztotta ezt el. Az Ügynökség tájékoztatja a Bizottságot erről a magyarázatról és véleményt nyilvánít róla.

Az Ügynökség figyelemmel kíséri és elemzi a szabályzatok és a Bizottság által az 54. cikk (1) ~~a 6. cikk (11)~~ bekezdése szerint elfogadott iránymutatások végrehajtását, valamint az alkalmazandó szabályoknak a piaci integráció elősegítését célzó

összehangolására, továbbá a megkülönböztetésmentességre, a tényleges versenyre és a piac hatékony működésére gyakorolt hatásukat, és arról beszámol a Bizottságnak.

(2) A villamosenergia-piaci ENTSO véleményezésre megküldi az Ügynökségnek ⊠ az Unió ⊠ ~~a Közösség~~ egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezetét, a konzultációs folyamatra vonatkozó információkat is tartalmazó éves munkaprogram tervezetét, és a 27. cikk (1) ~~8. cikk (3)~~ bekezdésében említett egyéb dokumentumokat.

Az Ügynökség az ezek kézhezvételének napjától számított két hónapos időszakon belül a Bizottság és a villamosenergia-piaci ENTSO részére kellő indokolással ellátott véleményt, valamint ajánlásokat nyújt be, ha úgy véli, hogy a villamosenergia-piaci ENTSO által benyújtott éves munkaprogram tervezete vagy ⊠ az Unió ⊠ ~~a Közösség~~ egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv tervezete nem segíti elő a megkülönböztetésmentességet, a tényleges versenyt, a piac hatékony működését, illetve a harmadik felek részére is hozzáférést biztosító, határokon átnyúló rendszer-összeköttetés kellő szintjét.

↓ 347/2013/EU

30.~~11.~~ cikk

Költségek

A villamosenergia-piaci ENTSO-nál az e rendelet 25–29. és 54–57. ~~4–12.~~ cikkében, valamint a 347/2013/EU rendelet 11. cikkében említett tevékenységek elvégzésével összefüggésben felmerülő költségeket az átvitelirendszer-üzemeltetők viselik, és ezeket a költségeket a tarifák kiszámítása során figyelembe kell venni. Ezeket a költségeket a szabályozó hatóságok csak abban az esetben hagyják jóvá, ha azok észszerűek és megfelelőek.

↓ 714/2009/EK
⇨ új szöveg

31.~~12.~~ cikk

Az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti regionális együttműködés

(1) Az átvitelirendszer-üzemeltetők a villamosenergia-piaci ENTSO-n belül, a 27. ~~8.~~ cikk (1), (2) és (3) bekezdésében előírt feladatokhoz való hozzájárulás céljából regionális együttműködést alakítanak ki. Ennek keretében kétévente regionális beruházási tervet tesznek közzé, és e regionális beruházási terv alapján beruházási döntéseket hozhatnak. ⇨ A villamosenergia-piaci ENTSO előmozdítja az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti regionális együttműködést annak érdekében, hogy biztosítsa az interoperabilitást, a kommunikációt és a regionális működés nyomon követését az uniós szinten még nem harmonizált területeken. ⇦

(2) Az átvitelirendszer-üzemeltetők a hálózat optimális üzemeltetése érdekében elősegítik operatív megegyezések létrehozását, továbbá elősegítik az energiatőzsdék kialakítását, a határkeresztező kapacitás megkülönböztetéstől mentes, piaci alapú

megoldások révén történő, koordinált felosztását – kellő figyelemmel az implicit aukciós eljárások konkrét érdemeire rövid távú felosztás esetén –, valamint a kiegyenlítő és a tartalék energiával összefüggő mechanizmusok integrálását.

(3) Az e cikk (1) és (2) bekezdésében megállapított célok elérése érdekében a Bizottság a meglévő regionális együttműködési struktúrák figyelembevételével meghatározhatja az egyes együttműködési struktúrák tevékenységének földrajzi területét. Minden tagállam számára meg kell engedni, hogy az együttműködést egynél több földrajzi területen is ösztönözze. ⇨ A 63. cikknek megfelelően a Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az egyes együttműködési struktúrák tevékenységének földrajzi területére vonatkozóan. ⇦ ~~Az első mondatban említett, e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló intézkedést a 23. cikk (2) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással kell elfogadni.~~ A Bizottság ebből a célból konzultál az Ügynökséggel és a villamosenergia-piaci ENTSO-val.

⇩ új szöveg

32. cikk

A regionális operatív központok létrehozása és célja

(1) [Kiadóhivatal: *tizenkét hónappal a hatálybalépés után*]-ig az e fejezetben meghatározott kritériumoknak megfelelően az átvitelirendszer-üzemeltetők regionális operatív központokat hoznak létre. A regionális operatív központokat a működésük szerinti régió valamelyik tagállamának területén kell létrehozni.

(2) A regionális operatív központokat a 2009/101/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[40] 1. cikkében megjelölt jogi formában kell létrehozni.

(3) A regionális operatív központok regionális jelentőségű feladatok ellátása révén kiegészítik az átvitelirendszer-üzemeltetők tevékenységét. Az összekapcsolt átviteli rendszer biztonságos, megbízható és hatékony üzemeltetése érdekében a regionális operatív központok operatív megegyezéseket hoznak létre.

33. cikk

A regionális operatív központok működési területe

(1) [Kiadóhivatal: *hat hónappal e rendelet hatálybalépése után*]-ig a villamosenergia-piaci ENTSO a meglévő regionális biztonsági koordinátorok figyelembevételével benyújt az Ügynökségnek egy javaslatot, amelyben az alábbi kritériumok alapján definiálja az egyes regionális operatív központokhoz tartozó rendszerüzemeltetési régiókat:

---

[40] Az Európai Parlament és a Tanács 2009/101/EK irányelve (2009. szeptember 16.) az egész Közösségre kiterjedő egységes biztosítékok kialakítása érdekében a tagállamok által a társasági tagok és harmadik személyek érdekei védelmében a Szerződés 48. cikkének második bekezdése szerinti társaságoknak előírt biztosítékok összehangolásáról (HL L 258., 2009.10.1., 11. o.).

a) hálózati topológia, ideértve a villamosenergia-rendszerek összekapcsoltságának és kölcsönös függőségének mértékét az áramlások tekintetében;

b) a rendszerek szinkron összekapcsolása;

c) a régió mérete, amelynek legalább egy kapacitásszámítási régiót le kell fednie;

d) a kiegyenlítő tartalékok földrajzi optimalizálása.

(2) Az Ügynökség a rendszerüzemeltetési régiók definiálására vonatkozó javaslatot a beérkezéstől számított három hónapon belül jóváhagyja, vagy javaslatokat tesz a módosítására. Módosítás esetén az Ügynökség a módosított javaslat elfogadása előtt egyeztet a villamosenergia-piaci ENTSO-val. Az elfogadott javaslatot közzé kell tenni az Ügynökség internetes oldalain.

34. cikk

A regionális operatív központok feladatai

(1) Valamennyi regionális operatív központ ellátja a következő feladatok mindegyikét abban a rendszerüzemeltetési régióban, amelyben létrehozták, és a regionális operatív központok ellátják legalább a következő, az I. mellékletben részletesebben meghatározott feladatokat:

a) koordinált kapacitásszámítás;

b) koordinált biztonsági elemzés;

c) közös rendszermodellek létrehozása;

d) az átvitelirendszer-üzemeltetők védelmi és helyreállítási tervei közötti összhang értékelése;

e) a regionális helyreállítás koordinációja és optimalizálása;

f) működés- és üzemzavar-elemzés és jelentéstétel;

g) a tartalék kapacitás regionális méretezése;

h) a kiegyenlítő kapacitás regionális beszerzésének megkönnyítése;

i) heti és napon belüli regionális előrejelzések készítése a rendszerek megfelelőségéről, és a kockázatcsökkentő tevékenységek előkészítése;

j) az üzemszünetek tervezésének koordinációja;

k) az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmusok optimalizálása;

l) képzés és tanúsítás;

m) a regionális szintű válságforgatókönyveknek az [a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet a COM(2016) 862 javaslat szerint] rendelet 6. cikkének (1) bekezdése szerinti azonosítása, amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO ezt a feladatot átruházta a regionális központokra;

n) az [a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet a COM(2016) 862 javaslat szerint] rendelet 12. cikkének (3) bekezdése alapján éves válságszimulációk előkészítése és elvégzése a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal együttműködve;

o) a regionális válságforgatókönyvek azonosításához kapcsolódó feladatok annyiban, amennyiben azokat az [a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet a COM(2016) 862 javaslat szerint] rendelet 6. cikke (1) bekezdése alapján átruházták a regionális operatív központokra;

p) a szezonális megfelelőségi kitekintésekhez kapcsolódó feladatok annyiban, amennyiben azokat az [a kockázatokra való felkészülésről szóló rendelet a COM(2016) 862 javaslat szerint] rendelet 9. cikke (2) bekezdése alapján átruházták a regionális operatív központokra;

q) a külföldi kapacitás kapacitásmechanizmusokban való részvételére rendelkezésre álló belépő kapacitás maximumának évenkénti meghatározása a 21. cikk (6) bekezdése értelmében.

(2) E rendelet VII. fejezete értelmében a Bizottság a regionális operatív központok feladatait kiegészítheti további, döntési jogkörrel nem járó feladatokkal.

(3) Az átvitelirendszer-üzemeltetők a regionális operatív központok rendelkezésére bocsátják az azok feladatainak ellátásához szükséges információkat.

(4) A regionális operatív központok a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelirendszer-üzemeltetők rendelkezésére bocsátanak minden olyan információt, amely szükséges a regionális operatív központok által előterjesztett határozatok és ajánlások végrehajtásához.

35. cikk

A regionális operatív központokon belüli együttműködés

(1) A regionális operatív központok napi működését együttműködésen alapuló döntéshozatallal kell irányítani. Az együttműködésen alapuló döntéshozatalnak a következőkön kell alapulnia:

a) a 36. cikknek megfelelően a feladatok tervezési és operatív szempontjainak kezelésére kidolgozott munkamegállapodások;

b) a 37. cikknek megfelelően a regionális operatív központok operatív kötelezettségeinek és feladatainak teljesítése során a rendszerüzemeltetési régióban működő átvitelirendszer-üzemeltetőkkel folytatandó konzultációra vonatkozó eljárás;

c) a 38. cikknek megfelelően a határozatok és ajánlások elfogadására vonatkozó eljárás;

d) a 39. cikknek megfelelően a regionális operatív központok által elfogadott határozatok és ajánlások felülvizsgálatára vonatkozó eljárás.

36. cikk

Munkamegállapodások

(1) A regionális operatív központok munkamegállapodásokat dolgoznak ki a teljesítendő feladatok tervezési és operatív szempontjainak kezelésére, figyelembe véve különösen a szóban forgó feladatok sajátosságait és követelményeit az I. mellékletben meghatározottak szerint.

(2) A regionális operatív központok biztosítják, hogy a munkamegállapodások tartalmazzák az érintett felek értesítésére vonatkozó szabályokat.

37. cikk

Konzultációs eljárás

A regionális operatív központok kidolgoznak egy olyan eljárást, amelynek segítségével napi operatív kötelezettségeik és feladataik teljesítése során megszervezik az átvitelirendszer-üzemeltetőkkel és az érintett érdekeltekkel folytatandó megfelelő és rendszeres konzultációt. A szabályozási kérdések rendezésének biztosítása érdekében a szabályozó hatóságokat szükség esetén be kell vonni a folyamatba.

38. cikk

Határozatok és ajánlások elfogadása

(1) A regionális operatív központok kidolgozzák a határozatok és ajánlások elfogadására vonatkozó eljárást.

(2) A regionális operatív központok az átvitelirendszer-üzemeltetőkhöz címzett, kötelező erejű határozatokat fogadnak el a 34. cikk (1) bekezdésének a), b), g) és q) pontjában említett feladatokra vonatkozóan. Az átvitelirendszer-üzemeltetők végrehajtják a regionális operatív központok által kibocsátott kötelező erejű határozatokat, kivéve azokat az eseteket, amikor ez kedvezőtlenül hatna a rendszer biztonságára.

(3) A regionális operatív központok az átvitelirendszer-üzemeltetőkhöz címzett ajánlásokat fogadnak el a 34. cikk (1) bekezdésének c)–f) és h)–p) pontjában említett feladatokra vonatkozóan.

(4) Egy rendszerüzemeltetési régió szabályozó hatóságai dönthetnek közösen úgy, hogy a 34. cikk (1) bekezdésének c)–f) és h)–l) pontjában említett feladatok közül egyre vagy többre vonatkozóan kötelező erejű határozatok meghozatalára irányuló hatáskörrel ruházzák fel a regionális operatív központot.

39. cikk

A határozatok és ajánlások felülvizsgálata

(1) A regionális operatív központok kidolgozzák a határozatok és ajánlások felülvizsgálatára vonatkozó eljárást.

(2) Az eljárásnak a rendszerüzemeltetési régióban működő egy vagy több átvitelirendszer-üzemeltető kérésére kell megindulnia. A határozat vagy ajánlás felülvizsgálatát követően a regionális operatív központok megerősítik vagy módosítják az intézkedést.

(3) Amennyiben a felülvizsgálat tárgyát képző intézkedés a 38. cikk (2) bekezdése szerinti kötelező erejű határozat, a felülvizsgálati kérelem nem függeszti fel a határozat hatályát, kivéve azokat az eseteket, amikor ennek elmaradása kedvezőtlenül hatna a rendszer biztonságára.

(4) Amennyiben a felülvizsgálat tárgyát képző intézkedés a 38. cikk (3) bekezdése szerinti ajánlás, és a felülvizsgálatot követően az átvitelirendszer-üzemeltető úgy dönt, hogy eltér az ajánlástól, az átvitelirendszer-üzemeltető részletes indokolással szolgál a regionális operatív központ és a rendszerüzemeltetési régióban működő többi átvitelirendszer-üzemeltető számára.

40. cikk

A regionális operatív központok igazgatótanácsa

(1) A regionális operatív központok a vezetésükkel kapcsolatos intézkedések meghozatala és működésük nyomon követése érdekében igazgatótanácsot hoznak létre.

(2) Az igazgatótanácsot egyrészről az átvitelirendszer-üzemeltetőket képviselő tagok, másrészről a rendszerüzemeltetési régió szabályozó hatóságait képviselő megfigyelők alkotják. A szabályozó hatóságok képviselői nem rendelkeznek szavazati joggal.

(3) Az igazgatótanács a következőkért felelős:

a) a regionális operatív központ alapszabályának és eljárási szabályzatának megszövegezése és elfogadása;

b) a szervezeti felépítés meghatározása és kialakítása;

c) az éves költségvetés elkészítése és jóváhagyása;

d) az együttműködésen alapuló döntéshozatali eljárások kidolgozása és érvényesítése a 35. cikknek megfelelően.

(4) Az igazgatótanács hatásköre nem terjed ki a regionális operatív központok napi tevékenységeihez és feladatainak ellátásához kapcsolódó területekre.

41. cikk

Szervezeti felépítés

(1) A regionális operatív központok oly módon határozzák meg szervezeti felépítésüket, hogy az támogassa feladataik biztonságos ellátását. A regionális operatív központok szervezeti felépítése előírja:

a) az igazgatási személyzet hatáskörét, kötelezettségeit és felelősségeit;

b) a szervezet különböző részei és folyamatai között lévő kapcsolatokat és a beszámolás rendjét.

(2) A regionális operatív központok a helyi sajátosságok kezelésére létrehozhatnak regionális irodákat, valamint feladataik hatékony és megbízható ellátása érdekében kialakíthatnak támogató operatív központokat.

42. cikk

Eszközök és személyzet

A regionális operatív központoknak rendelkezniük kell minden olyan emberi, műszaki, tárgyi és pénzügyi erőforrással, amely az e rendelet szerinti kötelezettségeik teljesítéséhez, valamint feladataik ellátásához szükséges.

43. cikk

Nyomon követés és jelentéstétel

(1) A regionális operatív központok kidolgoznak egy folyamatos nyomonkövetési eljárást, amely kiterjed legalább a következőkre:

a) a regionális operatív központok működési teljesítménye;

b) a kibocsátott határozatok és ajánlások, valamint az elért eredmények;

c) a felelősségi körükbe tartozó valamennyi feladat végrehajtásának eredményessége és hatékonysága.

(2) A regionális operatív központok legalább évente benyújtják az Ügynökségnek és a rendszerüzemeltetési régió szabályozó hatóságainak az általuk végzett folyamatos nyomon követésből származó adatokat.

(3) A regionális operatív központok átlátható módon határozzák meg költségeiket, és azokról jelentést tesznek az Ügynökségnek és a rendszerüzemeltetési régió szabályozó hatóságainak.

(4) A regionális operatív központok a működésükről éves jelentést nyújtanak be a villamosenergia-piaci ENTSO-nak, az Ügynökségnek, a rendszerüzemeltetési régió szabályozó hatóságainak és a 2012/C 353/02 bizottsági határozat[41] 1. cikke értelmében létrehozott villamosenergia-ügyi koordinációs csoportnak.

(5) A regionális operatív központok jelentést tesznek a villamosenergia-piaci ENTSO-nak, a rendszerüzemeltetési régió szabályozó hatóságainak, az Ügynökségnek és a tagállamok válsághelyzetek megelőzéséért és kezeléséért felelős hatáskörrel rendelkező hatóságainak az (1) bekezdés szerinti nyomonkövetési eljárás során azonosított hiányosságokról.

44. cikk

Felelősség

A regionális operatív központok megteszik a szükséges lépéseket a feladataik végrehajtásához kapcsolódó felelősség fedezésére, különösen azokra az esetekre vonatkozóan, amikor az átvitelirendszer-üzemeltetőkre nézve kötelező erejű határozatokat fogadnak el. A felelősség fedezése érdekében alkalmazott módszernek figyelembe kell vennie a regionális operatív központok jogállását és a rendelkezésre álló kereskedelmi biztosítási fedezet szintjét.

[41] A Bizottság határozata (2012. november 15.) a villamosenergia-ügyi koordinációs csoport felállításáról (HL C 353., 2012.11.17., 2. o.).

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg)

45.~~8.~~ cikk

⌦ Tízéves hálózatfejlesztési terv ⌫

(1) ~~(10) A villamosenergia-piaci ENTSO kétévente a Közösség egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervet fogad el és tesz közzé.~~ ⌦ A 27. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett, ⌫ ⌦ az Unió ⌫~~ A Közösség~~ egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben ismertetni kell az integrált hálózat modelljét, forgatókönyveket kell kidolgozni,~~ a termelés megfelelőségére vonatkozó európai előrejelzést kell adni,~~ és fel kell mérni a rendszer rugalmasságát.

⌦ Az Unió ⌫~~ A Közösség~~ egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervben különösen:

↓ 347/2013/EU

a) alapul kell venni a nemzeti beruházási terveket, figyelembe véve a 12. cikk (1) bekezdésében említett regionális beruházási terveket, valamint adott esetben a hálózati tervezés uniós vonatkozásait a ~~transzeurópai energiahálózatokra vonatkozó iránymutatásokról szóló, 2013. április 17-i~~ 347/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben[42] foglaltak szerint; vele kapcsolatban költség-haszon elemzést kell készíteni az említett rendelet 11. cikkében foglaltak értelmében megállapított módszertan szerint;

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg)

b) a határokon átnyúló rendszerösszekötőket illetően továbbá alapul kell venni a különböző rendszerhasználók észszerű igényeit, és a tervbe bele kell foglalni az ~~2009/72/EK~~ [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv ~~8.~~, 44.~~13.~~ és 51.~~22.~~ cikkében említett beruházók hosszú távú kötelezettségvállalásait is; és

c) a határokon átnyúló kapacitás tekintetében különösen meg kell jelölni a beruházási hiányterületeket.

A ~~második albekezdés~~c) pont~~ja~~ vonatkozásban ⌦ az Unió ⌫~~ a Közösség~~ egészére kiterjedő hálózatfejlesztési tervhez mellékelni lehet a határkeresztező kapacitásbővítés azon akadályainak áttekintését, amelyek ~~pl.~~ az eltérő jóváhagyási eljárásokból vagy gyakorlatokból adódnak.

~~(11)~~(2) Az Ügynökség véleményt készít a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervekről, értékelve, hogy azok összhangban állnak-e ⌦ az Unió ⌫~~ a Közösség~~ egészére kiterjedő

[42] Az Európai Parlament és a Tanács 347/2013/EU rendelete (2013. április 17.) a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról (HL L 115., 2013.4.25., 39. o).

hálózatfejlesztési tervvel. Ha az Ügynökség azt állapítja meg, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési terv nem áll összhangban ⌦ az Unió ⌫ ~~a Közösség~~ egészére kiterjedő hálózati fejlesztési tervvel, szükség szerint ajánlást tesz a nemzeti hálózatfejlesztési terv vagy ⌦ az Unió ⌫ ~~a Közösség~~ egészére kiterjedő hálózatfejlesztési terv módosítására. Ha az ilyen tízéves hálózatfejlesztési tervet az ~~2009/72/EK~~ [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 51.~~22.~~ cikkével összhangban készítik el, az Ügynökség ajánlást tesz a hatáskörrel rendelkező nemzeti szabályozó hatóságnak a tekintetben, hogy a nemzeti tízéves hálózatfejlesztési tervet módosítsa ezen irányelv 51.~~22.~~ cikkének (7) bekezdésével összhangban és erről tájékoztassa a Bizottságot.

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg) ⇨ új szöveg

46.~~13.~~ cikk

Az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus

(1) Az átvitelirendszer-üzemeltetők ellentételezésben részesülnek az átviteli hálózaton befogadott határkeresztező villamosenergia-áramlás kapcsán felmerülő költségekért.

(2) Az (1) bekezdésben említett ellentételezést azon nemzeti átvitelirendszer-üzemeltetők fizetik, ahonnan a határkeresztező áramlások erednek, illetve ahol az áramlások végződnek.

(3) Az ellentételező kifizetéseket szabályos időközönként teljesítik egy adott múltbeli időszak tekintetében. Adott esetben a kifizetett ellentételezés utólagos módosítására akkor kerül sor, ha az a ténylegesen felmerült költségek kimutatása végett szükséges.

Az első olyan időszakot, amely után ellentételezés fizetendő, az 57.~~a 18.~~ cikkben említett iránymutatásokban határozzák meg.

(4) Az ellentételezésként fizetendő összegekről a Bizottság ~~dönt~~ ⇨ a 63. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogad el ⇦. ~~Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedést a 23. cikk (2) bekezdésében említett ellenőrzéssel történő szabályozási bizottsági eljárással összhangban kell elfogadni.~~

(5) A befogadott határkeresztező áramlások nagyságát és azon határkeresztező áramlások nagyságát, amelyeket úgy minősítenek, hogy országos átviteli hálózatokból erednek és/vagy ott végződnek, egy adott időszakban ténylegesen mért villamos energia fizikai áramlása alapján kell meghatározni.

(6) A határkeresztező áramlás befogadásából eredő költségeket a hosszú távú, előretekintő átlagos költségnövekmény alapján kell megállapítani, figyelembe véve a veszteségeket, az új infrastruktúrával kapcsolatos beruházásokat, a meglévő infrastruktúra költségeinek megfelelő arányos részét, amennyiben az infrastruktúrát a határkeresztező áramlás átvitelére használják, különös figyelemmel az ellátás biztonságának garantálására. A felmerült költségek megállapításához ismert költségszámítási módszereket kell alkalmazni. Azon előnyöket, amelyek abból származnak, hogy a hálózat határkeresztező áramlást fogad be, figyelembe kell venni a kapott ellentételezés csökkentése végett.

(7) Kizárólag ~~a 13. cikkben említett,~~ az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezési mechanizmus céljából, ha két vagy több tagállam átviteli hálózata részben vagy egészben egy közös szabályozási zóna részét képezi, a szabályozási zóna egészét az egyik érintett tagállam átviteli hálózata részének kell tekinteni annak érdekében, hogy az egy szabályozási zónán belüli áramlást ne lehessen a 2. cikk (2) bekezdésének~~ezen bekezdés első albekezdésének~~ b) pontja szerinti határkeresztező áramlásnak tekinteni, és ne alapozza meg ~~a 13.~~ az e cikk (1) bekezdése szerinti ellentételező kifizetést. Az érintett tagállamok szabályozó hatóságai dönthetik el, hogy a szabályozási zóna egészét melyik érintett tagállamhoz tartozónak tekintik.

↓ 714/2009/EK
⇨ új szöveg

47.~~15.~~ cikk

Információszolgáltatás

(1) Az átvitelirendszer-üzemeltetőknek koordinációs és információcserére vonatkozó eljárásokat kell létrehozniuk, hogy biztosítsák a hálózatok biztonságát a szűk keresztmetszet kezelése szempontjából.

(2) Az átvitelirendszer-üzemeltetők által alkalmazott biztonsági, üzemeltetési és tervezési szabványokat nyilvánosságra kell hozni. A nyilvánosságra hozott információk tartalmazzák a teljes átviteli kapacitás és az átviteli megbízhatósági tartalék számításához használt – a hálózat elektromos és fizikai tulajdonságai alapján meghatározott – általános módszert. E számítási módokat a szabályozó hatóságoknak jóvá kell hagyniuk.

(3) Az átvitelirendszer-üzemeltetőknek közzé kell tenniük a rendelkezésre álló átviteli kapacitásokra vonatkozó becsléseket minden napra vonatkozóan, feltüntetve a már lefoglalt rendelkezésre álló kapacitásokat is. Ezen információkat meghatározott időközönként kell közzétenni a szállítás napja előtt, és mindenképpen tartalmazniuk kell heti és havi előzetes becsléseket, valamint a rendelkezésre álló kapacitás várható megbízhatóságának mennyiségi megjelölését.

(4) Az átvitelirendszer-üzemeltetők kötelesek releváns adatokat közzétenni az összesített előrejelzésről és a tényleges keresletről, a termelési és terhelési kapacitás rendelkezésre állásáról és tényleges kihasználtságáról, a hálózatok és a rendszerösszekötők rendelkezésre állásáról és kihasználtságáról, valamint a kiegyenlítő energiáról és a tartalékkapacitásról. A kis teljesítményű termelő- és terhelési egységek rendelkezésre állása és tényleges kihasználtsága tekintetében felhasználhatók az összesített becsült adatok.

(5) Az érintett piaci résztvevők kötelesek a megfelelő adatokat az átvitelirendszer-üzemeltetők rendelkezésére bocsátani.

(6) Azok a termelővállalkozások, amelyek – akár tulajdonosként, akár üzemeltetőként – legalább egy olyan termelési eszközzel rendelkeznek, amelynek beépített teljesítménye legalább 250 MW, ⇨ vagy olyan portfólióval, amelyben a termelési eszközök összkapacitása legalább 400 MW, ⇦ üzemenkénti és óránkénti bontásban öt évre visszamenőleg állandó jelleggel hozzáférhetővé teszik a nemzeti szabályozó hatóság, a nemzeti versenyhatóság és a Bizottság számára azokat az adatokat,

amelyek alapján ellenőrizhető a teherelosztásra vonatkozó valamennyi operatív döntésük, valamint az áramtőzsdéken, a rendszerösszekötő kapacitásra vonatkozóan lefolytatott aukciókon, a tartalékpiacokon és a tőzsdén kívüli ügyletek piacán tanúsított ajánlattételi viselkedésük. Az üzemenkénti és óránkénti bontásban tárolandó információknak tartalmazniuk kell legalább egyrészről az ajánlattétel időpontjára, másrészről a villamos energia előállításának időpontjára vonatkozóan a rendelkezésre álló termelési kapacitásra és a lekötött tartalékokra vonatkozó adatokat, ideértve a lekötött tartalékok üzemenkénti felosztását is.

⇩ új szöveg

(7) Az átvitelirendszer-üzemeltetőknek rendszeresen kielégítően pontos adatokat kell kicserélniük a hálózatról és az energiaáramlásról, lehetővé téve az egyes átvitelirendszer-üzemeltetők számára energiaáramlási számítások elvégzését saját érintett területükön. Ugyanezeket az adatokat kérésre a szabályozó hatóságok és a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani. A szabályozó hatóságok és a Bizottság az említett adatokat bizalmasan kezelik, és gondoskodnak arról, hogy minden tanácsadó, aki felkérésükre ezen adatok alapján elemzéseket végez, bizalmas adatkezelést folytasson.

🡻 714/2009/EK

48.~~3.~~ cikk

Az átvitelirendszer-üzemeltetők tanúsítása

(1) A Bizottság az ~~2009/72/EK~~ [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 52.~~10.~~ cikkének (6) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az átvitelirendszer-üzemeltető tanúsításáról szóló határozatra vonatkozó minden bejelentést annak kézhezvétele után haladéktalanul megvizsgál. A Bizottság az ilyen bejelentés kézhezvételének napját követő két hónapon belül véleményt nyilvánít az érintett nemzeti szabályozó hatóság részére arról, hogy az megfelel-e az ~~2009/72/EK~~ [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 52.~~10.~~ cikke (2) bekezdésének vagy 53.~~11.~~ ~~cikkének~~ és 43.~~9.~~ cikkének.

Az első albekezdésben említett vélemény kidolgozásakor a Bizottság felkérheti az Ügynökséget a nemzeti szabályozó hatóság határozatának véleményezésére. Ilyen esetben az első~~abban az~~ albekezdésben említett két hónapos időszakot további két hónappal meg kell hosszabbítani.

Ha a Bizottság az első és a második albekezdésben említett időszakon belül nem nyilvánít véleményt, akkor úgy kell tekinteni, hogy a Bizottság nem emel kifogást a szabályozó hatóság határozatával szemben.

(2) A Bizottság véleményének kézhezvételétől számított két hónapon belül a nemzeti szabályozó hatóság – a legnagyobb mértékben figyelembe véve ezt a véleményt – végső határozatot fogad el az átvitelirendszer-üzemeltető tanúsításáról. A szabályozó hatóság határozatát és a Bizottság véleményét együtt kell közzétenni.

(3) A szabályozó hatóságok és/vagy a Bizottság az eljárás során bármikor kérheti az átvitelirendszer-üzemeltetőtől és/vagy a termelési vagy ellátási feladatot betöltő vállalkozástól, hogy adja meg az e cikk szerinti feladataik ellátása szempontjából lényeges információkat.

(4) A szabályozó hatóságok és a Bizottság megőrzi az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

~~(5) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el, amelyek részletesen meghatározzák az e cikk (1) és (2) bekezdésének alkalmazásában követendő eljárásokat. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket, a 23. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.~~

(5)~~(6)~~Ha a Bizottság az ~~2009/72/EK~~ [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 43.~~9.~~ cikkének (9~~10~~) bekezdése szerinti bejelentést kapott egy szállításirendszer-üzemeltető tanúsításáról, a Bizottság a tanúsításra vonatkozó határozatot hoz. A szabályozó~~ási~~ hatóság a Bizottság határozatának megfelelően jár el.

⇩ új szöveg

VI. FEJEZET

Az elosztórendszer üzemeltetése

49. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők európai szervezete

Azon elosztórendszer-üzemeltetők, amelyek nem vertikálisan integrált vállalkozás részei, vagy amelyek az [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 35. cikkének megfelelően szétválasztottak, uniós szinten együttműködnek az elosztórendszer-üzemeltetők európai szervezetén (EU DSO) keresztül annak érdekében, hogy elősegítsék a villamos energia belső piacának teljes körű megvalósítását és működését, valamint az elosztó- és átviteli rendszerek optimális irányítását és koordinált üzemeltetését. Azon elosztórendszer-üzemeltetőknek, amelyek részt kívánnak venni az EU DSO-ban, a szervezet bejegyzett tagjává kell válniuk.

50. cikk

A villamosenergia-piaci EU DSO létrehozása

(1) A villamosenergia-piaci elosztórendszer-üzemeltetők [Kiadóhivatal: *tizenkét hónappal a hatálybalépés után*]-ig benyújtják a Bizottságnak és az Ügynökségnek a létrehozandó EU DSO alapszabályának tervezetét, tagjegyzékét, valamint a villamosenergia-piaci ENTSO-val és a többi érdekelttel folytatandó konzultáció eljárási szabályait és a finanszírozási szabályokat is tartalmazó eljárási szabályzatának tervezetét.

(2) Az Ügynökség a valamennyi érdekeltet, és különösen az elosztórendszer-használókat tömörítő képviseleti szervezetekkel folytatott hivatalos konzultációt követően az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről a kézhezvételtől számított két hónapon belül véleményt terjeszt a Bizottság elé.

(3) A Bizottság az alapszabály tervezetéről, a tagjegyzékről és az eljárási szabályzat tervezetéről az Ügynökség (2) bekezdésében előírt véleményét figyelembe véve, az annak kézhezvételének napjától számított három hónapon belül véleményt nyilvánít.

(4) Az elosztórendszer-üzemeltetők a Bizottság kedvező véleménye kézhezvételének napjától számított három hónapon belül létrehozzák az EU DSO-t, valamint elfogadják és közzéteszik alapszabályát és eljárási szabályzatát.

(5) Amennyiben az (1) bekezdésben említett dokumentumok tekintetében változások történnek, illetve a Bizottság vagy az Ügynökség indokolt kérésére a szóban forgó dokumentumokat be kell nyújtani a Bizottságnak és az Ügynökségnek. Az Ügynökség és a Bizottság a (2)–(4) bekezdésben meghatározott eljárással összhangban véleményt nyilvánít.

(6) Az EU DSO tevékenységeinek elvégzésével összefüggésben felmerülő költségeket a szervezetben bejegyzett tagsági jogviszonnyal rendelkező elosztórendszer-üzemeltetők viselik, és ezeket a költségeket a tarifák kiszámítása során figyelembe kell venni. Ezeket a költségeket a szabályozó hatóságok csak abban az esetben hagyják jóvá, ha azok észszerűek és arányosak.

51. cikk

Az EU DSO feladatai

(1) Az EU DSO feladatai a következők:

a) az átviteli és az elosztóhálózatok koordinált üzemeltetése és tervezése;

b) a megújuló energiaforrások, az elosztott energiatermelés és az elosztóhálózat részét képző egyéb erőforrások – mint például az energiatárolás – integrációja;

c) a felhasználóoldali válasz fejlesztése;

d) az elosztóhálózatok digitalizálása, ideértve az intelligens hálózatok kiépítését és az intelligens fogyasztásmérés bevezetését is;

e) adatkezelés, kiberbiztonság és adatvédelem;

f) részvétel az 55. cikk szerinti üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozásában.

(2) Az EU DSO emellett:

a) együttműködik a villamosenergia-piaci ENTSO-val az e rendelet értelmében elfogadott, az elosztóhálózatok üzemeltetése és tervezése, valamint az átviteli és az elosztóhálózatok koordinált üzemeltetése szempontjából releváns üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtásának nyomon követése során;

b) együttműködik a villamosenergia-piaci ENTSO-val és meghatározza az átviteli és az elosztórendszerek koordinált üzemeltetésével és tervezésével, valamint az

üzemeltetők közötti adatcserével és az elosztott energiaforrások összehangolásával kapcsolatos bevált módszereket;

c) azonosítja az (1) bekezdésben meghatározott területekkel, valamint az elosztóhálózaton belüli energiahatékonyság javításával kapcsolatos bevált módszereket;

d) elfogadja az éves munkaprogramot és az éves jelentést;

e) működése során maradéktalanul betartja a versenyszabályokat.

52. cikk

Konzultációk az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozási eljárása során

(1) Az 55. cikk szerinti üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása során az EU DSO széles körben, kellő időben, nyitott és átlátható módon, az 50. cikkben említett eljárási szabályzatnak megfelelően valamennyi érdekelt és különösen az érdekeltek mindegyikét tömörítő képviseleti szervezetek bevonásával konzultációs eljárást folytat. E konzultációnak ki kell terjednie a nemzeti szabályozó hatóságokra és más nemzeti hatóságokra, az ellátó- és a termelővállalkozásokra, a rendszerhasználókra, beleértve a felhasználókat is, az elosztórendszer-üzemeltetőkre, ideértve az érintett ágazati szövetségeket is, a műszaki testületekre és az érdekelteket tömörítő platformokra. A konzultáció célja a döntéshozatali folyamatban érintett valamennyi érdekelt fél véleményének és javaslatának felmérése.

(2) Az (1) bekezdésben előírt konzultációkkal kapcsolatos valamennyi dokumentumot és az ülések jegyzőkönyveit nyilvánosan hozzáférhetővé kell tenni.

(3) Az EU DSO figyelembe veszi a konzultációk során kifejtett véleményeket. Az 55. cikkben említett üzemi és kereskedelmi szabályzatok elfogadását megelőzően az EU DSO beszámol a konzultáció során hozzá beérkezett észrevételek figyelembevételének módjáról. Ha az észrevételeket nem vette figyelembe, azt köteles megindokolni.

53. cikk

Az elosztórendszer-üzemeltetők és az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti együttműködés

(1) Az elosztórendszer-üzemeltetők együttműködnek az átvitelirendszer-üzemeltetőkkel hálózataik tervezése és üzemeltetése során. Ennek keretében az átvitelirendszer- és az elosztórendszer-üzemeltetők kicserélnek egymással minden szükséges információt és adatot a termelési eszközök és a felhasználóoldali válasz működésével, hálózataik napi üzemeltetésével és a hosszú távú hálózati beruházási terveikkel kapcsolatban annak érdekében, hogy biztosítsák hálózataik költséghatékony, biztonságos és megbízható fejlesztését és üzemeltetését.

(2) Az átvitelirendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők együttműködnek egymással annak érdekében, hogy összehangolt módon hozzáférjenek az olyan erőforrásokhoz – például az elosztott energiatermeléshez, az energiatároláshoz és a felhasználóoldali válaszhoz –, amelyek hozzájárulhatnak mind az elosztórendszer, mind pedig az átviteli rendszer szükségleteinek kielégítéséhez.

VII. fejezet

Üzemi és kereskedelmi szabályzatok, valamint iránymutatások

54. cikk

Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok, valamint az iránymutatások elfogadása

(1) Az 55. és az 57. cikk szerinti felhatalmazásokkal összhangban a Bizottság elfogadhat felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat. A szóban forgó felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat a Bizottság elfogadhatja az 55. cikkben meghatározott eljárással a villamosenergia-piaci ENTSO által vagy – amennyiben az 55. cikk (2) bekezdése szerinti prioritási listában úgy lett meghatározva – az EU DSO és az Ügynökség által kidolgozott szövegjavaslatokon alapuló üzemi és kereskedelmi szabályzatok formájában, vagy az 57. cikkben meghatározott eljárással iránymutatások formájában.

(2) Az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak, valamint az iránymutatásoknak teljesíteniük kell a következő követelményeket:

a) biztosítaniuk kell az e rendelet célkitűzéseinek megvalósításához legalább szükséges mértékű harmonizációt;

b) az indokolt körben figyelembe kell venniük a regionális sajátosságokat;

c) nem léphetik túl a cél eléréséhez szükséges mértéket; és

d) nem érinthetik a tagállamok azon jogát, hogy a határokon átnyúló kereskedelmet nem befolyásoló nemzeti üzemi és kereskedelmi szabályzatokat hozzanak létre.

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg) ⇨ új szöveg

55.~~6.~~ cikk

Üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása

~~(6)~~(1) ⇨ A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 63. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el a következő területekre kiterjedő üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozása céljából ⇦ ~~Az (1) és (2) bekezdésben említett üzemi és kereskedelmi szabályzatok – adott esetben a regionális sajátosságok figyelembevétele mellett – a következő területekre terjednek ki~~:

a) hálózatbiztonsági és megbízhatósági szabályok, beleértve az operatív hálózatbiztonságot szolgáló technikai átviteli tartalékkapacitásra vonatkozó szabályokat is;

b) a hálózatra kapcsolódás szabályai;

c) a harmadik felekre vonatkozó hozzáférési szabályok;

d) adatcsere- és elszámolási szabályok;

e) az interoperabilitás szabályai;

f) szükséghelyzeti operatív eljárások;

g) a kapacitásallokáció és a szűk keresztmetszetek kezelésének szabályai, ⇨ ideértve a termelés csökkentését és a teher-újraelosztást is a termelés és a kereslet tekintetében ⇦;

h) hálózat-hozzáférési szolgáltatások műszaki és operatív biztosításával és a kiegyenlítő szabályozással kapcsolatos kereskedelmi szabályok;

i) átláthatósági szabályok;

j) a kiegyenlítés szabályai, ideértve a hálózattal kapcsolatos tartalék energiára vonatkozó szabályokat is;

k) az átviteli, ⇨ elosztási és csatlakozási ⇦díjak összehangolt rendszerével kapcsolatos szabályok, ideértve a területi jelzéseket és az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezés szabályait is; ~~továbbá~~

l) a villamosenergia-hálózatok energiahatékonysága;

⇩ új szöveg

m) a nem frekvenciavonatkozású kiegészítő szolgáltatások – ideértve az állandósult állapotban végzett feszültségszabályozást, az inerciát, a gyors meddőáram-injektálást és a black start képességet is – megkülönböztetéstől mentes és átlátható nyújtására vonatkozó szabályok;

n) a felhasználóoldali válaszra – ideértve a közösségekbe tömörülést, az energiatárolást és a kereslet csökkentését is – vonatkozó szabályok;

o) kiberbiztonsági szabályok; továbbá

p) a regionális operatív központokra vonatkozó szabályok.

⇩ 714/2009/EK
⇨ új szöveg

~~(1)~~(2) A Bizottság az Ügynökséggel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val és az egyéb érintett érdekeltekkel folytatott konzultációt követően ~~éves~~ ⇨ háromévente ⇦ prioritási listát állít fel, amelyben megállapítja az (1) bekezdésben ~~a 8. cikk (6) bekezdésében~~ meghatározott azon területeket, amelyekre ki kell terjednie az üzemi és kereskedelmi szabályzatok kidolgozásának. ⇨ Amennyiben az üzemi és kereskedelmi szabályzat tárgya közvetlenül kapcsolódik az elosztórendszer üzemeltetéséhez és kevésbé releváns az átviteli rendszer üzemeltetése szempontjából, a Bizottság a villamosenergia-piaci ENTSO helyett felkérheti a villamosenergia-piaci EU DSO-t, hogy hozzon létre egy szövegező bizottságot és nyújtsa be az Ügynökségnek az üzemi és kereskedelmi szabályzatra irányuló javaslatot. ⇦

~~(2)~~(3) A Bizottság felkéri az Ügynökséget arra, hogy hat hónapot meg nem haladó, észszerű határidőn belül nyújtson be nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatást (a továbbiakban: keret jellegű iránymutatás), amelyben ~~a 8. cikk (7) bekezdésével összhangban~~ meghatározza a prioritási listán meghatározott területekkel kapcsolatos egyes üzemi és kereskedelmi szabályzatok kialakítására vonatkozó egyértelmű és objektív elveket. ⇨ A Bizottság kérése tartalmazhat olyan feltételeket, amelyekre a keret jellegű iránymutatásnak

figyelemmel kell lennie. ⇦Valamennyi keret jellegű iránymutatás hozzájárul ⇨ a piaci integrációhoz, ⇦ a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez. Az Ügynökség indokolt kérésére ezt az időszakot a Bizottság meghosszabbíthatja.

~~(3)~~(4) Az Ügynökség a keret jellegű iránymutatásokra vonatkozóan legalább két hónapos időszakon keresztül nyílt és átlátható módon hivatalos konzultációt folytat a villamosenergia-piaci ENTSO-val⇨ , az EU DSO-val ⇦ és az egyéb érintett érdekeltekkel.

⇩ új szöveg

(5) Az Ügynökség nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatást nyújt be a Bizottságnak, ha erre a (3) bekezdés értelmében felkérést kap. Az Ügynökség felülvizsgálja, majd újból benyújtja a nem kötelező érvényű, keret jellegű iránymutatást a Bizottságnak, ha erre a (6) bekezdés értelmében felkérést kap.

🡻 714/2009/EK
⇨ új szöveg

~~(4)~~(6) Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a keret jellegű iránymutatás nem járul hozzá ⇨ a piaci integrációhoz, ⇦ a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez, felkérheti az Ügynökséget, hogy észszerű határidőn belül vizsgálja felül a keret jellegű iránymutatást, és nyújtsa be újra a Bizottságnak.

~~(5)~~(7) Ha az Ügynökség a Bizottság által a (3)~~(2)~~ vagy (6)~~(4)~~ bekezdés alapján megállapított időszakon belül nem nyújtja be vagy nem nyújtja be újra a keret jellegű iránymutatást, azt a Bizottság dolgozza ki.

~~(6)~~(8) A Bizottság felkéri a villamosenergia-piaci ENTSO-t ⇨ vagy – amennyiben a (2) bekezdés szerinti prioritási listában úgy lett meghatározva – a villamosenergia-piaci EU DSO-t ⇦, hogy tizenkét hónapot meg nem haladó, észszerű határidőn belül nyújtson be az Ügynökségnek egy olyan üzemi és kereskedelmi szabályzat~~ot~~ra ⇨ irányuló javaslatot, ⇦ ~~az Ügynökségnek,~~ amely összhangban van a vonatkozó keret jellegű iránymutatással.

~~(7) Az üzemi és kereskedelmi szabályzat kézhezvételétől számított három hónapon belül – amely alatt az Ügynökség hivatalosan konzultálhat az érdekelt felekkel – az Ügynökség az üzemi és kereskedelmi szabályzatról indoklással ellátott véleményt nyújt be a villamosenergia-piaci ENTSO-nak.~~

~~(8) A villamosenergia-piaci ENTSO az Ügynökség véleménye alapján módosíthatja az üzemi és kereskedelmi szabályzatot, és újra benyújthatja azt az Ügynökségnek.~~

🡻 714/2009/EK (kiigazított szöveg)
⇨ új szöveg

~~(1)~~(9)⇨ A villamosenergia-piaci ENTSO vagy – amennyiben a (2) bekezdés szerinti prioritási listában úgy lett meghatározva –, az EU DSO létrehoz egy szövegező bizottságot, hogy az segítse az üzemi és kereskedelmi szabályzat kidolgozása során. A szövegező bizottságnak a villamosenergia-piaci ENTSO, az Ügynökség, a villamosenergia-piaci EU DSO, valamint –

szükség esetén – a kijelölt villamosenergiapiac-működtetők és korlátozott számban a leginkább érintett érdekeltek képviselőiből kell állnia. ⇦A villamosenergia-piaci ENTSO ⇨ vagy – amennyiben a (2) bekezdés szerinti prioritási listában úgy lett meghatározva – az EU DSO ⇦ a Bizottság által a (8)~~6. cikk (6)~~ bekezdés~~e~~ szerint hozzá intézett felkérésre üzemi és kereskedelmi szabályzat~~okat~~okra ⇨ irányuló javaslatokat ⇦ dolgoz ki az ~~e cikk~~ ~~(6)~~ (1) bekezdésben említett területeken.

~~(9)~~(10) ~~Amint a~~Az Ügynökség ⇨ felülvizsgálja az üzemi és kereskedelmi szabályzatot és biztosítja, ⇦ ~~meggyőződött arról,~~ hogy az üzemi és kereskedelmi szabályzat összhangban ~~van~~legyen a vonatkozó kötelező erővel nem rendelkező, keret jellegű iránymutatás~~okkal~~sal ⇨ és hozzájáruljon a piaci integrációhoz, a megkülönböztetésmentességhez, a tényleges versenyhez és a piac hatékony működéséhez, majd ⇦ ~~, az Ügynökség~~ ⇨ a felülvizsgált ⇦ üzemi és kereskedelmi szabályzatot ⇨ a javaslat kézhezvételének napjától számított hat hónapon belül ⇦ benyújtja azt a Bizottságnak~~, és javasolhatja annak ésszerű határidőn belül történő elfogadását. Amennyiben a Bizottság nem fogadja el a szabályzatot, ezt meg kell indokolnia.~~ ⇨ A Bizottságnak benyújtott javaslatban az Ügynökség figyelembe veszi a javaslatnak a villamosenergia-piaci ENTSO vagy az EU DSO által vezetett szövegezése során az érintett felektől beérkezett véleményeket, és hivatalos konzultációt folytat az érintett érdekeltekkel a Bizottságnak benyújtandó változatról. ⇦

~~(10)~~(11) Amennyiben a villamosenergia-piaci ENTSO ⇨ vagy az EU DSO ⇦nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot a Bizottság által a (8)~~(6)~~ bekezdés alapján megállapított időszakon belül, akkor a Bizottság felkérheti az Ügynökséget, hogy a vonatkozó keret jellegű iránymutatás alapján készítse el az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét. Az Ügynökség további konzultációt kezdeményezhet az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetének e bekezdés alapján történő elkészítése során. Az Ügynökség benyújtja az üzemi és kereskedelmi szabályzat e bekezdés alapján készített tervezetét a Bizottságnak, és javasolhatja annak elfogadását.

~~(11)~~(12) A Bizottság saját kezdeményezésére – ha a villamosenergia-piaci ENTSO ⇨ vagy a villamosenergia-piaci EU DSO ⇦ nem dolgozott ki üzemi és kereskedelmi szabályzatot, vagy ha az Ügynökség nem dolgozta ki az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetét az e cikk (11)~~(10)~~ bekezdésében említettek szerint – vagy az Ügynökség ~~az~~ e cikk (10)~~(9)~~ bekezdése szerinti javaslatára egy vagy több üzemi és kereskedelmi szabályzatot fogadhat el az (1) bekezdésben~~a 8. cikk (6) bekezdésében~~ felsorolt területeken.

(13) Ha a Bizottság saját kezdeményezésére javasolja egy üzemi és kereskedelmi szabályzat elfogadását, akkor az üzemi és kereskedelmi szabályzat tervezetéről legalább két hónapon keresztül konzultál az Ügynökséggel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val és valamennyi érdekelttel. ~~Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket, a 23. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.~~

~~(12)~~(14) Ez a cikk nem sérti a Bizottság azon jogát, hogy az 57.~~a 18.~~ cikkel összhangban iránymutatásokat fogadjon el, illetve módosítson. ⇨ Nem érinti továbbá a villamosenergia-piaci ENTSO azon lehetőségét, hogy nem kötelező érvényű iránymutatást dolgozzon ki a (1) bekezdésben meghatározott területeken, amennyiben az nem kapcsolódik olyan területekhez, amelyekre a Bizottság által hozzá intézett felkérés kiterjed. Ezt az iránymutatást véleményezésre be kell nyújtani az Ügynökséghez. E véleményt a villamosenergia-piaci ENTSO-nak kellő mértékben figyelembe kell vennie. ⇦

56.~~7.~~ cikk

Az üzemi és kereskedelmi szabályzatok módosítása

⇩ új szöveg

(1) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 63. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el abból a célból, hogy az 55. cikkben meghatározott eljárással összhangban módosítsa az üzemi és kereskedelmi szabályzatokat. Az e cikk (2)–(4) bekezdésében meghatározott eljárás szerint az Ügynökség is tehet módosításra irányuló javaslatokat.

🡻 714/2009/EK (kiigazított szöveg)
⇨ új szöveg

~~(1)~~(2) Az 55.~~A 6.~~ cikk szerint elfogadott valamely üzemi és kereskedelmi szabályzat módosításának tervezetét az adott üzemi és kereskedelmi szabályzat által valószínűleg érintett személyek – beleértve a villamosenergia-piaci ENTSO-t, ⇨ az EU DSO-t, ⇦ az átvitelirendszer-üzemeltetőket, a rendszerhasználókat és a fogyasztókat – javaslatot tehetnek az Ügynökségnek. Az Ügynökség saját kezdeményezésére is javasolhat módosításokat.

~~(2)~~(3) ~~Az Ügynökség a 713/2009/EK rendelet 10. cikkével összhangban konzultál minden érdekelttel. Ezt az eljárást követőenaz~~Az Ügynökség indokolással ellátott módosítási javaslatokat tehet a Bizottságnak, amelyekben kifejti, hogy az ilyen javaslat milyen módon van összhangban az üzemi és kereskedelmi szabályzatok ~~6.~~ 55. cikk (2) bekezdésében meghatározott célkitűzéseivel. ⇨ Amennyiben az Ügynökség megítélése szerint valamely módosítási javaslat indokolt, valamint saját kezdeményezésű módosítási javaslatok esetén ⇦ ⌦ az Ügynökség az [a 713/2009/EK rendelet átdolgozása a COM(2016) 863/2 javaslat szerint] rendelet 15. cikkének megfelelően valamennyi érdekelttel konzultációt folytat. ⌫

~~(3)~~(4) A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy~~:~~ – figyelembe véve az Ügynökség véleményét~~:~~ – a 63. cikkel összhangban ⇨ felhatalmazáson alapuló jogi aktusok formájában ⇦ módosításokat fogadjon~~hat~~ el bármely, az 55. ~~a 6.~~ cikk értelmében elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatra vonatkozóan.~~Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket, a 23. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.~~

~~(4)~~(5) A 63. cikkben ~~23. cikk (2) bekezdésében~~ meghatározott eljárás szerint javasolt módosítások vizsgálata a javasolt módosítással kapcsolatos kérdések vizsgálatára korlátozódik. E javasolt módosítások nem érintik a Bizottság által esetleg javasolt egyéb módosításokat.

57.~~18.~~ cikk

Iránymutatások

⇩ új szöveg

(1) A Bizottság kötelező erejű iránymutatásokat fogadhat el az alább felsorolt területeken.

(2) A Bizottság iránymutatásként felhatalmazáson alapuló jogi aktust fogadhat el azokon a területeken, amelyeken ilyen jogi aktusok az 55. cikk (1) bekezdése szerinti, az üzemi és kereskedelmi szabályzatokra vonatkozó eljárás keretében is kidolgozhatók volnának.

🡻 714/2009/EK (kiigazított szöveg)
⇨ új szöveg

~~(1)~~(3)~~Ha szükséges,~~ ⇨ Lehetőség van iránymutatások elfogadására ⇦ az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezések mechanizmusára vonatkozóan. ⌦ Ezekben ⌫ a 46.~~13.~~ és a 16.~~14.~~ cikkben előírt elvekkel összhangban ~~az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezések mechanizmusára vonatkozó iránymutatásokban~~ rendelkezni kell:

a) a határkeresztező áramlásért ellentételezés fizetésére kötelezett átvitelirendszer-üzemeltetők megállapítására szolgáló eljárás részleteiről, ideértve a határkeresztező áramlás kiinduló, illetve célországainak átvitelirendszer-üzemeltetői közötti megosztás szabályait is, összhangban a 46.~~13.~~ cikk (2) bekezdésével;

b) a követendő fizetési eljárás részleteiről, ideértve annak meghatározását is, hogy mely időszakra vonatkozóan kell először ellentételezést fizetni, összhangban a 46.~~13.~~ cikk (3) bekezdésének második albekezdésével;

c) a 46.~~13.~~ cikk alapján ellentételezésre jogosító fogadott határkeresztező áramlás mennyiségének kiszámítására és jellegének meghatározására szolgáló módszertanok részletei, valamint az egyes tagállamok átviteli hálózataiból eredő és/vagy ott végződő áramlás nagyságának meghatározására szolgáló módszertan részletes meghatározásáról, összhangban a 46.~~13.~~ cikk (5) bekezdésével;

d) a határkeresztező áramlás fogadásához kapcsolódó költség és haszon kiszámítására szolgáló módszertan részletes meghatározásáról, összhangban a 46.~~13.~~ cikk (6) bekezdésével;

e) az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezés mechanizmusa vonatkozásában az Európai Gazdasági Térségen kívüli országokból eredő, illetve ott végződő villamosenergia-áramlások kezelésének módjáról; és

f) az egyenáramú rendszerösszekötővel összekapcsolt országos rendszerek részvételéről, összhangban a 46.~~13.~~ cikkel.

~~(2)~~(4) Az iránymutatásokban olyan szabályok is megállapíthatók, amelyek az országos ⇨ elosztási és átviteli ⇦ díj~~szabások~~rendszerek ⇨ és csatlakozási rendszerek ⇦ alapján a termelőkre, ⇨ az energiatárolásra ⇦ és a ⌦ felhasználókra ⌫ ~~fogyasztókra~~ rótt díjakhoz (terhelés) ⇨ kapcsolódnak ⇦ ~~megállapítására alkalmazott alapelvek fokozatos~~

~~összehangolását eredményezik~~, ideértve az átvitelirendszer-üzemeltetők közötti ellentételezés mechanizmusának a nemzeti hálózati díjakban történő megjelenítését, valamint a megfelelő és hatékony területi jelzéseket is, összhangban a 16.~~14.~~ cikkben megállapított elvekkel.

Az iránymutatások~~ban~~ ⇨ rendelkezhetnek ⇦ ~~rendelkezni kell~~ ⌦ uniós ⌫ ~~közösségi~~ szintű, megfelelő és hatékony, összehangolt területi jelzésekről.

Semmiféle, e téren végzett harmonizáció nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy olyan mechanizmusokat alkalmazzanak, amelyek biztosítják, hogy a ⌦ felhasználók ⌫ ~~fogyasztók~~ által viselt hozzáférési díjak (terhelés) egész területükön összehasonlíthatóak legyenek.

~~(3)~~(5) Adott esetben~~Amennyiben szükséges,~~ az e rendelet céljainak eléréséhez szükséges harmonizáció minimális szintjét~~nek~~ biztosító~~ása érdekében, a szükségesnek ítélt körben~~ iránymutatások a következő kérdésekre~~ről~~ is ~~iránymutatásokat kell kiadni~~ ⇨ kiterjedhetnek ⇦ :

~~(a) a 15. cikkben előírt elvekkel összhangban az információszolgáltatás részletes szabályaira vonatkozóan;~~

a)~~b)~~ a villamos energia kereskedelmére vonatkozó részletes szabályok~~ról~~;

b)~~c)~~a rendszerösszekötő kapacitására – ideértve a területi jelzéseket is – vonatkozó beruházásösztönzés részletes szabályai~~ról.~~;

~~(b) a 8. cikk (6) bekezdésében felsorolt területek részletes szabályairól.~~

~~A Bizottság ebből a célból konzultál az Ügynökséggel és a villamosenergia-piaci ENTSO-val.~~

~~(4) Az országos rendszerek közötti rendszerösszekötők rendelkezésre álló átviteli kapacitásának felosztására és kezelésére vonatkozó iránymutatásokat az I. melléklet állapítja meg.~~

↓ 347/2013/EU (kiigazított szöveg)

~~(4a)~~(6) A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el ~~az~~ az üzemeltetés átvitelirendszer-~~üzelemtetők~~üzemeltetők közötti, uniós szintű összehangolásának végrehajtásához. Ezen iránymutatások~~nak~~ következetesek~~nek kell lenniük~~~~és~~ az e rendelet 55.~~6.~~ cikkében említett üzemi és kereskedelmi szabályzatok~~kal~~~~ra~~, és azokra, valamint az ~~Ügynökség által elfogadott~~ – e rendelet 27. cikke (1) bekezdésének g)~~8. cikke (3) bekezdésének a)~~ pontjában említett ~~–~~ információkra ~~és véleményre~~~~épülnek~~kell épülniük. A Bizottság az iránymutatások elfogadása során figyelembe veszi az eltérő regionális és nemzeti operatív követelményeket.

Az iránymutatásokat a ~~23. cikk (3)~~ 62. cikk (2) bekezdésében foglalt vizsgálóbizottsági eljárással kell elfogadni.

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg) ⇨ új szöveg

(7)~~(5)~~ ~~A Bizottság iránymutatásokat fogadhat el az e cikk (1), (2) és (3) bekezdésében felsorolt kérdéskörökben. A 15. és a 16. cikkben előírt elvekkel összhangban módosíthatja az~~

~~e cikk (4) bekezdésében említett iránymutatásokat különösen azzal a céllal, hogy részletes iránymutatásokat fogalmazzon meg a gyakorlatban alkalmazott valamennyi kapacitásfelosztási módszerre vonatkozóan, illetőleg gondoskodjon arról, hogy a szűk keresztmetszetek kezelésére alkalmazott mechanizmusok a belső piac céljaival összhangban fejlődjenek. Az ilyen módosítások alkalmával – amennyiben szükséges – közös szabályokat kell megállapítani a hálózat használata és üzemeltetése során a 15. cikk (2) bekezdése értelmében alkalmazandó biztonsági és üzemviteli minimumszabványokra vonatkozóan. Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket, a 23. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.~~

Az iránymutatások elfogadása, illetve módosítása alkalmával a Bizottság ⇨ konzultál az Ügynökséggel, a villamosenergia-piaci ENTSO-val és adott esetben más érdekeltekkel. ⇦

~~a) gondoskodik arról, hogy az iránymutatások biztosítsák, de ne lépjék túl az e rendelet céljainak megvalósításához legalább szükséges mértékű harmonizációt; és~~

~~b) az iránymutatások elfogadása, illetve módosítása alkalmával jelzi, hogy milyen lépéseket tett a szóban forgó iránymutatások olyan harmadik országok előírásaival való összehangolása érdekében, amelyek szintén a közösségi villamosenergia-rendszerhez tartoznak.~~

~~Ezen iránymutatások első elfogadásakor a Bizottság gondoskodik arról, hogy azok egységes intézkedéstervezet formájában legalább az (1) bekezdés a) és d) pontjában, valamint a (2) bekezdésben említett kérdésekre kiterjedjenek.~~

58.~~21.~~ cikk

A tagállamok joga további részletes intézkedésekről történő rendelkezésre

E rendelet nem sérti a tagállamok azon jogát, hogy fenntartsanak vagy bevezessenek olyan intézkedéseket, amelyek e rendelet~~, vagy~~ az 57.~~a 18.~~ cikkben említett iránymutatások ⇨ vagy az 55. cikkben említett üzemi és kereskedelmi szabályzatok ⇦ rendelkezéseinél részletesebb rendelkezéseket tartalmaznak⇨ , feltéve, hogy a szóban forgó intézkedések nem veszélyeztetik az uniós jog hatékonyságát ⇦.

VIII. fejezet

⌦ Záró rendelkezések ⌫

59.~~17.~~ cikk

Új rendszerösszekötők

(1) Az új egyenáramú rendszerösszekötők kérelemre, korlátozott időtartamra mentesíthetők az e rendelet 17. cikkének (2)~~16. cikkének (6)~~ bekezdésében, valamint az ~~2009/72/EK~~ [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 6.~~9.~~, és 43.~~32.~~ cikkében, 59.~~és 37.~~ cikkének (6) ~~és (10)~~bekezdésében és 60. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezések alól, a következő feltételek mellett:

a) a beruházásnak fokoznia kell a versenyt a villamosenergia-ellátás terén;

b) a beruházás kockázatának akkorának kell lennie, hogy a beruházás nem valósulna meg a mentesség nélkül;

c) a rendszerösszekötőnek olyan természetes vagy jogi személy tulajdonában kell állnia, aki vagy amely legalább jogi formájában független azoktól a rendszerüzemeltetőktől, amelyek hálózataiban a rendszerösszekötő meg fog épülni;

d) a rendszerösszekötő használóira díjat kell kiróni;

e) a ~~villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról szóló, 1996. december 19-i~~ 96/92/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[43] 19. cikkében említett részleges piacnyitás óta a rendszerösszekötő tőke- vagy üzemeltetési költségének semmilyen része sem térülhetett meg a rendszerösszekötő által összekapcsolt átviteli vagy elosztóhálózatok használati díjainak egyetlen eleméből sem; továbbá

f) a mentesség nem károsíthatja a versenyt és a villamos energia belső piacának hatékony működését, sem azon szabályozott rendszer hatékony működését, amelyhez a rendszerösszekötő kapcsolódik.

(2) Kivételes esetekben az (1) bekezdést váltóáramú rendszerösszekötőkre is alkalmazni kell, feltéve, hogy a szóban forgó beruházás költsége és kockázata különösen magas, összehasonlítva a két szomszédos országos átviteli hálózatot összekötő váltóáramú rendszerösszekötők esetében általában felmerülő költségekkel és kockázatokkal.

(3) Az (1) bekezdést meglévő rendszerösszekötők kapacitásának jelentős növelése esetén is alkalmazni kell.

(4) Az (1), (2) és (3) bekezdés szerinti mentességről szóló határozatot az érintett tagállamok szabályozó hatóságai eseti alapon hozzák meg. A mentesség vonatkozhat az új rendszerösszekötő vagy a meglévő, jelentősen megnövelt kapacitású rendszerösszekötő teljes kapacitására vagy annak egy részére.

Az Ügynökség a mentességre irányuló kérelemnek az utolsó érintett szabályozó hatóság általi kézhezvételének időpontjától számított két hónapon belül tanácsadói véleményt nyújthat be ezen szabályozó hatóságoknak, amely határozatuk alapjául szolgálhat.

A mentesség megadásával kapcsolatos döntés meghozatalakor eseti alapon meg kell fontolni, hogy a mentesség időtartamát és a rendszerösszekötőhöz való megkülönböztetésmentes hozzáférést nem szükséges-e feltételekhez kötni. Az ezekre a feltételekre vonatkozó döntések meghozatalakor figyelembe kell venni különösen a kiépítendő új kapacitást vagy a meglévő kapacitás módosítását, a projektre vonatkozó időkereteket és a nemzeti sajátosságokat.

A mentesség megadása előtt az érintett tagállamok szabályozó hatóságai döntenek a kapacitással való gazdálkodás és a kapacitásfelosztás szabályairól és mechanizmusairól. A szűk keresztmetszet kezelésére vonatkozó szabályok kötelezővé teszik a kihasználatlan kapacitás piacra vitelét, továbbá a létesítmény használói jogosultak a részükre lekötött kapacitással a másodlagos piacon kereskedni. Az (1) bekezdés a), b) és f) pontjában foglalt feltételek értékelése során figyelembe kell venni a kapacitásfelosztási eljárás eredményeit.

[43] Az Európai Parlament és a Tanács 96/92/EK irányelve (1996. december 19.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról (HL L 27., 1997.1.30., 20. o.).

Amennyiben az érintett szabályozó hatóságok hat hónapon belül megállapodásra jutottak a mentességről szóló határozatról, e határozatról tájékoztatják az Ügynökséget.

A mentesség megadásáról szóló határozatot – ideértve az e bekezdés második albekezdésben említett feltételek esetleges alkalmazását is – kellően meg kell indokolni, és közzé kell tenni.

(5) A (4) bekezdésben említett határozatot az Ügynökség az alábbi esetekben hozhatja meg:

a) ha nem tudott az érintett szabályozó hatóságok mindegyike megállapodásra jutni attól az időponttól számított hat hónapon belül, amikor a mentességre vonatkozó kérelmet az említett szabályozó hatóságok közül az utolsóhoz benyújtották; vagy

b) az érintett szabályozó hatóságok közös kérésére.

Az Ügynökség döntésének meghozatala előtt konzultál az érintett szabályozó hatóságokkal és a kérelmezőkkel.

(6) A (4) és az (5) bekezdéstől eltérően a tagállamok rendelkezhetnek úgy, hogy a szabályozó hatóság vagy adott esetben az Ügynökség hivatalos határozat céljából terjessze a mentességi kérelemről alkotott véleményét a tagállam hatáskörrel rendelkező testülete elé. E véleményt a határozattal együtt teszik közzé.

(7) A szabályozó hatóságok tájékoztatásul minden egyes mentességi kérelem egy példányát a beérkezést követően haladéktalanul eljuttatják az Ügynökségnek és a Bizottságnak. A határozatról a helyzettől függően az érintett szabályozó hatóságok vagy az Ügynökség (értesítő szervek) haladéktalanul értesítik a Bizottságot, és megküldenek minden, a határozat szempontjából lényeges információt. Ez az információ összesítve is megküldhető a Bizottságnak oly módon, hogy a Bizottság kellően megalapozott határozatot hozhasson. Ez az információ kiterjed különösen:

a) azokra a részletes indokokra, amelyek alapján a mentességet megadták vagy megtagadták, ideértve a mentesség szükségességét megalapozó pénzügyi információkat is;

b) a mentesség megadásának a versenyre és a villamos energia belső piacának tényleges működésére kifejtett hatásáról elkészített elemzésre;

c) a mentesség időtartamának indokolására, valamint annak okaira, hogy a mentesség miért a kérdéses rendszerösszekötő teljes kapacitásának adott hányadára vonatkozik; és

d) az érintett szabályozó hatóságokkal lefolytatott konzultáció eredményére.

(8) A (7) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételét követő naptól számított ⇨ 50 munkanapon ⇦ ~~két hónapon~~ belül a Bizottság dönthet úgy, hogy felkéri az értesítő szerveket a mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására. ~~A két hónapos~~ ⇨ Az 50 munkanapos ⇦ időszak további ⇨ 50 munkanappal ⇦ ~~két hónappal~~ meghosszabbítható, ha a Bizottság további információt kér. Ez a további időszak a hiánytalan információk kézhezvételét követő napon kezdődik. A kezdeti ~~két hónapos~~ időszak a Bizottság és az értesítő szervek együttes hozzájárulásával is meghosszabbítható.

Ha a kért információkat a felkérésben kitűzött határidőn belül nem küldik meg, akkor úgy kell tekinteni, hogy az értesítést visszavonták, kivéve, ha a lejárat előtt a határidőt a Bizottság és az értesítő szervek együttes hozzájárulásával

meghosszabbították, vagy ha az értesítő szervek kellő indokolással ellátott nyilatkozatban akként tájékoztatták a Bizottságot, hogy álláspontjuk szerint az értesítés teljes volt.

A mentességet megadó határozat módosítására vagy visszavonására felszólító bizottsági határozatnak az értesítő szervek kötelesek egy hónapon belül eleget tenni, és erről tájékoztatni a Bizottságot.

A Bizottság köteles megőrizni az üzleti szempontból érzékeny információk titkosságát.

A mentességet megadó határozat bizottsági jóváhagyása az elfogadást követően két év elteltével hatályát veszti abban az esetben, ha a rendszerösszekötő megépítése eddig az időpontig nem kezdődött meg, és az elfogadást követően öt év elteltével hatályát veszti, ha a rendszerösszekötő eddig az időpontig nem állt üzembe, kivéve, ha a Bizottság ⇨ az értesítő szervek indokolt kérése alapján ⇦úgy határoz, hogy a késedelem a mentességet kapó személyen kívül álló jelentős akadályok miatt következett be.

⇩ új szöveg

(9) Amennyiben az érintett tagállamok szabályozó hatóságai az (1) bekezdés értelmében egy határozat módosításáról határoznak, e határozatról haladéktalanul értesítik a Bizottságot, és megküldenek minden, a határozat szempontjából lényeges információt. A meglévő mentesség sajátosságai figyelembevételével az értesítés tárgyát képző, szóban forgó határozatra az (1)–(8) bekezdés alkalmazandó.

(10) A Bizottság az eljárást kérelemre vagy saját kezdeményezésére újraindíthatja:

a) amennyiben – kellően figyelembe véve a felek jogos elvárásait és a mentességet megadó határozat révén elért gazdasági egyensúlyt – megállapítható, hogy a határozat alapjául szolgáló bármely tényben jelentős változás történt;

b) amennyiben az érintett vállalkozások kötelezettségvállalásaikkal ellentétesen cselekszenek; vagy

c) amennyiben a határozat alapját a felek által szolgáltatott hiányos, pontatlan vagy félrevezető információk képezték.

🡻 714/2009/EK (kiigazított szöveg)
⇨ új szöveg

(11)~~(9)~~ A Bizottság ⌦ felhatalmazást kap arra, hogy ⌫ ⇨ a 63. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el ⇦ az e cikk (1) bekezdésében lefektetett feltételek ~~alkalmazásáról~~ ⇨alkalmazására vonatkozó iránymutatásokról⇦, valamint arra, hogy meghatározza az e cikk (4), (7), ~~és~~ (8)⇨, (9) és (10) ⇦ bekezdése alkalmazása céljából követendő ~~eljárásról iránymutatásokat fogadhat el~~ eljárást. ~~Az e rendelet nem alapvető fontosságú elemeinek kiegészítéssel történő módosítására irányuló ezen intézkedéseket, a 23. cikk (2) bekezdésében előírt ellenőrzéssel történő szabályozási eljárással összhangban kell elfogadni.~~

~~*[19. cikk*~~

~~Szabályozó hatóságok~~

~~Feladataik végrehajtásakor a szabályozó hatóságok biztosítják e rendelet és a 18. cikk szerint elfogadott iránymutatások betartását. Feladataik végrehajtásakor a szabályozó hatóságok biztosítják e rendelet és a 18. cikk szerint elfogadott iránymutatások betartását. Adott esetben, ha ez a rendelet céljainak elérése érdekében szükséges, együttműködnek egymással, a Bizottsággal és a 2009/72/EK irányelv IX. fejezetével összhangban az Ügynökséggel.]~~

60.~~20.~~ cikk

Információ szolgáltatása és titoktartás

(1) A tagállamok és a szabályozó hatóságok kérelemre a Bizottság rendelkezésére bocsátanak minden olyan információt, amely ~~a 13. cikk (4) bekezdése, valamint a 18. cikk céljaihoz~~ ⇨ e rendelet rendelkezéseinek érvényesítéséhez ⇦ szükséges.

~~Különösen a 13. cikk (4) és (6) bekezdésének alkalmazásában, a szabályozó hatóságok rendszeresen információt szolgáltatnak a nemzeti átvitelirendszer-üzemeltetők ténylegesen felmerült költségeiről, továbbá az átviteli hálózaton végbemenő fizikai áramlással és a hálózati költséggel kapcsolatos adatokat és minden egyéb lényeges információt.~~

A szükséges információk összetettségének és az információszolgáltatás sürgősségének figyelembevételével a Bizottság észszerű határidőt tűz ki, amelyen belül az információt meg kell adni.

(2) Ha az érintett tagállam vagy szabályozó hatóság nem adja meg a kért információt az ~~e cikk~~ (1) bekezdésben említett határidőn belül, a Bizottság az érintett vállalkozásoktól közvetlenül is kérheti ⇨ az e rendelet rendelkezéseinek érvényesítéséhez ⇦ ~~a 13. cikk (4) bekezdésében, valamint a 18. cikkben meghatározott célokhoz~~ szükséges összes információt.

Amikor egy vállalkozást a Bizottság adatszolgáltatásra kér, a kérelem másolatát egyidejűleg megküldi azon tagállam szabályozó hatóságai részére is, amelynek területén a vállalkozás székhelye található.

(3) A Bizottság az (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatásra vonatkozó kérelemben meghatározza a kérelem jogalapját, az információ megküldésének határidejét, a kérelem célját, továbbá a 61.~~22.~~ cikk (2) bekezdésében előírt azon szankciókat, amelyeket pontatlan, hiányos vagy félrevezető információk szolgáltatása esetén alkalmaz~~nak~~. A Bizottság az információk szolgáltatására észszerű határidőt állapít meg, figyelembe véve az igényelt információk összetettségét, és azt, hogy azokra milyen sürgősen van szükség.

(4) A vállalkozások tulajdonosai vagy azok képviselői, valamint jogi személyek esetén a jog szerint vagy az alapító okirat alapján azok képviseletére jogosult személyek adják meg a kért információkat. Kellően felhatalmazott ügyvédek megbízóik nevében eljárva szintén megadhatják a szóban forgó információkat, ez esetben teljes mértékben a megbízó felel azért, ha a szolgáltatott információ hiányos, pontatlan vagy félrevezető.

(5) Ha egy vállalkozás nem adja meg a kért információt a Bizottság által meghatározott határidőn belül, vagy hiányos információt szolgáltat, a Bizottság határozat útján kérheti az információ megadását. A határozat megállapítja, hogy milyen

információkat kell megadni, és erre megfelelő határidőt határoz meg. Megjelöli a 61.~~22.~~ cikk (2) bekezdésében előírt szankciókat. Jelzi azon jogot is, hogy kérni lehet a határozat felülvizsgálatát az Európai ⌦ Unió ⌫ ~~Közösségek~~ Bíróságától.

A Bizottság ezzel egyidejűleg a határozat másolatát elküldi azon tagállam szabályozó hatóságainak, amelynek területén az illető személy lakóhelye, illetve a vállalkozás székhelye található.

(6) Az e ~~E~~ cikk (1) és (2) bekezdésében említett információt csak ~~a 13. cikk (4) bekezdésében, illetve a 18. cikkben megjelölt célokra~~ ⇨ e rendelet rendelkezéseinek érvényesítése céljára ⇦szabad felhasználni.

A Bizottság nem fedheti fel az e rendelet értelmében szerzett azon információkat, amelyekre szakmai titoktartási kötelezettség vonatkozik.

61.~~22.~~ cikk

Szankciók

(1) A (2) bekezdés sérelme nélkül a tagállamok meghatározzák az e rendelet rendelkezéseinek⇨ , valamint az 55. cikk értelmében elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatok és az 57. cikk értelmében elfogadott iránymutatások rendelkezéseinek ⇦ megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és meghoznak minden intézkedést, amely e rendelkezések végrehajtásának biztosításához szükséges. A szankcióknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük. ~~A tagállamok 2004. július 1-jéig értesítik az 1228/2003/EK rendeletben meghatározott rendelkezéseknek megfelelő szabályokról a Bizottságot, és haladéktalanul bejelentenek a Bizottságnak valamennyi későbbi, ezeket érintő módosítást. A tagállamok 2011. március 3-ig értesítik az 1228/2003/EK rendeletben meghatározott rendelkezéseknek nem megfelelő szabályokról a Bizottságot, és haladéktalanul bejelentik a Bizottságnak valamennyi későbbi, ezeket érintő módosítást.~~

(2) A Bizottság határozat útján a megelőző üzleti év teljes forgalmának 1 %-át meg nem haladó pénzbírságot róhat ki azon vállalkozásokra, amelyek szándékosan vagy gondatlanságból pontatlan, hiányos vagy félrevezető információt szolgáltatnak a 60.~~20.~~ cikk (3) bekezdése szerinti kérelemre, vagy nem adják meg a kért információt a 60.~~20.~~ cikk (5) bekezdésének első albekezdése alapján hozott határozatban megállapított határidőn belül. A pénzbírság összegének megállapításakor a Bizottságnak figyelembe kell vennie, hogy az első albekezdés követelményeit milyen mértékben nem tartották be.

(3) Az (1) bekezdés értelmében meghatározott szankciók, valamint a (2) bekezdés értelmében hozott határozatok nem büntetőjogi természetűek.

↓ 714/2009/EK

62.~~23.~~ cikk

A bizottsági eljárás

(1) A Bizottság munkáját az ~~2009/72/EK~~ [a 2009/72/EK irányelv átdolgozása a COM(2016) 864/2 javaslat szerint] irányelv 68.~~46.~~ cikkével létrehozott bizottság segíti.

~~(2) Az e bekezdésre történő hivatkozáskor az 1999/468/EK határozat 5a. cikkének (1)–(4) bekezdését és 7. cikkét kell alkalmazni, 8. cikkének rendelkezéseire is figyelemmel.~~

↓ 347/2013/EU

(2)~~(3)~~ E ~~Az e~~ bekezdésre történő hivatkozáskor a ~~Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról szóló, 2011. február 16-i~~ 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[44] 5. cikkét kell alkalmazni.

↓ 714/2009/EK

~~*24. cikk*~~

~~A Bizottság jelentése~~

~~A Bizottság figyelemmel kíséri e rendelet végrehajtását. A Bizottság a 2009/72/EK irányelv 47. cikke (6) bekezdése szerinti jelentésében beszámol az e rendelet alkalmazása során nyert tapasztalatokról is. A jelentés különösen azt vizsgálja, hogy e rendelet mennyire volt eredményes a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme vonatkozásában a megkülönböztetéstől mentes, költségeket tükröző hálózati hozzáférés feltételeinek biztosítása terén, annak érdekében, hogy hozzájáruljon a felhasználók választási lehetőségeihez a villamos energia egy jól működő belső piacán, valamint a hosszú távú ellátásbiztonsághoz, továbbá azt is vizsgálja, hogy milyen mértékben állnak rendelkezésre hatékony területi jelzések. Amennyiben szükséges, a jelentéshez megfelelő javaslatokat és/vagy ajánlásokat kell mellékelni.~~

[44] Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

⇩ új szöveg

63. cikk

A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás gyakorlásának feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A 31. cikk (3) bekezdésében, a 46. cikk (4) bekezdésében, az 55. cikk (1) bekezdésében, az 56. cikk (1) és (4) bekezdésében, valamint az 59. cikk (11) bekezdésében említett felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadásának hatáskörét [Kiadóhivatal: *kérjük illesszék be a hatálybalépés dátumát*]-tól/-től határozatlan időre a Bizottságra kell ruházni.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 31. cikk (3) bekezdésében, a 46. cikk (4) bekezdésében, az 55. cikk (1) bekezdésében, az 56. cikk (1) és (4) bekezdésében, valamint az 59. cikk (11) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadása előtt a Bizottság a jogalkotás minőségének javításáról szóló 2016. április 13-i intézményközi megállapodásban foglalt elveknek megfelelően konzultál az egyes tagállamok által kijelölt szakértőkkel.

(5) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(6) A 31. cikk (3) bekezdése, a 46. cikk (4) bekezdése, az 55. cikk (1) bekezdése, az 56. cikk (1) és (4) bekezdése, valamint az 59. cikk (11) bekezdése értelmében elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg) ⇨ új szöveg

64.~~25.~~ cikk

Hatályon kívül helyezés

⌦ A 714/2009/EK ⌫ ~~Az 1228/2003/EK~~ rendelet ~~2011. március 3-tól~~ hatályát veszti. A hatályon kívül helyezett rendeletre történő hivatkozásokat e rendeletre való hivatkozásként kell értelmezni, a II. mellékletben található megfelelési táblázattal összhangban.

↓ 714/2009/EK (kiigazított szöveg)

65.~~26.~~ cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet ~~2011. március 3-tól~~ ⌦ 2020. január 1-jétől ⌫ kell alkalmazni.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
elnök	*elnök*